

จิตวิญญาณธรรมชาติ

วิมล สวรรค์

วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

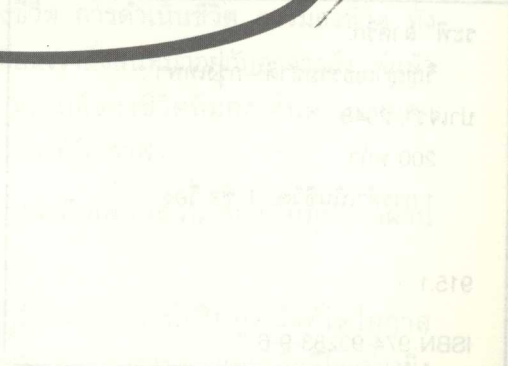
สาขาวิชา : ภูมิสถาปัตย์

ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ชื่อผู้จัดทำ : ...

วิทยุทัศน์ธรรมชาติ

จ.พี. ชาติกร

สาขาวิชาภูมิสถาปัตย์

วิญญานธรรมชาติ

ผู้เขียน : ระพี สาคริก

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

สงวนลิขสิทธิ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ระพี สาคริก.

วิญญานธรรมชาติ.--กรุงเทพฯ :

ปาเจรา, 2548

200 หน้า.

1.การดำเนินชีวิต. I. ชื่อเรื่อง.

915.1

ISBN 974-93283-9-6

บรรณาธิการอำนวยการ
จันทร์รัตน์ เอี่ยมเจริญยิ่ง

บรรณาธิการบริหาร
แสงรุ่ง พูลสุวรรณ

บรรณาธิการ
จันทร์ฉาย คุ้มพล

กองบรรณาธิการ
ผกาทิพย์ ชันติพงศ์

ออกแบบรูปเล่ม
บุญธรรม เพ็งภัตรา

สำนักงาน สำนักพิมพ์ปาเจรา

991/12-15 เดอะฟลอราวิลล์คอมเพล็กซ์

ถนนพัฒนาการ 51 เขตสวนหลวง

กรุงเทพฯ 10250

โทรศัพท์ 0-2722-3200

โทรสาร 0-2322-5097, 0-2722-3230

email :

editorial@pajerabook.com

จัดจำหน่าย

บริษัท ปาเจรา จำกัด

ผู้อำนวยการฝ่ายขายและการตลาด

สมบัติ ทรงตะชะเลิศ

โทรศัพท์ 0-2722-3200 ต่อ 119-120

โทรสาร 0-2322-5097, 0-2722-3230

email :

salespajera@nichiworld.com

คำนำสำนักพิมพ์

ผู้คนส่วนใหญ่มักรู้จักอาจารย์ระพี สาคริก ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ และผู้สร้างชื่อเสียงประเทศไทยผ่านทางกล้วยไม้ แต่มีผู้ที่รู้จักกับอาจารย์หรือได้มีโอกาสสนทนากับอาจารย์จะพบว่ามากกว่านั้น อาจารย์คือ นักปรัชญา

เราเชื่อว่าผู้ใดที่ทุ่มเทเวลาและจิตใจ ค้นคว้าหาความจริงกับศาสตร์ใดก็แล้วแต่ เมื่อแตกฉานในเรื่องนั้นแล้วจะพบความจริงของชีวิตด้วย และสามารถประยุกต์ใช้ความแตกฉาน ความจริงของชีวิต ในการอธิบายเรื่องราวปรากฏการณ์บนมิติของสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้

หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมคัดเลือกบทความที่มีสอดคล้องในเรื่องของความเป็นมาของชีวิต การดำเนินชีวิต การมองชีวิต ทั้งตัวเราและรอบๆ ตัวเรา เสมือนเรานั่งสนทนากับอาจารย์ระพีแล้วอาจารย์ได้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ของชีวิตที่มองเห็นผ่านสายตา ความคิดประสบการณ์ของอาจารย์ให้เราฟัง

ภาพประกอบภายในหนังสือเล่มนี้ส่วนใหญ่เป็นมุมมองผ่านเลนส์ของอาจารย์ทั้งสิ้น

สำนักพิมพ์มีความภูมิใจอย่างยิ่งที่เป็นผู้หนึ่งที่ได้โอกาสนำเสนอความรู้สึกนึกคิดของอาจารย์สู่สาธารณะ และรู้สึกดีใจอย่างยิ่งถ้ามีผู้คนที่ได้รู้จักอาจารย์อยู่บ้างแล้ว จะได้รู้จักตัวตนของอาจารย์มากขึ้น สำหรับที่ยังไม่รู้จักกับอาจารย์นัก ก็จะได้รับรู้ความคิดปรัชญาจากประสบการณ์ที่น้อยคนจะได้มีโอกาสได้เหมือนสนทนากับท่าน เพื่อให้ท่านได้ถ่ายทอดความรู้จากธรรมชาติของสรรพสิ่งให้เราได้รับรู้

ด้วยจิตคารวะ
สำนักพิมพ์เรา

พุ่มพุดกับกรรณิการ์

ผู้เขียน: ...

...

...

...

...

วิถียุทธธรรมชาติ

คนที่เห็นด้วยคุณนี้ มีความเห็นแก่ตัวสูงกว่ายุคก่อน ๆ มาก ตัวนั้นจึงมีนิสัย มองออกนอกตนเอง เน้นอวดอ้าง ทนกลดบังภาพพระตถะที่ใจตัวเอง ทำมกลวงกระแเสกร เมล็ดพวงผล ที่เห็นความทันสมัยในรูปวัตถุ จึงยากที่จะแก้ไขมีคุณต่าง ๆ แต่กลับทำให้เจริญตนที่ยิ่งขึ้น

แม้กล่าวถึงความสำคัญของ "ธรรมชาติ" ก็มักมุ่งออกไปยังมา ศาลาเทพพร ท้องทะเล, ภูเขา, ฟ้าอากาศ แทนที่จะสนใจพิจารณา เว้นใจซึ่งแฝงอยู่ในจิตวิญญาณตนเอง อันเป็นเหตุแห่งกรรมที่ตนแฝงของธรรมชาติ ซึ่งอยู่ทางนอกตัวเองทุกรูปทุกขณ

สภาพของสังคมปัจจุบัน เราจึงพบกับคนที่คุมสติตนเองไม่อยู่ ห่างฏฐินัตถิในสังขัมกับถือต่อสังคมและตนเองทั้งสองด้าน ซึ่งคนลักษณะนี้ นับวันจะแพร่กระจายอยู่ทั่วสังคมทั่วราชอาณาจักร

ดังนั้น วิถีชีวิตของแท้ละ คนจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ความจริง จึงควรสนใจเรียนรู้ความกว้างภาคใจตนเอง จากพระตำรงชีวิตที่โตไปไม่มระบาท หากบุคคลใดติดลิมตัว ก็เปรียบเสมือนตนเองกำลังมุ่งเข้าไปหาหนทางที่อับ

สิ่งนี้ ห่างจะเตือนสติให้ทุกคน ตระหนักชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง.

ว.พี วิถียุทธ
๓ กรกฎาคม ๒๕๒๕

สารบัญ

	หน้า
วิญญานธรรมชาติ.....	8
คนกับธรรมชาติ	16
ปัญหาคนกับศาสนา	24
ทำไมฉันถึงชอบดูกันคน	36
หนึ่งเดียวในดวงใจ	42
วงล้อแห่งชีวิต	48
ชีวิตคือการต่อสู้.....	54
บนพื้นดินเดียวกัน	58
เพชรในตม	66
จากธรรมชาติ.....	72
ฉันรักที่จะยืนแก่ฟ้าให้คนเห็นความจริง	78
ศิลปะในการดำเนินชีวิต	84
ความมั่งมีกับความยากจน	90
ความจริงใจหาได้จากที่ไหน	96
เงินเฟื่องมากับความมืดมอด.....	102
ศิลปะกับชีวิต.....	108

หน้า

อย่าเอาวลาามาแบ่งใจคน 116

อย่าเพลอใจสิเธอแล้วเธอจะไม่สูญเสียของรัก 124

บุคลิกภาพ ความเร้นลับในจิตวิญญาณ 134

ชีวิตกับความรัก 142

โลกในถ้ำขม: 162

ตำราเล่มนี้มีวิญญาณ 174

กล้วยไม้ สายใยที่เชื่อมโยงความเชื่อมโยงความสัมพันธ์:ระหว่างศาสตร์และศิลป์ 190

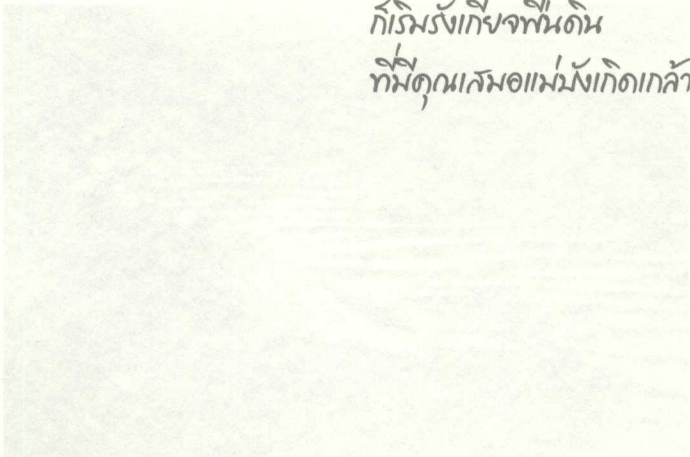

สารบัญ

กบ

ทันทีที่มนุษย์สวมรองเท้า
ก็เริ่มรังเกียจพื้นดิน
ที่มีตุ่มเสมือแม่มงักเกิดเกล้า...

วิญญานธรรมชาติ

บัดนี้ฉันอายุล่วง 80 ปีมาหลายเดือนแล้ว ช่วงที่ผ่านนั้นมา ส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการป่วยไข้อะไรหนักหนา คงมุ่งแต่ การทำงานสนองพระคุณแผ่นดินแบบกุ่มเกกถึงจิตใจและร่างกาย มาตลอด

จนกระทั่งถึงช่วงต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 ฉันเดินทางลงไป 2 จังหวัดภาคใต้แล้วได้รับเชิญไปต่างประเทศเพื่อไปทำงานให้แผ่นดินไทย หลังจากกลับมาแล้ว ฉันก็เริ่มป่วยครั้งแรกจึงต้องพักรักษาตัวอยู่กับ บ้านช่วงหนึ่ง

หลังจากนั้นก็เริ่มเดินทางลงไปภาคใต้อีกครั้งหนึ่งเพื่อติดตามงาน ที่วางไว้เพื่อทำต่อ แล้วหวนขึ้นมาภาคอีสานอีก 4 จังหวัดติดต่อกัน ด้วยจิตวิญญานที่ต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ กับอีกด้านหนึ่งเพื่อ เปิดโอกาสให้ตนเรียนรู้ความจริงจากใจ ซึ่งรู้สึกได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

จนกระทั่งถึงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2546 ได้เกิดอาการป่วย อย่างหนักเนื่องจากระบบทางเดินโลหิตในสมองจนถึงขั้นต้องเข้ารับ

การรักษาตัวในโรงพยาบาล แล้วก็พบกับปัญหาภายในร่างกายตัวเอง ติดตามมาอีกหลายเรื่อง ทำให้ต้องนอนอยู่โรงพยาบาลถึง 1 เดือน กว่า และยังออกมาพักผ่อนอยู่กับบ้านตามคำแนะนำของคุณหมอ ผู้มีน้ำใจเมตตาต่อฉันต่ออีกร่วม 2 เดือน

ปกติฉันคิดอยู่เสมอว่า ร่างกายและจิตใจของแต่ละคน เป็นสิ่งที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน แต่ก็คิดว่า**จิตใจเป็นพื้นฐานสำคัญ** ที่มีพลังนำร่างกายไปสู่ทุกสภาพและทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะเพื่อการสร้างสรรค์หรือทำลายย่อมแล้วแต่ความต้องการภายในจิตใจตนเอง

ครั้งนี้อาจเป็นเพราะฉันมุ่งมั่นทำงานเพื่อการสร้างสรรค์ด้วย **ใจเร็วเกินเหตุ**มาตลอด ทำให้สภาพร่างกายตามไม่ทัน จึงจำเป็นต้องสูญเสียอะไรหลายอย่าง เขาคงทวนกลับมาทวงหนี้จิตใจให้ รู้สึกได้ชัดเจน นับว่าเป็นประสบการณ์ชีวิตครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งที่ พึงจำใส่ใจ

ระหว่างกลับมาพักผ่อนอยู่ที่บ้าน ฉันทวนกลับมาเข้าไปค้นหาความจริงจากใจตัวเอง เท่าที่ผ่านพ้นมาแล้วในอดีต จึงทำให้รู้ว่าฉันเป็นคนมีนิสัยสนใจค้นหาความจริงจากอดีตความเป็นมาของชีวิต มากกว่าการมองภาพเฉพาะหน้า หรือมองเลยไปข้างหน้าด้านเดียว เพราะรู้ว่าอดีตที่เข้าไปอยู่ในรากฐานจิตใจตัวเองนั้นคือ **พื้นฐานสำคัญที่สุดของชีวิต**

เหตุนี้ล่ะกระมัง ที่ทำให้ฉันเป็นคนมั่นคงอยู่กับความจริงซึ่งอยู่ในจิตใจตนเอง และมีความจำที่ดี แม้แต่เรื่องราวชีวิตซึ่งผ่าน

ผ่านมาแล้ว ยาวนานแค่ไหนฉันก็มักจำได้แม่นยำ เพียงแต่ใครมาพูดสะกิดนิดเดียวก็จะนึกถึงได้หมด ฉันเชื่อมั่นมันเป็นธรรมชาติของใจฉันมาตั้งแต่เป็นเด็ก ทำให้ค้นพบหลักการดำเนินชีวิตอีกอย่างหนึ่งว่า **คนที่มีความรักความจริงใจต่อทุกคนย่อมมีความทรงจำที่ดี**

ฉันทำรายการโทรทัศน์มาตั้งแต่ปี 2498 ซึ่งเป็นปีเริ่มแรกของสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 ที่ตั้งอยู่ในบริเวณวังบางขุนพรหมเก่า ปัจจุบันคือที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 45 ปีของประสบการณ์ชีวิตที่ฉันทำรายการโทรทัศน์มาจนถึงวันนี้ ฉันกล้าพูดได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันออกมาจากใจ จนกระทั่งรู้ชัดว่า **จิตใจคนคือตำราเล่มใหญ่** หากบุคคลใดทำงานด้วยความรักความจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์มาตลอด ก็เท่ากับเขียนตำราเล่มที่เป็นของจริงของตัวเองเก็บไว้ในใจ และถือเป็นสมบัติประจำตัวที่ล้ำค่าที่สุด

รายการโทรทัศน์ซึ่งทำไปในช่วงหลังๆ ฉันมักได้รับแรงศรัทธาจากคนทั่วโลก แม้กระทั่งกล้องถ่ายวิดีโอที่ใช้ถ่ายภาพ

ฉันก็ได้รับแรงศรัทธาจากเพื่อนชาวต่างชาตินำมาให้ และถ่ายทำ
ด้วยมือและใจที่อิสระของตน ไม่ว่าจะเดินทางไปไหน ด้วยจิตใจที่
ห่วงใยในอนาคตของเพื่อนร่วมแผ่นดิน

ฉันรู้ว่าความคิดของฉันมันวิ่งนำปีก่อนอยู่ตลอดเวลา
แล้วส่วนต่างๆ ของร่างกายก็จะตามไปติดๆ จนกระทั่งเป็นเรื่อง
เป็นราว นอกจากนั้นไม่ว่ามองเห็นอะไร จิตวิญญาณของฉันที่
มองผ่านสายตาออกไป จะสามารถทะลุสิ่งนั้นลงไปเห็นสังขาร
ของชีวิตคนที่อยู่เบื้องหลังได้ทุกเรื่อง

จึงทำให้ฉันนึกถึงปรากฏการณ์ชีวิตของตัวเองเมื่อ 3 ปีมา
แล้ว อยู่มาวันหนึ่งวันนั้นเป็นวันว่าง ซึ่งฉันมักไม่ยอมให้มันว่าง
อยู่เฉยๆ เพราะรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีความว่างเปล่า หากมี
สิ่งใดอยู่ในนั้นซึ่งจะเป็นอะไรก็ได้ ที่สร้างสรรค์ประโยชน์สุขให้กับ
สังคม เราจึงควรค้นหาความจริง
ได้จากทุกแห่งหน

วันนั้นฉันคว่ำกลองวีดิโอ
แล้วก็ก้าวขึ้นรถตรงไปยังจังหวัด
เพชรบูรณ์ ระหว่างทางฉันเห็น
คนโกนาคด้วยรถไถ เดินตามมอง
ไปทางทิศตะวันตกเห็นตะวัน
กำลังทอแสงอ่อนๆ อยู่เบื้องหลัง
ต้นไม้ใหญ่ในยามบ่าย ฉันสั่งให้

คนขับหยุดรถเป็นช่วงๆ แล้วเดินบุกทุ่งนาเข้าไปถ่ายภาพด้วย
จิตใจซึ่งมุ่งมั่นไปยังปัญหาที่อยู่เบื้องหลังชีวิตเกษตรกรไทย ใน
ที่สุดก็ไปแวะทานข้าวต้มข้างถนนสองคนกับคนขับรถ และพักค้าง
คืนที่โรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ 1 คืน

รุ่งเช้าฉันเดินทางกลับแต่เช้าตรู่ ระหว่างรถแล่นออกจาก
จังหวัดเพชรบูรณ์มุ่งเข้าเมืองกรุงเทพฯ เราก็ได้หยุดรถเป็นช่วงๆ
ถ่ายภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่นจากจินตนาการ เท่าที่
มองเห็นได้สองข้างถนนเรื่อยมา และแล้วสายตาก็พลันพบ
ช่องทางซึ่งเป็นทางดินแคบๆ ตัดผ่านพุ่มไม้เข้าไปในดงไม้ใหญ่
สิ่งที่สะดุดใจทำให้ต้องหยุดรถแล้วลงไปยืนตรงนั้น เห็นจะได้แก่พื้น
ผิวดินเล็กๆ แห่งนี้มีบางส่วนเป็นโคลน และมีรอยรถที่แล่นผ่าน
ไปพร้อมกับรอยเท้าคนทิ้งไว้ อีกทั้งมีน้ำขังอยู่เล็กน้อย เพราะเมื่อ
คืนนี้ฝนตก

ฉันยืนพิจารณาอยู่ตรงนั้นครู่หนึ่งจึงเกิดความคิด แลเห็น
สังขารซึ่งน่าจะเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตคนในยุคปัจจุบัน ที่คนส่วน
ใหญ่มักจะลืมหืมตา แสดงให้เห็นถึงความทารุณโหดร้าย ใครมีอำนาจ
มักคิดแก้ปัญหาด้วยการทำลายชีวิตคนอื่น แม้ว่าเป็นมนุษย์เช่น
เดียวกับตน นับประสาอะไรกับสิ่งสรรพสัตว์อีกมากมาย เพื่อ
หวังเสพรสชาติ ความรู้สึกและแนวความคิดความเชื่อของตัวเอง
ฝ่ายเดียว

จิตฉันเห็นอะไรอยู่ในรอยที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้า ฉันสามารถ
อ่านออกมาเป็นภาษาัจฉรรรมได้ดังนี้

รอยเท้าที่เกิดจากทางเดินอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์
แท้จริงแล้วก็คือสัญญาที่บ่งบอกถึงความรักธรรมชาติ ซึ่งมี
อยู่ในกระแสนิจติวิญญานของมนุษย์เองที่มอบให้แก่พื้นดิน
เพื่อความมั่นคงยั่งยืนในการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป ทันทีที่มนุษย์
เริ่มสวมรองเท้าแล้วก้าวขึ้นยานพาหนะ ย่อมอ่านถึงความจริง
จากใจได้ว่า มนุษย์ส่วนใหญ่เริ่มหลงตัวเองรังเกียจพื้นดินอัน
ถือเป็นแม่บังเกิดเกล้า

ดังนั้นจึงอ่านความจริงได้ว่า ในอนาคตการจัดการกับสิ่ง
ทั้งหลาย โดยมนุษย์ผู้ถืออำนาจ แม้แต่การบริหารและจัดการ
กับมนุษย์ด้วยกันเอง เริ่มมีผลทำให้จิตวิญญาน ห่างจากพื้นดิน
ยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อมนุษย์เริ่มรังเกียจพื้นดิน ก็หมายความว่า
มนุษย์เริ่มทำลายความรักที่ควรมีอยู่ในวิญญานตนเอง และหวน
มาทำลายซึ่งกันและกันให้สูญสิ้นไปจากโลกนี้ได้ทั้งหมดในที่สุด

สิ่งที่พบเห็นอยู่ในชีวิตประจำวันเหล่านี้ ทำให้ฉันอ่าน
ความจริงจากใจมนุษย์ได้ทุกเรื่อง สิ่งใดที่เกิดขึ้นได้ก็ดับได้
แม้แต่มนุษย์เองยังหวนกลับมาทำลายซึ่งกันและกัน เพื่อให้
โลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางอันเป็นัจฉรรรม

เขียนระหว่างการพักผ่อน

14 มิถุนายน 2546

ภูผาหมอก

ISSUE
ISSUE
ได้เวลา
Dingdi
ผู้ซึ่งดำรง
ความซื่อ

จุดนี้ทุกแห่ง จากดาวโรบินส์ที่พาดบินเหนือฐานยอดเขาสระกอบขาวโพลน
สามารถมองเห็นทิวทัศน์อันกว้างไกลได้...
แต่ด้วยวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของที่นี่

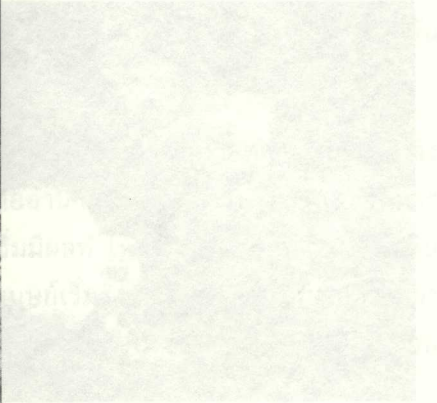
หากใครที่อยากสัมผัสกับความงามของธรรมชาติที่แท้จริง
ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของที่นี่
จึงมีความ
จึงเกิด...

ชีวิตอันเต็มไปด้วยความสุขในวาระสุดท้าย...
อันยอมตนเป็นอาหารแก่สัตว์ป่า...

รอยเท้าที่เกิดจากเท้าเดินบนผืนดิน...

คนที่ไปมา...
ตามร่องน้ำ...
นภาคารังสี...
วสันตมาศ...

ความจริง
ป้อมไม้ทั้งต้นดีและต้นไม้ดี...

กับธรรมชาติ

ในบรรดาสິงต่างๆ ซึ่งเป็นความจริงอยู่ในกระบวนการธรรมชาติทั้งหมด หากมองเห็นได้ลึกถึงระดับหนึ่ง ย่อมรู้ว่าธรรมชาติของคน คือ หัวใจสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงที่พบได้ในโลกปัจจุบัน ดังที่เห็นได้จากทุกเรื่องซึ่งมีผลสานถึงกันหมด มีเหตุสืบเนื่องมาจากรากฐานความคิดคนอย่างเป็นธรรมชาติ

ถ้าแต่ละคนหันกลับมาถามใจตัวเองว่า **เราเกิดมาเพื่ออะไร?** ผู้ซึ่งดำรงชีวิตผ่านร้อนผ่านหนาวที่อยู่บนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติมานานถึงระดับหนึ่ง ช่วยให้มองเห็นโอกาสเรียนรู้ความจริงทุกสิ่งทุกอย่าง จากการมุ่งมั่นทำงานบนพื้นฐานจิตใจที่อิสระยอมช่วยให้สามารถสัมผัสกับเพื่อนมนุษย์ทุกรูปแบบ ทำให้พบคำตอบได้เองว่า **เราแต่ละคนเกิดมาเพื่อการเรียนรู้**

หลังจากได้คำตอบแล้ว ถ้าเป็นผู้ที่ใฝ่รู้จริงคงไม่หยุดคิดแค่นั้น หากมีคำถามสืบต่อไปอีกว่า **เรียนรู้เรื่องอะไร?** สำหรับผู้ที่รู้ความจริงได้ถึงระดับหนึ่ง คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะตอบอย่างชัดเจนว่า **เรียนรู้ความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของคน**

คำตอบดังกล่าว น่าจะถือเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญ
เหนือการเรียนรู้สิ่งอื่นทั้งหมด เนื่องจากเป็นช่องทางนำไปสู่การรู้
ความจริงได้ทุกเรื่อง และทำให้สามารถมองเห็นวิถีการดำรงชีวิต
ร่วมกับคนทุกรูปแบบได้อย่างมีความสุข

มองเห็นอะไรในวิถีการดำรงชีวิต?

ทิศทางของวิถีการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับธรรมชาติ
ของคน หากสนใจนำมาคิด น่าจะมองเห็นภาพผู้คนทั้งหลาย ซึ่ง
เดินขวัไคไขว้ไปมาอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่าง
มากหน้าหลายตา แม้แต่ผู้ที่อยู่ใกล้ตัวเราแต่ละคน ไม่ว่าจะรู้จักกัน
เป็นส่วนตัวหรือไม่ก็ตาม แต่คนจำนวนไม่น้อยมักล้อมกรอบความ
สนใจที่มุ่งไปยังผู้ซึ่งตนรู้จักเป็นส่วนตัวเท่านั้น

ภาพสะท้อนดังกล่าว แท้จริงแล้วก็คือมุมหนึ่งของธรรมชาติ
ที่ช่วยให้รู้ได้ว่า แต่ละคนต่างก็ถือรากฐานความรู้สึกรที่มีอิสระมาก
น้อยต่างกัน สอดคล้องกันกับความจริงซึ่งชี้ไว้อย่างชัดเจนว่า **มนุษย์**
จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความหลากหลาย จึงควรมุ่ง
เรียนรู้เพื่อยอมรับความจริงระหว่างกันและกัน ไม่ว่าใครจะเข้าถึง
จุดนี้ได้เร็วหรือช้า ย่อมถือเป็นธรรมชาติของแต่ละคน

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะเข้าใจความจริงดังกล่าวได้อย่าง
ลึกซึ้ง จำเป็นต้องเริ่มต้นจากรากฐานจิตใจตนเองที่มุ่งมั่นทำงาน

ร่วมกับทุกคน ท่ามกลางบรรยากาศอันเป็นพื้นฐานดังกล่าวอย่าง
รู้คุณค่า แม้บางช่วงอาจต้องพบกับความทุกข์หนัก แทนการยึดติด
อยู่กับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีแนวคิดที่มุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกันกับ
ตน

หากสามารถดำเนินชีวิตมุ่งสู่เส้นทางดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
คงพบความจริงต่อไปอีกว่า ทิศทางการมองสู่ความหลากหลายที่
ช่วยให้ตนเข้าใจและยอมรับความจริง เกิดจากความรู้ความเข้าใจ
เงื่อนไขที่แฝงอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด

ความจริง ย่อมไม่มีทั้งคนดีและคนไม่ดี

จากสิ่งทีกล่าวมาแล้วทั้งหมด น่าจะช่วยให้มองเห็นภาพ
รวมได้ว่า การเรียนรู้ธรรมชาติของคน อาจมองจากความรู้สึกของ
ตัวเองว่า คนนั้นเป็นคนดี คนนี้เป็นคนไม่ดี แม้จะมุ่งความสนใจ
เข้าไปสัมผัสกับคนดีด้านเดียว แท้จริงแล้วก็คือ ธรรมชาติของคน
ที่ยังมีความคิดล้อมกรอบตัวเอง ซึ่งมองด้วยความรู้สึกที่เกิดจาก
เงื่อนไข กล่าวกันว่ามีการเลือกที่รักมักที่ชังอยู่ภายในรากฐานจิตใจ

หากประสบการณ์ชีวิตมาถึงจุดซึ่งหยั่งรู้ความจริงจากใจ
ตนเองได้ถึงระดับหนึ่งแล้ว ย่อมมองเห็นโอกาสหวนกลับมา
พิจารณาที่ความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติจากใจตนเองก่อนอื่น ทำให้
พบความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่า **คนดีและคนไม่ดี ย่อมไม่มีในโลก** จึง

มองผ่านลงไปถึงความจริงอีกระดับหนึ่งช่วยให้พบได้ว่า ทุกสิ่งซึ่งปรากฏอยู่ท่ามกลางวิถีชีวิตประจำวันของแต่ละคน ช่วยให้เรามีโอกาสสัมผัสได้อย่างหลากหลาย ย่อมมองเห็นได้สองด้าน

แต่สิ่งที่สำคัญนอกจากนั้นน่าจะได้แก่ รากฐานความคิดผู้มองเอง หากอิสระจริง ย่อมมองเห็นได้ถึงเงื่อนไขที่แฝงเป็นปัญหาอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง ซึ่งมีเหตุผลสานถึงทุกสิ่งซึ่งปรากฏอย่างหลากหลายอยู่ในโลกได้ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ธรรมชาติของจิตใจคนภายในภาพรวมย่อมมีสองด้าน

หลังจากกล่าวมาถึงช่วงนี้ น่าจะยอมรับความจริงได้ว่า เราแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เริ่มจากใจตนเองย่อมมีกิเลส ซึ่งเป็นเหตุแห่งความอยาก ดังนั้นสิ่งที่ตนเชื่อว่าดีหรือไม่ดี แท้จริงแล้วส่วนหนึ่งน่าจะแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขที่ว่า **ดีเพราะถูกใจตัวเอง และไม่ดีเพราะตนไม่พอใจสิ่งนั้น**

การจะชำระล้างเงื่อนไขให้เบาบางลงไปคงต้องเน้นการทำงานร่วมกับเพื่อนมนุษย์ทุกคนจากรากฐานจิตใจซึ่งมันคงอยู่

กับการรักษาความจริงที่มีอยู่แล้วในใจตนเอง โดยที่อีกด้านหนึ่ง มีผลช่วยให้เกิดทิศทางนำสู่ความคิดที่ลุ่มลึกยิ่งขึ้น **ครูที่แท้จริงซึ่งสอนเราแต่ละคนให้รู้ความจริงได้**

อย่างลึกซึ้ง ก็คือปัญหาที่เกิดจากการดำรงชีวิต และทำงานร่วมกับธรรมชาติความหลากหลายของเพื่อนมนุษย์ได้ทุกรูปแบบ

เหตุแห่งปัญญาอยู่ที่ไหน?

เริ่มจากธรรมชาติในรากฐานจิตใจตนเอง ที่ช่วยให้สิ่งซึ่งอยู่ในพื้นฐานความรู้สึก ซึ่งครั้งหนึ่งเคยคิดว่า คนนี้ดี คนนั้นไม่ดี หลังจากผลการปฏิบัติจากใจ ย่อมค่อยๆ ละลายหายไปทีละน้อย โดยแปรสภาพมาเป็นแสงสว่างส่องทางให้ชีวิตตนเอง ดำเนินสืบต่อไปได้อย่างรู้เหตุรู้ผลลึกซึ้งยิ่งขึ้น เนื่องจากรากฐานจิตใจมีอิสระมากขึ้นเป็นลำดับ

มาถึงจุดนี้ ใครขออนุญาตกำหนดแนวคิด โดยเริ่มต้นจากพื้นฐานด้านรูปวัตถุ ซึ่งนำมาใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ถึงความจริงว่าในสังคมปัจจุบัน ผู้ใหญ่

ส่วนมากมักสะท้อนภาพให้เห็นว่าเป็นผู้ใหญ่แต่วัย ส่วนจิตวิญญาณที่ควรมีความรักความจริงใจต่อชนรุ่นหลัง กำลังทำลายเด็กด้วยวิธีการทุกรูปแบบ จากการใช้สื่อทุกประเภทเป็นเครื่องมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในวิญญาณตนเอง นับเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ดังนั้นจากวิถีทางที่กล่าวมาแล้ว หากยังคงมีผู้สามารถมองสวนทาง กลับมาเน้นความสำคัญด้านที่มีอยู่ในใจตนเองแล้ว ไม่ว่าจะมากมีน้อย ย่อมรู้ได้ว่าเหตุของทุกสิ่ง ซึ่งคิดว่ามีปัญหาแท้จริงแล้วอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง และคงไม่มีการกล่าวอ้างเพื่อเอาตัวรอดว่า **สายเกินไปที่จะแก้ไข** ในเมื่อได้ชี้แจงไว้แล้วว่า แม้ความดีความไม่ดีย่อมไม่มีตัวตน คงมีแต่ความจริงที่เริ่มต้นคิดได้จากใจตนเองเท่านั้น

สรุป

ชีวิตที่ผ่านประสบการณ์มาถึงระดับหนึ่งย่อมรู้ได้เองว่า เพื่อนมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนชาติไหน ภาษาไหนรวมทั้งไม่ว่ายากดีมีจน หากมันคงอยู่กับความรักพื้นดินจริงย่อมรู้ได้ว่าล้วนเป็นครูผู้สอนให้รากฐานจิตใจตนเองเปิดสู่อิสรภาพเพื่อรับรู้ความจริง ซึ่งอยู่ในใจตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น อันควรถือว่าชีวิตนี้ได้ทำหน้าที่ความเป็นคนอย่างดีที่สุดแล้ว หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า คือการคืนหนี้ชีวิตให้กับแผ่นดินถิ่นเกิดอย่างมีความสุข

4 มีนาคม 2545

นิทานพื้นบ้าน

ของลูกชายคนโตแห่งเมืองหลวง ป่าจะหมายถึงความเชื่อจากรากฐานความ
เชื่อที่มีอยู่เดิมแล้ว ในที่นี้คือการบอก

ว่าลูกชายคนโตแห่งเมืองหลวง

ลูกชายคนโตแห่งเมืองหลวง ป่าจะหมายถึงความเชื่อจากรากฐานความ
เชื่อที่มีอยู่เดิมแล้ว ในที่นี้คือการบอก

ปัญหาคนกับศาสนา

เช่นเดียวกันกับทุกเรื่องที่เกิดจากคนที่อยู่ร่วมกันภายในมวลมนุษยชาติ จากการปฏิบัติที่ช่วยให้รู้สึกได้ ภาพสะท้อนซึ่งปรากฏออกมาย่อมมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย แม้เรื่องศาสนาหรือลัทธิความเชื่อเก่าที่พบมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ประสบการณ์ชีวิตเท่าที่ฉันนำปฏิบัติจากการมีโอกาสสัมผัสทุกสิ่งทุกอย่าง หลังจากผ่านพ้นมาแล้ว หากใครถามว่า ศาสนาคืออะไร? แม้มองเพียงมุมหนึ่ง ถ้าฉันตอบจากความรู้สึกที่อยู่ในใจตนเอง คงต้องขออนุญาตชี้แจงเหตุผลว่า น่าจะหมายถึงความเชื่อจากรากฐานความจริงซึ่งมีอยู่ในใจคน

หากมีผู้ถามว่า ฉันศึกษาเรื่องศาสนามาแล้วมาน้อยแค่ไหน จึงกล้านำเรื่องนี้มาเขียน? คงต้องสารภาพความจริงว่า หากเรียนจากโรงเรียนหรือหนังสือตำราที่มีคนเขียนไว้ ฉันคงไม่ได้เรียนมาจากสถาบันรูปแบบไหนทั้งนั้น อย่างไรก็ตามแต่จบปริญญาเตอร์เลย

ถ้าเช่นนั้นเหตุใดจึงกล้านำเรื่องนี้มาเขียนให้ปรากฏแก่
สายตาคนทั่วไป ฉันคงขออนุญาตตอบตามความจริงว่า เพราะ
สภาพที่เป็นจริงในสังคมปัจจุบันเสมือนมีคำถามจากหลายต่อ
หลายคนที่สื่อถึงใจฉันได้ว่ากำลังมีความสับสน เนื่องจากขาดความ
เข้าใจความจริงอันควรมียู่ในรากฐานจิตใจแต่ละคนให้รู้สึกได้

ในเมื่อเราต่างก็เกิดมาเป็นคนเหมือนกัน ดังนั้นหลังจาก
ฉันรู้สึกว่าเกิดภาวะสับสนขึ้นในใจตนเองจากสภาพสังคมเท่าที่
ผ่านมาแล้ว ย่อมถือเป็นหน้าที่อันควรนำปฏิบัติบนพื้นฐานที่อิสระ
จากใจตนเองร่วมด้วย หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวว่า **ความสับสน**
ย่อมทำให้เกิดความทุกข์ หากมีโอกาสระบายความจริงซึ่งมีเป็น
ธรรมชาติอยู่ในใจออกมา เริ่มจากการเขียนเพื่อหวังทบทวนตนเอง
ย่อมช่วยผ่อนคลายความรู้สึกเดือดร้อน อีกทั้งยังช่วยให้มีสติ
มั่นคงยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นหากมีความจริงเป็นเงื่อนไขซึ่งตนสั่งสมไว้ใน
จิตใจจากการปฏิบัติมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราแต่ละคนต่าง
ก็มีพลังซึ่งธรรมชาติได้มอบมาให้ภายในรากฐานจิตใจโดยกำเนิด
ก็น่าจะเข้าใจว่า **การกล้าแสดงออก** คือหน้าที่ของแต่ละคน อัน
พึงมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากเหตุดังกล่าว การเขียนสิ่งซึ่งมีเนื้อหาสาระที่ถูกร
ถ่ายทอดออกมาจากรากฐานจิตใจ จึงมีประโยชน์ในการสร้างสรรค์
ทั้งผู้ที่แสดงออกและผู้คนในสังคมอันพึงได้รับร่วมกันอย่างเป็น
ธรรมชาติ

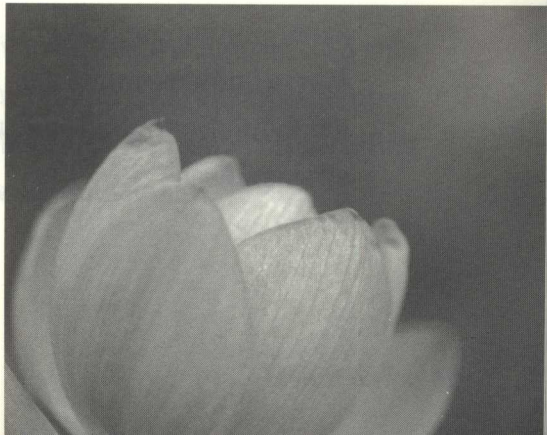
ผู้ที่กล้าแสดงออก ทั้งๆ ที่ภายในรากฐานจิตใจตนเองขาด ข้อมูลความจริง เพราะไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ผลที่ปรากฏให้บุคคล ผู้ปฏิบัติมาแล้วสามารถรู้ได้ก็คือ การแสดงออกที่ขาดความจริงใจ ทั้งนี้และทั้งนั้นเป็นเพราะขาดข้อมูลความจริงอันควรมีอยู่ในใจ ตนเอง

จึงกล่าวได้ว่าบุคคลผู้มีการแสดงออกบนพื้นฐานที่ขาด เนื้อหาสาระ เราจึงมักพูดกันว่า เป็นคนพูดมากกว่าทำ หรืออีกนัย หนึ่งอาจกล่าวว่า ตัวเองไม่ได้ทำมาก่อนแล้วยังนำมาพูด ผลที่ ปรากฏก็คือ ยิ่งพูดไปก็ยิ่งมีผลทำลายศรัทธาซึ่งผู้อื่นควรมีให้ แก่ตน

ฉันเคยได้ยินสิ่งที่คนยุคก่อนเคยกล่าวไว้ในเชิงทำนาย อนาคตว่า ผู้ดีจะเดินตรอก ชีครอกจะเดินถนน กระเบื้องจะเฟื่องฟู ลอย น้ำเต้าน้อยจะถอยจม

ฉันไม่เพียงจำเรื่องนี้ได้ดีเท่านั้น หากยังนำมาวิเคราะห์ ค้นหาเหตุผลก่อนการตัดสินใจเชื่อถือ ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจาก เป็นคนสนใจค้นหาความจริงจากทุกเรื่องที่รับฟังมาแล้ว

ในที่สุดก็สามารถ สรุปลงได้ว่า ผู้ดีคือผู้ที่ปฏิบัติ จากรากฐานจิตใจตนเอง อย่างมั่นคง อยู่กับการรู้ เหตุรู้ผล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าว เกิดจากบุคคลผู้มีรากฐาน

จิตใจอิสระ ช่วยให้คุณค่าของภาวะว่างเปล่าอันควรมีอยู่ใน
รากฐานจิตใจได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะบุคคลผู้นั้นจะมีสภาพชีวิตยาก
ดีมีเงินอย่างไร

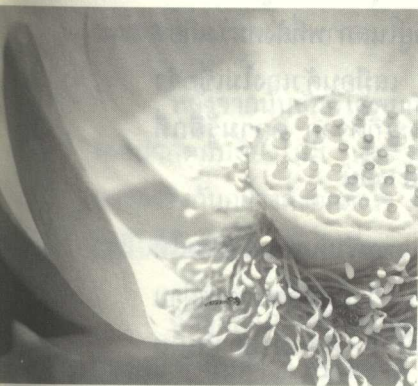
มาถึงช่วงหลังๆ วิธีการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติซึ่งมี
ทิศทางหมุนวนเป็นวัฏจักร มีผลทำให้โลกที่เราอยู่ทุกวันนี้หมุน
กลับคืนสู่สภาพเดิม ดังนั้น สิ่งซึ่งครั้งหนึ่งคนส่วนใหญ่ในสังคม
เคยนิยมน่าดี แทนที่จะขึ้นไปอยู่ด้านบน กลับหมุนวนลงมาอยู่
ด้านล่าง ส่วนสิ่งซึ่งครั้งหนึ่งเคยถูกเหยียบย่ำมาก่อน กลับหมุนขึ้น
ไปสู่ด้านบน

นอกจากนั้นเรื่องราวเท่าที่กล่าวมาแล้วยังมีต่อไปอีกว่า
ภาษาจะเข้ามาครองเมือง ซึ่งประเด็นนี้มาถึงยุคปัจจุบันทำให้เห็น
ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แม้ในเมืองไทยซึ่งแต่ก่อนเคยมีคนไทยอยู่รวม
กัน นอกจากนั้นยังมีรากฐานจิตใจเป็นไทแก่ตนเองชัดเจนกว่าคุณนี้

มาถึงช่วงนี้ เรากลับพบความจริงว่าชนผิวขาวเข้ามาถือ
ครองแผ่นดินผืนนี้อย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมซึ่งครั้งหนึ่ง
เคยเป็นประเพณีดั้งเดิมของไทย มาถึงยุคนี้กลับกลายเป็นเรื่อง
ที่ชนผิวขาวเข้ามากระบายอารมณีกันอย่างสนุกสนานครั้นแครง
ดังเช่นที่พบเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนั้นทรัพย์สินติดแผ่นดิน
อันควรเป็นสิทธิของคนท้องถิ่น แม้ภาษาท้องถิ่นซึ่งใช้กันในชีวิต
ประจำวันก็ยังคงถูกเปลี่ยนไปอยู่ในอ้อมมือชนต่างชาติเพิ่มมากยิ่งขึ้น
อย่างหยุดได้ยาก

มนุษย์มีการคิดเอาर्डเอาเปรียบซึ่งกันและกันรุนแรงยิ่ง
ขึ้น ไม่เพียงเท่านั้น ผู้ที่เกิดมาก่อนรวมถึงผู้มีอำนาจเหนือกว่า หาก
มองภาพรวมภายในชุมชนเดียวกัน เราจะพบความจริงว่า ผู้ใหญ่มี
การใช้อำนาจกับผู้ย่อย คนร่ำรวยมักใช้เล่ห์เพทุบายเอาर्डเอา
เปรียบคนซึ่งชีวิตเติบโตตามมากภายหลัง แม้ระหว่างประเทศหรือ
ถึงระดับโลก ประเทศไหนยิ่งใหญ่กว่าย่อมแสดงแนวโน้มการใช้
พลังทางวัตถุ อีกทั้งพลังทางเศรษฐกิจเลยไปถึงการใช้พลังอาวุธ

ตัดสินใจเข้าข้างตัวเองบุกรุกเข้ามา
จัดการทำร้าย ผู้คนซึ่งตนคิดว่าด้อย
กว่า

ได้มีคำทำนายไว้แต่อดีตแล้ว
ว่า ความโลภของมนุษย์ที่เกิดมาสู่
โลกมีผลทำให้มนุษย์แข่งขันแย่งชิง
สิ่งต่างๆ ระหว่างกันและกัน มีการ
ทำสงครามกันด้วยอาวุธ ซึ่งไม่เพียง

แค่นั้น หากลึกลงไปอีกระดับหนึ่งถึงสงครามเศรษฐกิจร่วม ถึงการ
ใช้จิตวิทยา หลังจากนั้นก็ยังลุกลามไปถึงสงครามศาสนา จนถึงขั้น
เกิดสงครามล้างโลกในที่สุด

จากเหตุสะกิดใจที่ฉันรับฟังเรื่องนี้มาตั้งแต่อายุยังไม่มากนัก
ทำให้สนใจนำมาคิดค้นหาเหตุผลอย่างต่อเนื่องอย่างไม่ยอมละ
ความพยายาม จนกระทั่งเกิดความรู้สึกว่า **กาลเวลาเป็นสิ่งไม่มีตัว
ตน** แต่ความรู้จริงย่อมเกิดจากใจตนเองโดยแท้

มาถึงบัดนี้ ทั้งๆ ที่ตัวเองรู้สึกว่าจะไม่มีความรู้เรื่องศาสนา แต่ ก็กล้าที่จะนำความจริงซึ่งอยู่ในใจเท่าที่สะสมมาแล้วในอดีตจาก ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตออกมาตีแผ่

ชีวิตฉันเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว ครั่งแล้วครั่งเล่าทำให้รู้สึกว่า สิ่งที่เกิดจากใจตนเองอย่างเป็นธรรมชาติมาตลอด แม้ใครที่ไหน มองเห็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามว่าเป็นตัวปัญหา ฉันมัก เกิดความรู้สึกสนใจที่จะก้าวเข้าไปสัมผัส ณ จุดนั้น อย่างปราศจาก การเลือกว่าเป็นเรื่องใด ยิ่งคนกลุ่มนั้นตกอยู่ในสภาพที่สังคมรังเกียจ หรือถูกคนในสังคมนองว่าเป็นตัวเลวร้าย เสมือนตัวเองไม่เชื่อว่า สิ่งนั้นคือปัญหา ซึ่งสภาพดังกล่าวน่าจะเกิดจาก **ความรู้สึกที่ เอาชนะใจตนเองเหนือกว่าการคิดเป็นอย่างอื่น**

ช่วงหลังๆ **ใจที่**ฉันรับความรู้สึกจากภายนอก ได้ช่วยให้ **ฉัน**มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับคนทุกศาสนา การปฏิบัติตนเท่าที่ผ่าน พ้นมาแล้ว มีผลทำให้คนกลุ่มเหล่านี้เปิดใจให้ฉันมีโอกาสเดิน เข้าไปหาเองอย่างเป็นธรรมชาติ

ประมาณ 2 ปีที่ผ่านมา อยู่มาวันหนึ่งมีครูจากโรงเรียน กฤษณมูรติ ซึ่งมีพื้นฐานชีวิตและงานอยู่ในประเทศอินเดีย เดินทาง เข้ามาประเทศไทยเพื่อเปิดเวทีกิจกรรมเสวนาในลักษณะสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้ ได้มีการติดต่อเลือกที่บ้านฉันเป็นสถานที่ เสวนาและประกาศให้ผู้สนใจเข้าร่วม ปรากฏว่าผู้ที่มาเข้าร่วม ส่วนใหญ่เป็นครูวัยหนุ่มสาวจากโรงเรียนต่างๆ ประมาณ 40 คน

ในฐานะที่ฉันเป็นผู้ซึ่งหลายคนให้การยอมรับว่ามีอาวุโสตัวเองจึงเข้าร่วมเสวนาในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดอย่างอิสระ ส่วนตนนั่งฟังและนำเนื้อหาสาระจากการพูดของแต่ละคนมาพิจารณาค้นหาความจริงมากกว่านำการพูดเอง

จนกระทั่งถึงเวลาบ่าย ครูอินเดียวผู้นั้นหยิบยกประเด็นคำถามประโยคหนึ่งขึ้นมาพิจารณาโดยถามว่า **พระเจ้า พระผู้เป็นเจ้า พระเยซูเจ้า พระอาเลาะห์เจ้า และพระพุทธรเจ้าหมายถึงอะไร?**

หลังจากนั้นฉันก็ได้พบกับบรรยากาศที่เงียบสงบ จะหาใครเอ่ยปากตอบก็ยังไม่ มี เข้าใจว่าแต่ละคนคงทวนกลับมาค้นหาความจริงกันอย่างตั้งอกตั้งใจ ฉันสังเกตเห็นเวลาผ่านมานานก็ยังไม่ มีใครเอ่ยปากตอบ ในที่สุดตนจึงพูดสั้นๆ ว่า **ธรรมชาติ**

ฉันรู้อยู่แก่ใจตนเองแล้วว่า **ทุกสิ่งทุกอย่างมองได้สองแง่สองมุม** ดังนั้นคำว่า **ธรรมชาติ** จึงอาจมองได้สองด้านว่า **ด้านหนึ่งคือธรรมชาติที่อยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอก ส่วนอีกด้านหนึ่งหมายถึงธรรมชาติซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจของแต่ละคน แม้คนทุกชาติภาษา รวมถึงทุกศาสนาด้วย**

หลังจากนั้นครูผู้นั้นจึงได้นำหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งเขาเก็บไว้ในกระเป๋าถือเป็นการส่วนตัวออกมามอบให้ฉัน หลังจากมองดูชื่อหนังสือแล้ว แม้

จะเป็นภาษาอังกฤษแต่ก็รู้ความหมายได้ว่า ชื่อหนังสือคือ **ภาวะ
หลุดพ้น**

เสมือนภาษาจากใจถึง ใจที่ช่วยให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันได้
อย่างลึกซึ้ง เกินกว่าที่ คำพูดหรือตัวอักษรภาษาใดจะอธิบายได้

จากจุดนั้นเองนับเป็นโอกาสหนึ่งที่ช่วยให้ฉันมองเห็น
หลายสิ่งหลายอย่างซึ่งเกิดจากความแตกต่างทางความคิดของ
มนุษย์ผู้ที่ยังลงไม่ถึงรากเหง้าของตนอย่างแท้จริง ให้สามารถ
เข้าใจและยอมรับกันได้ เพื่อหวังอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แม้สิ่ง
ที่เห็นได้จากพฤติกรรมซึ่งอยู่บนพื้นฐานการปฏิบัติทางศาสนา

ดูเหมือนว่าช่วงที่ผ่านมา ไม่ว่าจะมนุษย์จะจับสิ่งใด อีกทั้ง
เริ่มต้นจากจุดที่ลึกซึ้งแค่ไหน ส่วนใหญ่แล้วแทนการมุ่งจากจุดเริ่ม
ต้นลงไปสู่สภาพที่ลุ่มลึกยิ่งขึ้น กลับมีผลห่างจากความจริงอันควร
มีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

วิธีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลทำให้คนลืมความจริง จาก
สิ่งซึ่งธรรมชาติได้มอบมาให้ไว้ในจิตใจตนเอง ส่งผลกระทบทำให้
มีการแบ่งแยกพรรคพวกรุนแรงยิ่งขึ้น แทนที่จะหยั่งรู้คุณค่าเพื่อ
หวังนำมาใช้ประโยชน์สร้างสรรค์วิถีทางอันพึงนำสู่ความสุขให้กับ
ตนและทุกคนในโลกร่วมกัน

ภาวะจิตใจที่ห่างจากรากฐานความจริงของแต่ละคน ซึ่ง
แน่นอนที่สุดวิถีทางนี้เองที่มนุษย์มุ่งไปสู่การฆ่าฟันกันจนกระทั่ง

กลายเป็นสงครามล้างโลกอย่างไม่มีสิ่งอื่นใดจะมาช่วยได้ มนุษย์แต่ละคนยังไม่อาจช่วยตนเองให้หลุดพ้นจากวงจรดังกล่าวออกมา สู่อิสรภาพให้คู่ควรกับความภูมิใจในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้อย่างแท้จริง

สรุปแล้วบุคคลผู้สนใจเรียนรู้ศาสนา หากสังเกตได้ว่าภายในภาพรวมของมวลมนุษยชาติที่มีการแบ่งแยกศาสนารวมถึงลัทธิความเชื่อออกไปอยู่ในสภาพแตกต่างกัน น่าจะรู้เท่าทันได้ว่า แท้จริงแล้วศาสนาเป็นเพียงเครื่องมือซึ่งจิตมนุษย์กำหนดขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการรวมกลุ่มความคิดสำหรับการปฏิบัติในทุกๆ เรื่อง เพื่อความมั่นคงของการดำเนินชีวิตร่วมกันเท่านั้น

ส่วนของจริงน่าจะหมายถึงความจริงที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง ซึ่ง ณ จุดนี้ย่อมมีทั้งการเจริญที่หยั่งลงสู่ความลุ่มลึกของพื้นดิน อันควรมีอยู่ในจิตใจของตนถึงที่สุด ทำให้พบความจริงว่าทุกสิ่งซึ่งอยู่นอกตนคือความว่างเปล่า ดังนั้น

หากคนทุกศาสนาสามารถรักษาสິงนี้ไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ แม้เส้นทางชีวิตแต่ละคนอาจดำเนินชีวิตเพื่อหวังเรียนรู้อย่อมมีผลช่วยให้เกิดความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน เหนือกว่าความขัดแย้งอันนำไปสู่การคิดทำลายล้างกันเองให้โลกยุคนี้ จำต้องสูญสิ้นไปในที่สุด

อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ชีวิตเท่าที่ผ่านมาแล้ว จนถึงบัดนี้ ฉันเริ่มมองเห็นความจริงชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ทุกสิ่งเมื่อ เกิดได้ย่อมดับได้ ดังนั้นการนำประเด็นปัญหาคนกับศาสนา มา พิจารณาวิเคราะห์ค้นหาความจริงเท่าที่เขียนมาแล้วทั้งหมด จึง หาใช่เกิดจากความทุกข์หนักด้านเดียวไม่ หากมีอีกด้านหนึ่งที่ ช่วยให้ตนรู้ว่าสิ่งที่กำลังจะสูญสิ้นไปทั้งหมด มันก็เป็นเพียงเปลือก นอกของโลกยุคนี้ แต่เป็นเพราะตนยังมุ่มมั่งนัปฏิบัติจากใจอย่างดี ที่สุด ร่วมกับอีกด้านหนึ่งช่วยให้รู้ความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในฐานะ ที่สำนึกได้ถึงหน้าที่ความเป็นคน อันควรดำรงชีวิตอยู่อย่าง คุ่มค่าที่สุดแล้ว

21 มีนาคม 2546

มโนธรรม

โดย ชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม

เมื่อมองดูดอกไม้ที่บาน
หรือดูใบไม้ที่ร่วง
หรือดูนกที่บิน
หรือดูคนที่ยิ้ม
หรือดูคนที่ยืน
หรือดูคนที่ยืน
หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

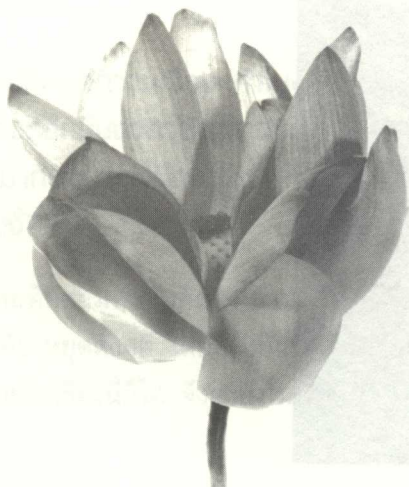
หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

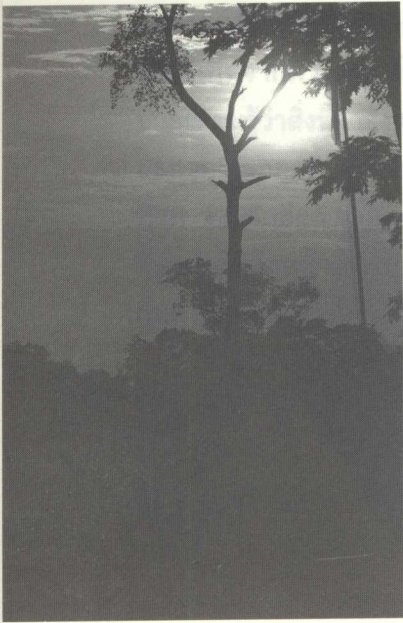
หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

หรือดูคนที่ยืน

อย่างไรก็ตามจาก...
งานนี้ก็มี...
เมื่อได้สัมผัสกับดี...
สิ่งนี้การ...

ทำไมदनส่วนนี้ในคู่หอมอดความมี
หน้ามีตาอย่างมีโตแพงแต่กลับอาจกับ
ตัวเองอย่างที่สุด...

ทำไมฉันจึงชอบดูกันคน

ใครอ่านพบชื่อบทความเรื่อง ทำไมฉันจึงชอบดูกันคน? ผู้ที่ยังไม่ทันตั้งตัว คงรู้สึกมีงงสงสัยว่า ฉันกำลังคิดอะไรงันนี่? บางคนที่ฉันยังไม่รู้จักกันมาก่อน อาจนึกในใจว่า อาจารย์ระพีทำไมถึงเป็นคนมีนิสัยขุดรึยังจี้?

ส่วนผู้ที่เคยติดตามความคิดฉันมานานพอสมควรและแสดงความชื่นชม อาจต้องหยุดตั้งสติ โดยที่สงสัยว่าอาจารย์ระพี น่าจะมีแง่คิดอะไรดีๆ แฝงอยู่ในเรื่องนี้ก็ได้ จึงคงยังไม่ปักใจเชื่อในแง่ร้ายเสียเลยทีเดียว

ความจริงแล้วธรรมชาติในใจฉันเอง สนใจคิดทวนกระแสสังคมมานานแล้ว ถ้าใครจะว่าฉันเป็นคนดี แต่ก็มักอยู่ในใจมาแล้วทุกครั้งว่า ไม่ใช่คนดีพิเศษวิโสกว่าคนอื่น ฉันยังคงเป็นคนเหมือนทุกคน จึงไม่ควรเอาความดีมาครอบใจไว้ให้ตกเป็นเหยื่อคำชม

เพราะถ้าฉันขาดความเป็นตัวของตัวเอง การนำเอาเครื่องประดับรูปแบบใดก็ตามมาให้ คงจะทำให้ตนจำต้องสูญเสียคุณค่าความเป็นคนไปอย่างน่าเสียดายที่สุด ยิ่งวัยฉันเองผ่านพ้นมาถึง 80 ปี แล้วด้วย

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา ฉันสนใจเรียนรู้เพื่อค้นหาความจริงจากทุกเรื่อง ซึ่งธรรมชาติได้ให้โอกาสเรื่องราวเหล่านั้นผ่านเข้ามาสู่วิถีชีวิตตัวเองอย่างต่อเนื่อง

ฉันคิดมานานแล้วว่า **ทำไมคนส่วนใหญ่ถึงได้ชอบอวดความมีหน้ามีตาอย่างเปิดเผย แต่กลับอายกันตัวเองอย่างที่สุด** ถ้าค้นหาความจริงเรื่องนี้ได้ น่าจะได้รับความรู้ซึ่งเป็นประโยชน์ช่วยให้ตนเข้าถึงสัจธรรมลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้นการแสดงออกในลักษณะโอ้อวดความมีหน้ามีตา ยังมีการเอาอะไรต่อมิอะไรมาเขียนมาป้าย จินตนาการพอล้างออกหมดแล้ว คงเหลือแต่สภาพธรรมชาติซึ่งเป็นของจริงทำเอาหลายคนจำแทบไม่ได้

ทุกสิ่งในธรรมชาติย่อมมีสองด้านและอยู่ร่วมกันอย่างมีสมดุล หากด้านหนึ่งรักที่จะปล่อยไว้ให้เป็นความจริงตามธรรมชาติ อีกด้านหนึ่งย่อมมีความสะอาดสดใสอยู่ภายใต้กันตัวเองเป็นธรรมชาติด้วยเช่นกัน

ถ้าด้านหนึ่งมีการปรุงแต่งเพื่อหลอกคนอื่น แท้จริงแล้วน่าจะมีเหตุอยู่ในใจที่สืบเนื่องมาจากการคิดหลอกตนเองก่อนอื่น ซึ่งคนลักษณะนี้มักไม่กล้าเปิดเผยความจริงจากใจตนเอง

ดังนั้น ผู้ที่แต่งหน้าแต่งตาตัวเองไว้หลอกคนอื่นน่าจะคาดหมายได้ว่า ภายใต้กันตัวเองซึ่งปิดบังไว้อย่างมิดชิด คงมีสิ่งสกปรกแฝงอยู่ไม่ว่ามีมากมีน้อยแค่ไหน

จากเหตุดังกล่าว ผู้ที่มีโอกาสสัมผัสกับคนซึ่งมีรากฐาน
จิตใจแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขลักษณะนี้ หากขาดความเป็นตัวของตัวเอง
ย่อมตกเป็นเหยื่ออิทธิพล ซึ่งแฝงอยู่ได้กับคนอื่นได้ไม่ยาก

หากเป็นผู้บริหารงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบต่อการ
พัฒนาคุณภาพของคนร่วมกับความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้า
ของงาน ย่อมส่งผลทำลายทั้งคนและงานให้ได้รับความเสียหาย
เนื่องจากขาดการรู้เท่าทันตนเอง

สิ่งที่ฉันนำมาเขียน ตนได้รับความรู้จากประสบการณ์ชีวิต
ทั้งหมด ดังนั้นข้อมูลต่างๆ จึงถอดออกมาจากความจริง ซึ่งมีอยู่
แล้วในใจตัวเองอย่างเป็นธรรมชาติ

การดำเนินชีวิตของฉันเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้วด้วยระยะเวลาอันยาวนาน หลังจากหวนกลับไปพิจารณาค้นหาความจริง
ทำให้รู้สึกว่ ตนมุ่งมั่นทำงานจากความรักเพื่อนมนุษย์ทุกคน
โดยที่พยายามรักษาความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองไว้อย่าง
มั่นคงมาตลอด

มันทำให้เริ่มรู้สึกชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ผู้ซึ่งตนมีโอกาสสัมผัส
อย่างมากหน้าหลายตา หากมองเห็นหน้าด้านเดียว มีทั้งคนที่มิใช่
ใสสะอาดและผู้ซึ่งแฝงไว้ด้วยความต้องการส่วนตนปะปนกัน

ยิ่งในช่วงที่ฉันได้รับโอกาสให้เข้ารับตำแหน่งผู้บริหาร
ระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาและกระทรวงงานระดับชาติ ทำให้
มีโอกาสพบได้หลากหลายมากขึ้น

โดยเหตุที่ตนมีความมั่นคงอยู่กับเหตุและผลซึ่งมีอยู่แล้ว
ในรากฐานจิตใจตนเอง ทำให้มีพลังในการเอาชนะใจตนเองที่
เข้มแข็งถึงระดับหนึ่ง ช่วยให้สามารถรู้เท่าทันคนส่วนใหญ่

เมื่อมีสิ่งนั้นจึงมีสิ่งนี้ ทำให้ฉันมีวิญญานความรักที่จะ
กำหนดทิศทางความคิดและการปฏิบัติมุ่งลงสู่ระดับล่างอย่างมี
ความสุข

ช่วงที่อยู่ในมหาวิทยาลัย ฉันใช้เวลาส่วนหนึ่งซึ่งถือว่า
สำคัญอย่างยิ่ง ลงไปคลุกคลีกับบรรดาศิษย์ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง
จนกระทั่งถึงภารโรงและยาม ยิ่งกว่านั้นในยามว่างยังลงไปใช้ชีวิต

ในชนบทแบบนอนกลางดิน กิน
กลางทรายร่วมกับศิษย์และ
ปฏิบัติตนอย่างเสมอเหมือนกัน
หมด

ช่วงที่เป็นรัฐมนตรี
ฉันมักหาโอกาสลงไปร่วม
ทำงานกับชาวบ้านชาวไร่ นับ
ตั้งแต่การดำนาและเกี่ยวข้าว
จากความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติ

ความรู้สึกที่สะท้อนกลับมาสู่จิตใจฉัน นับวันยิ่งชัดเจนยิ่ง
ขึ้นว่า การมุ่งนำตัวเองลงสู่ระดับล่าง แล้วมองย้อนกลับขึ้นไปสู่
ด้านบน ช่วยให้สามารถมองเห็นสิ่งที่เป็นธาตุแท้ของคนซึ่งอยู่
ระดับบนๆ โดยที่แฝงอยู่ภายใต้กันของคนเหล่านั้นได้ชัดเจน
ยิ่งขึ้นอย่างน่าสนใจ

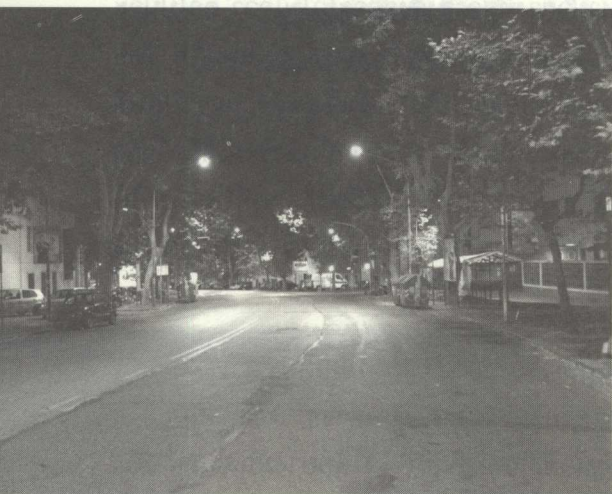
ในที่สุดความรู้สึกซึ่งสะสมอยู่ในใจอย่างเป็นธรรมชาติ ก็มาถึงจุดตัดสินใจลาออกจากงานในด้านการจัดการ ซึ่งมีทั้งอำนาจและอามิสเป็นสิ่งตอบสนองทั้งหมด

ฉันรู้สึกท้าทายอย่างที่สุด จึงตั้งสัจจะไว้ในใจว่า ต่อไปนี้จะไม่ขอรับงานใดๆ ที่มีตำแหน่งและค่าจ้างตอบแทนอีกต่อไป โดยที่คิดว่า ดูซิ เราจะอดตายจริงหรือ? ฉันพิสูจน์จากการปฏิบัติ โดยนำชีวิตจริงของตนเป็นเดิมพัน นอกจากนั้นยังรู้สึกได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าหากคิดสร้างประโยชน์สุขให้คนในสังคม อยู่ที่ไหนก็ทำได้เท่าเทียมกันหมด เพียงรักษาความเป็นคนไว้ให้มันคงอยู่ได้เท่านั้น

ฉันเข้าใจได้ว่าความหมายของความภูมิใจ หาใช่อยู่ที่การได้รับตำแหน่งและเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ จากภายนอกไม่ หากอยู่ที่รากฐานจิตใจซึ่งถือความจริงไว้ได้อย่างมั่นคงมาตลอด ช่วยให้ชีวิตรอดพ้นจากอิทธิพลสิ่งซึ่งปรากฏหลากหลายอยู่ในสภาพแวดล้อมของสังคมอย่างปลอดภัยมาได้

18 มีนาคม 2545

ลึกที่ลึกต่อมไม่ลึกที่ลึก
ตงเหลืออยู่! แต่ความว่างเปล่า...

หนึ่งเดียวในดวงใจ

หากมองจากรากฐานที่ความเป็นธรรมชาติลึกซึ้งถึงระดับหนึ่ง แม้เพียงเริ่มต้นมองจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมสะท้อนภาพความจริงจากใจตนเองออกมาปรากฏให้สัมผัสได้ 2 ด้านเสมอ วิถีทางดังกล่าวน่าจะนิยามความหมายของคำว่า “ทางสายกลาง” ได้อย่างชัดเจน

สภาพจิตใจดังกล่าวทำให้เชื่อได้ว่า สิ่งที่จะช่วยให้เห็นได้ 2 ด้านเกิดจากรากฐานจิตใจที่ยังรู้ความจริง ณ จุดนี้เอง แม้ความจริงที่ปรากฏเห็นได้จากภายนอกจะมี 2 ด้านก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงด้านซึ่งอยู่ปลายเหตุเท่านั้น ส่วนอีกด้านหนึ่งซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจอันควรถือว่าเป็นคือสังขาร น่าจะเป็นศูนย์รวมของทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏให้สัมผัสได้จากภายนอกอย่างหลากหลาย

ในช่วงชีวิตที่ผ่านมา คนส่วนใหญ่มักสะท้อนให้เห็นว่า นำเอาประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพมากล่าวเน้นกันมากขึ้น ยิ่งในแวดวงทางวิชาการด้วย นอกจากนั้นเมื่อพูดถึงชีวภาพ มักมุ่งมองไปยังต้นไม้และสัตว์ป่า จึงทำให้รู้สึกว่าการเข้าถึงความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งคนส่วนใหญ่ที่มองภาพด้วยทิศทาง

ออกจากตนเอง ย่อมตกอยู่ในสภาพ ‘ลิมตัว’ เมื่อลิมตัวย่อมเป็นคนเห็นแก่ตัวโดยธรรมชาติ จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคุณและการอยู่รอดของสังคมต้องได้รับผลเสียหายหนักมากยิ่งขึ้น

อนึ่งหากบุคคลใดมีนิสัยมองออกจากตัวเองไปสู่ด้านนอกด้านเดียว ย่อมอ่านธรรมชาติภายในรากฐานจิตใจบุคคลผู้นั้นได้ว่ายังไม่อาจค้นพบความจริง ซึ่งมีเพียงหนึ่งเดียวและมีอยู่แล้วในรากฐานจิตใจตนเองให้สามารถเห็นได้ชัดเจน

ดังตัวอย่างที่พบได้ในปัจจุบันคือ ทิศทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม มักมีแนวโน้มมุ่งไปกู้ยืมเงินจากชนต่างชาติ ทำให้ประชาชนในประเทศจำต้องตกเป็นทาสเศรษฐกิจ แทนที่จะมุ่งสู่อีกทิศทางหนึ่ง กล่าวคือ ผู้นำแสดงความอดทนจากใจจริงให้เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อหวังหลุดพ้น มีผลช่วยให้คนไทยทั้งชาติมีความเป็นไทแก่ตนเองสมบูรณ์ครบถ้วนยิ่งขึ้น แน่นอนที่สุดหากการเปลี่ยนแปลงของสังคมมุ่งทิศทางไปสู่อิสรภาพภายในรากฐานจิตใจของแต่ละคนได้มากขึ้น ประเทศชาติย่อมมีเอกราชที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจและกายชัดเจนยิ่งขึ้น

สิ่งสำคัญซึ่งควรจะต้องเป็นหัวใจแห่งความสำเร็จน่าจะได้แก่การนำปฏิบัติร่วมกับเพื่อนมนุษย์ โดยมุ่งทิศทางลงสู่ระดับล่างรวมทั้งเยาวชนซึ่งเป็นคนรุ่นหลังอย่างบริสุทธิ์ใจ ผลจากการปฏิบัติของแต่ละคน ซึ่งสะท้อนกลับมาสู่ใจตนเอง เพื่อช่วยให้เกิดการลดความเห็นแก่ตัวยอมเป็นไปได้มากขึ้น โดยที่ปรับเปลี่ยนรากฐานจิตใจให้หวนกลับมาสู่อีกทิศทางหนึ่ง ซึ่งสามารถรู้เหตุรู้ผลที่อยู่ในรากฐานจิตใจตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ

หนึ่งเดียวในดวงใจจึงน่าจะเป็นสิ่งที่แต่ละคนเริ่มต้นรู้ และเข้าใจได้จากการปฏิบัติโดยตนเองบนรากฐานความรักความจริงใจที่มอบให้กับทุกคน อีกทั้งมีจิตใจที่เปิดกว้าง สามารถนำปฏิบัติทุกเรื่องได้อย่างมั่นใจ

บุคคลที่ปฏิบัติได้แล้วย่อมมีโอกาสมองเห็นภาพ และเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้นถึงประโยชน์สุขอันพึงมีแก่ตนและสังคมเป็นหนึ่งเดียวกัน การดำเนินชีวิตอนาคตจึงมีความมั่นคงยิ่งขึ้น โดยไม่มีอำนาจใดจะสามารถแยกออกจากกันได้สำเร็จ แทนที่จะเห็นความจริงในปัจจุบันได้ว่า ภายในภาพรวมของคนแต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่มีลักษณะที่อ่อนแอนวโน้มให้เห็นการแยกตัวแยกใจออกจากกันเป็น 2 ชั่ว

ทั้งนี้และทั้งนั้น สิ่งทีกล่าวมาแล้วเป็นข้อชี้แนะที่หวังมอบให้แต่ละคนใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับเพื่อนมนุษย์ ซึ่งยืนอยู่บนพื้นฐานความหลากหลายได้อย่างมีความสุข

อีกด้านหนึ่งย่อมไม่มีผลสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ใด แม้เป็นคนละชาติภาษา อีกทั้งมีพื้นฐานความเป็นอยู่แตกต่างกัน ยิ่งอยู่ท่ามกลางความหลากหลายของความคิดที่สะท้อน

พฤติกรรมออกมาปรากฏเป็นความจริงในรูปแบบต่างๆ หากช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจคนทุกรูปแบบได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

สิ่งซึ่งมีเหตุมีผลส่งเสริมให้เชื่อถือ โดยที่มองเห็นความจริงว่ามีเพียงหนึ่งเดียวและมีธรรมชาติอยู่ในจิตใจตนเองแล้ว หากวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละคนที่เกิดมาผ่านพ้นมาถึงช่วงเริ่มต้นค้นหาได้ อีกทั้งมีการสืบสานเหตุผลลึกลงไปถึงที่สุด แต่ละช่วงที่ก้าวไปสู่อนาคตย่อมมีกระแสหวนกลับมาสนองประโยชน์สุขทางใจให้กับตนเอง อีกทั้งยังช่วยให้เข้าถึงความสุขลึกซึ้งยิ่งขึ้น อันถือได้ว่าเป็นการสร้างสมบุญให้แก่ชีวิตอย่างมีเหตุมีผล

จากวิถีทางนี้เองที่ช่วยให้แต่ละคนสามารถเห็นความจริงได้ว่า เพื่อนมนุษย์ทุกคนซึ่งผ่านเข้ามาในวิถีชีวิตให้ตนมีโอกาสนสัมผัสและเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เท่าที่ชีวิตตนผ่านพ้นมาแล้ว ไม่ว่าจะช่วงนั้นจะทำให้ตนเองรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พอใจก็ตาม ล้วนเป็นครูผู้สอนให้ตนเจริญก้าวหน้าทางปัญญาต่อมาได้อย่างเสมอเหมือนกันหมด

จึงไม่มีคำว่าดีหรือชั่ว และควรไต่อดหรืออับอาย คงเหลืออยู่แต่ความจริงที่อยู่ในใจสิ่งเดียวเท่านั้นว่า **หากไม่มีวันนั้นย่อมไม่มีวันนี้** ซึ่งควรถือเป็นความสมบูรณ์ครบถ้วนที่สุดแล้ว

รู้ไว้ใช้ว่าใส่บาแบ่งหาม เป็นคตินิยมซึ่งชนรุ่นก่อนฝากไว้ให้ชนรุ่นหลังพิจารณาค้นหาความจริง

สิ่งที่กล่าวมาแล้ว แต่แรกจนถึงบัดนี้ หากใครนำมาพิจารณา แล้วคิดว่า **ตนต้องทำให้ได้ หรือ ตนทำไม่ได้ก็ดี** ล้วนเป็นเหตุทำให้เกิดภาวะปิดกั้นใจตัวเองทั้งสิ้น เปรียบเสมือนรู้แล้วนำมาแบกไว้บนบ่าให้เกิดความหนักอกหนักใจเพิ่มขึ้นจึงทำให้คิดโยนทิ้งไป หรือไม่กี่ไม่ต้องการจะทำเพราะความไม่รู้

รู้อย่างไรจึงไม่นำมาใส่บ่าให้หนัก หรือ รู้อย่างไรจึงไม่ ทำให้เกิดความทุกข์ น่าจะชี้แจงถึงความจริงได้ว่า รู้โดยไม่คิดว่าตนเป็นคนต้องรู้หรือรู้แล้ว หรือ **รู้แล้วจะต้องทำให้ได้** หากควรคิดว่ารักที่จะทำอย่างมีความสุข จึงควรมุ่งมั่นทำจากใจอย่างเป็นธรรมชาติ

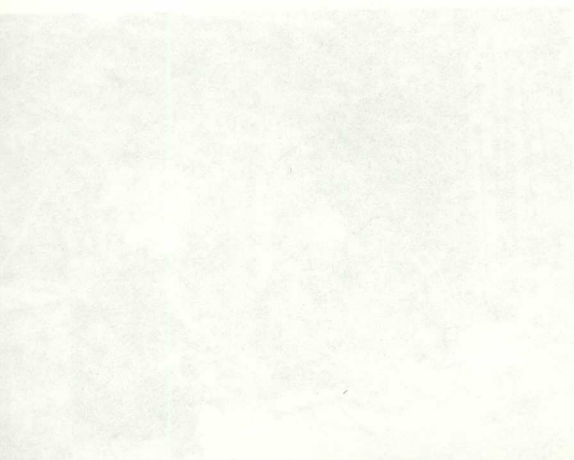
ผู้ปฏิบัติได้ ย่อมพบต่อไปอีกว่า ลึกที่สุดย่อมไม่มีที่สุด
คงเหลืออยู่แต่ความว่างเปล่าเป็นสัจธรรมให้รู้ความจริงได้เอง

14 มีนาคม 2545

ถ้าสามารถค้นพบรู้ความจริงจากใจตนเอง
จะทำให้รู้ความจริงของชีวิตทุกอย่าง....

วงล้อแห่งชีวิต

ปัญหาสังคมทุกวันนี้ทำให้เกิดแรงกดดันทั่วถึงกัน ไม่ว่าใครจะยืนอยู่ ณ จุดไหน อย่างไรก็ตาม เรื่องที่ทำให้เราเกิดแรงกดดัน หากสามารถเบี่ยงเบนทิศทางไปค้นหาความจริงจากด้านที่ช่วยให้เกิดการระบายออก เพื่อช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดีได้

บนถนนสายต่างๆ ในกรุงเทพฯ ทุกวันนี้ ไม่ว่าจะไปทางไหนเรามักก็ติดกับปัญหาจราจรติด บางครั้งต้องนั่งอยู่ในรถซึ่งจอดอยู่กลางถนน โดยไม่ได้ทำอะไรนานๆ กว่าที่จะเขยิบไปได้แค่คืบแค่ศอกก็ยิ่งยาก

อยู่มาวันหนึ่ง ฉันพบกับปัญหาอย่างที่ว่า แต่จากสัญชาตญาณของฉันซึ่งมักจะหาทางออกโดยทำอะไรก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความคิดจากสิ่งที่มีมองเห็นอยู่ใกล้ๆ เพื่อค้นหาความจริง

ครั้งแล้วครั้งเล่ากว่ารถจะเขยิบไปได้ เกิดแรงกดดันทำให้มองไปที่ล้อรถคันหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้ๆ ในที่สุดความคิดก็เริ่มเจาะลึกลงไปถึงจุดหนึ่งของล้อที่เชื่อมโยงถึงวิถีชีวิตคน จากจินตนาการซึ่งตัวเองมีอยู่ในจิตวิญญาณ อย่างเป็นทางการที่ช่วยเชื่อมโยงความคิดไปสู่อีก

ด้านหนึ่งซึ่งเป็นนามธรรม ช่วยให้มองเห็นความจริงของวิถีชีวิตเรา
แต่ละคนอันเป็นสัจธรรมชัดเจenyิ่งขึ้น

ขณะที่มองไปยังล้อรถซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลม เคลื่อนไป
บนพื้นถนนเป็นช่วงๆ ทำให้มองเห็นความจริงได้ว่า จุดแรกการ
ที่รถทั้งคันเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ด้านล่างของล้อซึ่ง
สัมผัสพื้นถนนจะต้องกดอยู่บนพื้นอย่างมั่นคง และหมุนไปสู่
ด้านหลัง จึงจะทำให้รถเคลื่อนตัวไปข้างหน้าได้ ส่วนด้านบนของ
วงล้อ แม้จะมุ่งทิศทางไปสู่ด้านหน้าตามตัวรถ แต่กลับลอยอยู่
ในอากาศโดยไม่ได้สัมผัสกับพื้นถนนแต่อย่างใด

ทำให้พบหลักความจริงได้ว่า วิถีชีวิตมนุษย์แต่ละคนหาก
มุ่งไปข้างหน้าด้านเดียว โดยที่ขาดจิตวิญญาณซึ่งควรจะหวน
กลับมาด้านหลังเพื่อสำรวจตัวเองให้พบความจริง ย่อมเปรียบ
เสมือนรถที่เร่งความเร็ว จนทำให้น้ำหนักรถซึ่งควรจะกดอยู่ที่พื้น
ถนนลดน้อยลง ในที่สุดย่อมเกิดอันตรายทำให้รถคันนั้นพลิกคว่ำ
ได้ง่ายยิ่งขึ้น

ชีวิตมนุษย์แต่ละคนที่เริ่มต้นเกิดมาในขณะที่ยังขาดการ
เรียนรู้ความจริงจากสิ่งต่างๆ หากจะเปรียบดูจวงล้อก็คงมองเห็น
ได้ว่าเป็นส่วนที่อยู่รอบนอก ซึ่งมีเส้นรอบวงยาวที่สุด

ในเมื่อมนุษย์มีจิตวิญญาณและความคิดซึ่งได้รับบทเรียน
จากการปฏิบัติ การเรียนรู้ความจริงจากทั้งสองด้าน ทั้งความ
หลากหลายของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบด้าน และมีผลเชื่อมโยงถึง
รากฐานจิตใจตนเองอันหมายถึงจุดอันเป็นศูนย์กลางของวงล้อ

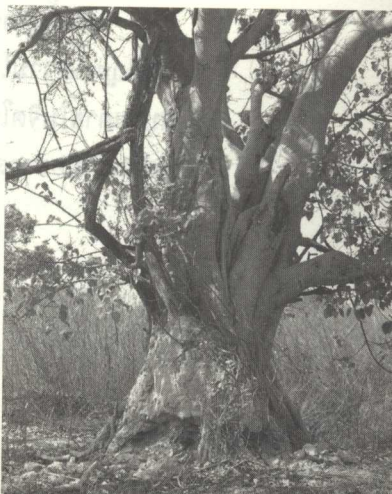

ความยาวของเส้นรอบวงจากรอบนอก หากจุดนั้นเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้ศูนย์กลางของล้อมากขึ้น ความยาวของเส้นรอบวงย่อมสั้นลงเป็นลำดับ ดังนั้นในขณะที่วงล้อหมุนด้วยความเร็วตามปกติ แต่จุดที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางมากขึ้นย่อมมีอัตราความเร็วในการหมุนรอบตัวเองลดลงตามสัดส่วน

จากภาพที่เห็นได้รอบด้าน ซึ่งมีเหตุผลสานถึงกันอย่างครบถ้วนเป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดความมั่นใจที่จะสรุปความจริงได้ว่า ประสบการณ์ชีวิตจากการทำงานภายในวิถีชีวิตมนุษย์แต่ละคน หากสามารถรักษาความจริงจากใจตนเอง ซึ่งเป็นศูนย์กลางไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ ย่อมเปิดโอกาสให้การเรียนรู้ความจริงบนพื้นฐานตนเองมีอิสระยิ่งขึ้น ช่วยให้วิถีการเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขที่อยู่ในรากฐานจิตใจยังรู้ความจริงใกล้ชิดยิ่งขึ้นจึงทำให้มีความคิด สุขุมเยือกเย็น สามารถคิดทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างรอบคอบ

ลึกซึ่งยิ่งกว่านั้น วิถีการดำเนินชีวิตที่สามารถยังรู้ความจริงจากใจตนเอง ช่วยให้แต่ละคนรู้ความจริงของชีวิต สามารถครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างไว้ได้หมด ในที่สุด ย่อมนำรากฐานการเรียนรู้ลงถึงสู่จุดศูนย์กลางได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

ภาพที่กล่าวมาแล้วเป็นคนละด้าน กับภาพรวมของล้อรถที่กำลังหมุนทำให้รถทั้งคันแล่นไปบนถนน โดยเหตุที่ภาพดังกล่าวเป็นด้านรูปวัตถุ แต่อีกด้านหนึ่ง

สิ่งซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจเป็นนามธรรม ดังนั้นเมื่อเข้าถึงจุดศูนย์
กลางได้ถึงที่สุด ย่อมพบสัจธรรมซึ่งมีแต่ความว่างเปล่า

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดเกิดจากการที่ฉันเองนั่งอยู่ใน
รถซึ่งกำลังติดอย่างหนัก แม้เรามองออกไปภายนอกทำให้รู้สึก
อึดอัดและเกิดแรงกดดัน จึงเกิดความรู้สึกขึ้นในรากฐานจิตใจที่
หาทางออก ทำให้ค้นพบความจริงได้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวซึ่งหลาย
คนคิดว่าเป็นปัญหา ได้รับการปรับเปลี่ยนทิศทางการกลับมาเป็น
ช่องทางซึ่งทำให้รู้ความจริงได้ด้วยตนเองว่า แท้จริงแล้วสิ่งที่
กล่าวมาแล้วทั้งหมดหาใช่เป็นเรื่องที่อุปมาอุปไมยไม่

หากทำให้รู้ได้ว่า มนุษย์สามารถค้นพบความจริงจากชีวิต
อีกทั้งนำมาแปรสภาพให้เป็นรูปวัตถุเพื่อใช้ประโยชน์ในการสนอง
ความสะดวกสบายที่ตนต้องการ

จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่หลงอยู่กับความสะดวกสบายจากวัตถุ
ย่อมตกเป็นเหยื่อของผู้ฉลาดกว่าซึ่งหวังกอบโกยประโยชน์จาก
เพื่อนมนุษย์ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ดังนั้นการแก้ปัญหาที่จริงจังขึ้นอยู่กับแต่ละคนที่สามารถ
แก้ปัญหาความโลภความอยาก และการหลงอยู่กับความสะดวก
สบายภายในจิตใจตนเอง หากแต่ละคนปฏิบัติได้ ย่อมถือได้ว่าตน
มีส่วนร่วมอย่างสำคัญ

นอกจากนั้นไม่เพียงแต่แก้ปัญหาอดีตเท่านั้น หากยังมี
ส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอื่นๆ ซึ่งสังคมกำลังเผชิญอย่างหนักหน่วง
อยู่ในขณะนี้ได้ด้วย แม้แต่ปัญหาป่าถูกทำลาย และสภาพแวดล้อม
ซึ่งกำลังเป็นพิษเป็นภัยต่อทุกคนในสังคมหนักมากยิ่งขึ้น รวมถึง
ปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนมีรากฐานของปัญหาอยู่ในจิตใจของแต่ละ
คนทั้งสิ้น

11 เมษายน 2545

ได้งูสุดท้ายของการต่อสู้
นาโต้ก็ถนัดเมื่อสูงจ้งไม่....

ชีวิตคือการต่อสู้

“ชีวิตคือการต่อสู้” เป็นคำกล่าวซึ่งเรากำหนักกันได้ยินกันมาแล้ว เป็นเวลานานมาก อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติของแต่ละคน หากปล่อยตัวปล่อยใจไปตามสบาย ย่อมปิดโอกาสตัวเองที่จะนำมาคิด เพื่อค้นหาความจริงเก็บไว้เป็นความรู้ใส่ไว้ในใจเป็นกำไรชีวิต

หากเราแต่ละคนไม่ปล่อยให้จิตใจและความคิดหยุดนิ่งอยู่กับที่ สรรพสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาสู่วิถีชีวิตตัวเองในแต่ละเรื่องย่อมนำมา ค้นหาความจริงจากใจตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในที่สุดย่อมรู้ความจริงได้ว่าทุกสิ่งมีเหตุมีผลสานถึงกันหมด

จากโอกาสดังกล่าว ในที่สุดไม่ว่าเร็วหรือช้าย่อมเห็นได้ชัดเจน ยิ่งขึ้นว่า เหตุของทุกสิ่งทุกอย่าง ต่างก็มีศูนย์รวมอยู่ในใจตัวเองเป็น หนึ่งเดียวกันทั้งหมด

ชีวิตคือการต่อสู้ หมายถึงอะไร ? ถ้ายังไม่หยุดที่จะคิดต่อไป น่า จะตั้งคำถามเพื่อถามตัวเองสืบต่อไปว่า ต่อสู้กับใคร และคู่ต่อสู้ที่แท้จริง นั้นอยู่ที่ไหนกันแน่ ?

มีหลายคนอาจยังคงรู้สึกว่าคุณเองอยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้แล้ว
ไม่ได้ จึงต้องออกไปขอให้คนอื่นช่วย บ้างก็รวมพรรคพวกเรียกกรอง
จนกระทั่งบานปลายไปถึงขั้นยกพวกตีกัน สภาพดังกล่าวคงไม่ใช่
สิ่งเลวร้าย หากยังสามารถคิดได้ว่าเป็นธรรมชาติของเงื่อนโซ่ที่
ฝังอยู่ในรากฐานจิตใจแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน

สำหรับผู้ซึ่งประสบการณ์ชีวิตผ่านพ้นสิ่งดังกล่าวมาได้
ลึกซึ้งถึงระดับหนึ่งแล้ว ย่อมรู้เองว่าแท้จริงแล้วคือส่วนหนึ่ง
ซึ่งเป็นความจริงที่มีอยู่ในวิถีการเรียนรู้ของแต่ละคนอย่างเป็น
ธรรมชาติ

อนึ่งผู้ที่สามารถรู้และเข้าถึงความจริงดังกล่าวคงเข้าใจ
แล้วว่า เป้าหมายของศัตรูที่แท้จริงซึ่งควรต่อสู้ น่าจะหมายถึง
เงื่อนโซ่ที่แฝงอยู่ในรากฐานจิตใจตัวเองมาแต่อดีต

วิถีทางที่ผ่านโค้งสุดท้ายของชีวิตการต่อสู้มาแล้วจนถึง
จุดนี้ หากมีรากฐานจิตใจอิสระจริง ย่อมเข้าใจได้ว่า จุดซึ่งเป็น

โค้งสุดท้ายดังกล่าว หาก
ใช้เกิดขึ้นเมื่อวัยสูงขึ้น
ไม่ การที่บุคคลใดคิดว่า
เรื่องนี้เกิดจากความคิด
คนแก่ ย่อมหมายความว่า
ว่าตนยังคงขาดอิสรภาพ
ที่สามารถยืนหยัดอยู่บน
พื้นฐานตนเอง

ความจริงแล้วรากฐานทุกสิ่งทุกอย่างเกิดจากอิสรภาพที่
ควรมีอยู่ในจิตใจของเราแต่ละคน ดังนั้นถ้าไม่อยู่นิ่งเฉย หาก
มุ่งมั่นทำงานทุกสิ่งทุกอย่างโดยที่เปิดใจให้วิญญาณความรักหยั่ง
ลงสู่พื้นดินได้ลึกซึ่งยิ่งขึ้น ร่วมกับอีกด้านหนึ่งซึ่งได้รับผลกระทบ
จากปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความหลากหลายของ
เพื่อนมนุษย์ ย่อมช่วยให้มีโอกาสเรียนรู้ความจริงอย่างต่อเนื่อง จึง
น่าจะพบได้เองว่า ชีวิตที่เข้าถึงโค้งสุดท้ายอาจมีความเป็นไปได้
ได้ตั้งแต่วัยยังน้อย

ทั้งนี้และทั้งนั้น หากไม่มองข้ามไปว่าแต่ละคนที่เกิดมา ต่าง
ก็มีรากฐานจิตใจภายในภูมิกำเนิดต้นลึกต่างกัน

การนำเรื่องหนึ่งมาผูกติดกับอีกเรื่องหนึ่ง
มาจากรากฐานจิตใจที่ขาดอิสรภาพ...

Unpunished Sins

นับแต่ชีวิตเกิดมาสู่โลกจนถึงบัดนี้ ทำให้ฉันมองเห็นชัดเจนแล้วว่า สิ่งซึ่งฉันรักและห่วงหาเหว โดยถือว่ามีคุณค่าที่สุดสำหรับชีวิตคือ สัจธรรม ซึ่งมีอยู่แล้วในรากฐานจิตใจตนเอง

จากผลการรักษาสິงดังกล่าวไว้ให้มั่นคง โดยไม่ถูกอิทธิพลซึ่งมีผลล่อตาล่อใจจากภายนอก ทำลายสภาพความจริงในใจตนเองให้จำต้องสูญเสียไปกับอีกด้านหนึ่ง จากความรู้สึกดังกล่าวที่มีผลสานความรักจากใจให้กับเพื่อนมนุษย์ทุกคน ยิ่งเป็นชนรุ่นหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งตนพบแล้วว่ามีรากฐานจิตใจรักสัจธรรม ได้สานความรักภายในจิตวิญญาณลงสู่พื้นดิน ยิ่งทำให้ความรู้สึกจากใจฉันเองฝากความรักความหวังไว้อย่างใกล้ชิดที่สุด

ผลจากการปฏิบัติเท่าที่ผ่านพ้นมา ทำให้คลาดแคล้วไปจากสายตาบางคนซึ่งให้ความสนใจ ถึงกับถามว่าฉันเกิดที่ไหน คำถามดังกล่าวหากให้ฉันอ่านความจริงใจเขา น่าจะเข้าใจความหมายได้ว่าเกิดจากความรู้สึกสงสัยว่า ชีวิตฉันคงเกิดในชนบทซึ่งมีสภาพใกล้ชิดพื้นดินมากกว่าในเมืองกรุง

แต่เปล่าเลย ฉันกลับตอบสวนกลับไปอย่างภาคภูมิใจว่า
ฉันเกิดกลางใจเมืองกรุงเทพ

ทั้งนี้และทั้งนั้น หากสามารถมองเห็นมุมกลับน่าจะรู้ความ
มุ่งหมายในการตอบจากใจฉันได้ว่า ต้องการสอนให้รู้ว่าการเกิดใน
ชนบทหรือในเมืองกรุงไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่ควรนำมาหาคำตอบ
ว่าวิญญาณแต่ละคนต้องรักที่จะอยู่ในสภาพอย่างนั้นอย่างนี้เหมือน
กับที่ตนเกิดมา

หวนกลับไปพิจารณาความคิดกลุ่มบุคคลผู้บริหารการ
ศึกษาในอดีต ฉันยังจำได้ดีว่าครั้งหนึ่งเคยกำหนดกฎระเบียบออก
มาใช้ เพื่อให้โอกาสผู้ที่เกิดในชนบทมีสิทธิพิเศษเข้าเรียนใน
มหาวิทยาลัย โดยหวังว่าจบแล้วจะกลับไปทำงานรับใช้ชนบทซึ่ง
เป็นบ้านเกิดของตน

ความคิดของผู้บริหารการศึกษาซึ่งนำมากล่าวในที่นี้เป็น
การสารภาพความจริงจากใจให้รู้ได้ว่า แม้ผู้กำหนดนโยบายระดับ
สูงของการจัดการศึกษาเองก็ยังมีรากฐานจิตใจขาดอิสระภาพ จึง
นำเงื่อนไขจากเรื่องหนึ่งมาผูกติดไว้กับอีกเรื่องหนึ่ง

หากรากฐานความคิดอิสระจริง ถ้าฉันถูกถามว่า เกิดที่ไหน
ฉันควรจะตอบว่าเกิดบนพื้นดิน โดยที่เข้าใจความจริงแล้วว่า
บนพื้นโลกใบเดียวกัน ควรถือว่าอยู่บนแผ่นดินผืนเดียวกัน ส่วน
การแบ่งประเทศนั้น คนเป็นผู้แบ่ง ทั้งนี้และทั้งนี้น่าจะพบความ
จริงได้ว่า คนก็คือคน ในเมื่อธรรมชาติของคนยังมีการแบ่งพรรค
แบ่งพวก รวมถึงการหวงแหนทรัพย์สินสมบัติส่วนตัวและพรรคพวก

ยิ่งในยุคนี้เงื่อนไขดังกล่าวมักมีการขยายขอบข่ายชัดเจนยิ่งขึ้นจนถึง
ขั้นยกพวกฆ่ากันอย่างหยุดได้ยาก

เมื่อมีด้านนอกย่อมมีด้านในด้วยเป็นธรรมดา ดังนั้น เมื่อ
มีความแตกแยกระหว่างประเทศเกิดขึ้น ย่อมมีความแตกแยก
ภายในประเทศเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน

ชีวิตแต่ละคนย่อมเกิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่ง โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในด้านจิตใจย่อมมีสภาพความจริงเกิดขึ้น ณ จุดนั้นร่วมด้วย
นอกจากนั้นการเจริญเติบโตควรมีการขยายขอบข่ายกว้างขวาง
ออกไป จากจิตใจซึ่งเป็นศูนย์รวมความรักถึงผู้ที่มีใจใกล้ชิดกันที่สุด
อีกทั้งกว้างขวางออกไปอย่างรู้เหตุรู้ผลเป็นธรรมชาติสู่ผู้อยู่
ห่างไกล

สภาพดังกล่าวจะเป็นไปได้ก็
ต่อเมื่อความรักที่อยู่ในรากฐานจิตใจ
แต่ละคนมีความมั่นคงอย่างชัดเจน
ตราบได้นำเอาความโลภเข้าไปผลัก
ดันย่อมทำให้มีผลข้ามขั้นตอนซึ่งควร
จะเป็น หรืออีกนัยหนึ่งมีผลทำให้คน
สูญเสียความจริงซึ่งควรมีอยู่ในจิต
วิญญาณตนเอง

ถ้าเราเริ่มพิจารณาจาก บรรยากาศซึ่งปรากฏอยู่บนพื้นดินของสังคมไทยยุคปัจจุบัน หากกล่าวว่าภายในภาพรวม ซึ่งมีการจำแนกออกไปเป็นภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ เป็นต้น

สิ่งซึ่งหยิบยกมากล่าว หากใครรู้สึกที่ไม่อาจครอบคลุมภาคต่างๆ ไปได้ทั้งหมด ขอได้โปรดคิดว่าสภาพเหล่านี้ คือสิ่งที่เราสมมติขึ้นมาทั้งนั้น หากมุ่งมองออกไปสู่ด้านที่อยู่ภายนอกจิตใจแต่ละคน ไม่ว่าจะแบ่งออกไปเป็นกี่ภาค แต่ความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองควรรู้ว่า **เราคือคนภาคเดียวกัน** หรืออีกนัยหนึ่ง **จิตใจที่อิสระย่อมไม่มีการแบ่งแยก**

เมื่อประมาณ 2-3 เดือนที่ผ่านมา ฉันเดินทางลงไปภาคใต้เพื่อร่วมกิจกรรมบางอย่าง ระหว่างยีนรอรถอยู่ข้างถนน มีชายคนหนึ่งจอดรถกระบะขนาดเล็ก แล้วถามว่าท่านอาจารย์จะไปไหนครับ ผมขออนุญาตรับใช้พาไปส่งตามที่ต้องการ ฉันมาทราบภายหลังว่า เขาเป็นครูโรงเรียนแห่งหนึ่งในท้องถิ่น

ฉันเห็นว่าเขาเป็นคนมีน้ำใจ จึงสนองความศรัทธาเพื่อให้ทั้งสองด้านพบกันอย่างมีความสุข สร้างความเข้าใจระหว่างกันและกันได้ในระดับหนึ่ง

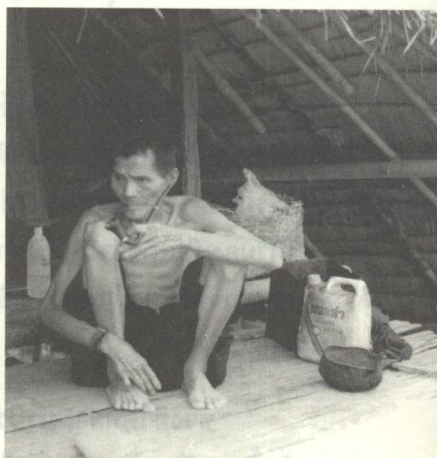
ระหว่างการเดินทางเขาถามฉันว่า ท่านอาจารย์ครับผมถามจริงๆ เอะ เขาว่าคนใต้หัวแข็งใช่ไหม? ฉันตอบเขาด้วยน้ำเสียงปกติว่า **ลองมองอีกด้านหนึ่งครับ ผมคิดว่าน่าจะเห็นความจริงได้เอง**

สำหรับความคิดฉันกลับมองเห็นว่า **คนได้ส่วนใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเองชัดเจนมาก**

สิ่งที่พิสูจน์ความจริงดังกล่าวซึ่งควรจะได้ชัด อย่างน้อยสะท้อนภาพออกมาให้เห็นประเด็นสำคัญๆ ได้เอง เช่น การที่ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าและต้นน้ำลำธารสูญเสียน้อยกว่าภาคอื่น

ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันกิจกรรมเกี่ยวกับพืชสมุนไพรได้สะท้อนออกมาให้รู้สึกได้ว่า คนไต่ยังสามารถรักษาทั้งของจริงและข้อมูลในอดีตเอาไว้ได้ชัดเจน ชนรุ่นหลังยังสะท้อนกิจกรรมให้เห็นถึงความสำคัญของ **ผู้สูงอายุ** โดยที่รู้ว่าข้อมูลเกี่ยวกับพืชสมุนไพรมีอยู่ในรากฐานจิตใจชนรุ่นก่อน ดังนั้นชนรุ่นหลังจึงให้ความสำคัญในการปฏิบัติ

ช่วงหลังๆ ฉันมุ่งความสนใจลงไปยังพื้นที่ภาคใต้มากขึ้น เนื่องจากรู้สึกศรัทธาที่คนส่วนใหญ่ในภาคนี้ยังมีวิญญานความรักพื้นดินค่อนข้างชัดเจน แม้ในหลายจุดซึ่งมีความแตกต่างในด้านศาสนา แต่มีกิจกรรมพื้นฐานเป็นศูนย์รวมช่วยให้รากฐานจิตใจสานถึงกันอย่างสนิทสนม

ระหว่างช่วงปลายเดือนเมษายนที่ผ่านมาฉันถูกเชิญลงไปภาคใต้อีก เพื่อให้บัณฑิตรุ่นแรกของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีโอกาสสัมผัสวิถียุณาณความเป็นครู

ฉันจำได้ดีว่ามีทั้งนิสิตที่กำลังศึกษาและบัณฑิตหลายคนเข้ามาสนทนামอย่างมีความสุขจนกระทั่งเดินทางกลับ

หลังจากนั้นมาประมาณ 1 เดือน ฉันได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งเขียนมาจากนิสิตหญิงชั้นปีที่ 3 คนหนึ่งความตอนหนึ่งในจดหมายฉบับนั้นกล่าวสรุปไว้ว่า **หากผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่บริหารบ้านเมืองคิดได้อย่างคุณตา ปัญหาความรุนแรงในภาคใต้คงจะหายไป** ได้เองแล้ว

ฉันหวนกลับมานึกถึง สิ่งที่เคยพูดฝากไว้กับบรรดานิสิตเหล่านั้นอย่างเป็นกันเองในคืนวันหนึ่ง ซึ่งนั่งคุยกันบนพื้นดินตามธรรมชาติว่า รากฐานเราแต่ละคนมีความตื้นลึกไม่เหมือนกัน หากใครมองเห็นได้อย่างลึกซึ้งน่าจะเข้าใจได้ว่า ทุกคนไม่มีความรุนแรงภายในจิตใจ คงมีแต่ความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ ทำให้อยู่กันอย่างอบอุ่น

ช่วงชีวิตที่ผ่านมาประสบการณ์ซึ่งมุ่มมันลงสู่พื้นดินลึกซึ่งยิ่งขึ้น หลังจากหวนมองกลับขึ้นมามองสู่ด้านบน ทำให้เห็นความจริงว่า เราแต่ละคนไม่ว่าใครจะคิดว่าร้ายกาจแค่ไหน หากอีกด้านหนึ่งสามารถเข้าถึงจิตใจได้อย่างลึกซึ้ง ย่อมรู้ได้เองว่า **ไม่มีความร้ายกาจอยู่ในใจมนุษย์คนใดทั้งสิ้น** คงเห็นแต่ความดีความงามให้รู้ได้จากใจตนเองที่มอบให้และได้รับจากทุกคน

การกล่าวเช่นนี้อาจทำให้มีบางคนเข้าใจว่าฉันเป็นคนใต้
แต่จากความจริงซึ่งอยู่ในใจตนเอง ฉันขอสารภาพว่าตนไม่ม
ความรู้สึกว่าเป็นคนภาคไหนทั้งสิ้น แม้แต่ชาติไหนภาษาไหนก็ตาม
ทุกคนเป็นคนเหมือนตน หากวิญญานความรักที่มอบให้กับ
แผ่นดินผ่านการนำปฏิบัติ ช่วยให้รู้ความจริงได้ว่า เราอยู่บนพื้น
โลกเดียวกัน ย่อมรู้ได้ถึงจุดซึ่งเป็นหนึ่งเดียวกันได้ทั้งหมด

30 พฤษภาคม 2545

คำว่า "พรหมลิขิต"
นำมาปกป้องด้านหนึ่ง
และดูถูกอีกด้านหนึ่ง...

/เพชรในตม

เมื่อใครสักคนถูกพบว่ามีจุดเด่นเป็นที่พึงปรารถนา ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสภาพคนส่วนใหญ่ซึ่งตนรู้สึกรังเกียจ มักถูกมองว่าเป็นเพชรในตม

ความรู้สึจากธรรมชาติภายในจิตใจบุคคลผู้มองเห็นภาพเช่นนั้น ร่วมกับการแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ น่าจะนำมาตีความได้ว่าเพชรเป็นของมีค่าสูง ส่วนตมเป็นสิ่งสกปรกน่ารังเกียจ อาทิเช่น การที่พบคนผู้มีความคิดเฉลียวฉลาดใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีคนส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพที่ยากลำบาก

สภาพความรู้สึกเท่าที่กล่าวมาแล้ว หากมองเห็นได้ด้านเดียว อาจรู้สึกที่เราได้บุคคลที่พึงปรารถนา

ถ้าไม่เห็นแก่ตัวจนเกินไป ทำให้สามารถหันกลับไปมองเห็นความจริงจากอีกด้านหนึ่งย่อมรู้ได้เองว่า คนในชุมชนต่างก็เป็นคนเหมือนตน จึงไม่ควรนึกรังเกียจถึงขนาดนำมาเปรียบเทียบกับสภาพที่ตนรังเกียจ

จากเหตุผลดังกล่าว ความหมายของ “เพชรในตม” ซึ่งนำมาใช้ยกย่องด้านหนึ่ง และดูถูกอีกด้านหนึ่งน่าจะอ่านความจริงจากใจบุคคลผู้มองได้ว่ามีนิสัยเลือกที่รักมักที่ชัง

อย่างไรก็ตามหากเข้าใจความจริงซึ่งมีธรรมชาติอยู่ในรากฐานจิตใจคนได้ ย่อมเข้าถึงสัจธรรมช่วยให้รู้ได้ว่า **เมื่อชอบสิ่งนี้ ย่อมไม่ชอบสิ่งนั้น** ทั้งนี้และทั้งนั้นมีเหตุสืบเนื่องมาจากรากฐานจิตใจที่ยังไม่อาจหยั่งรู้ธรรมชาติของจิตใจคนได้อย่างลึกซึ้ง

หากบุคคลใดสามารถหยั่งรู้ความจริงอันเป็นธรรมชาติของแต่ละคน ซึ่งมีพื้นฐานเป็นตัวของตัวเอง โดยไม่นำมาผูกติดกันไว้ ย่อมรู้ได้ว่าสภาพชีวิตรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกจากรากฐานความคิดแต่ละคนซึ่งมองเห็นจากภายนอก ไม่ว่าจะมีรูปลักษณะอย่างไร แม้แตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน ทุกชีวิตย่อมมีคุณค่าเท่าเทียมกันหมด

ฉันเคยกล่าวฝากไว้ในที่ต่างๆ ว่า หากมองสู่ด้านซึ่งใช้คุณค่าเป็นพื้นฐาน และเห็นได้ชัดเจน ควรมีจิตใจสำนึกที่สามารถหยั่งรู้และยอมรับความจริงได้เองว่า แม้เม็ดดินเม็ดทรายเม็ดเล็กๆ

หากนำมาเปรียบเทียบกับเพชร หรือทองคำขนาดใหญ่ ย่อมเห็นความจริงได้ว่า มีคุณค่าเสมอเหมือนกันหมด

อีกนัยหนึ่งแต่ละคนควรรู้ความจริงได้ว่า **เพชรก็คือเพชร** **ตมก็คือตม** แม้มีสภาพแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน แต่ภายใต้จิตสำนึกของคนควรสนใจรู้และเข้าใจความจริงว่า ต่างก็ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งช่วยให้โลกมีความสมบูรณ์ครบถ้วนบนพื้นฐานธรรมชาติ

ดังนั้นแต่ละคนผู้มีวิญญานที่ใฝ่รู้ จึงไม่ควรมองด้านหนึ่งแล้วเห็นว่า ควรแก่การยกย่องเชิดชู ทำให้เห็นอีกด้านหนึ่งเป็นสิ่งที่มีสภาพน่ารังเกียจและดูถูกเหยียดหยาม

ดังจะพบความจริงได้ว่า การมองเห็นชีวิตคนที่เคยต้องโทษจำคุกหรือผู้หญิงขายบริการทางเพศเป็นสิ่งน่ารังเกียจ จะทำให้คนเหล่านี้จมหมักหมมมากยิ่งขึ้น

หากควรให้ความรักความเมตตาจากใจ ปกติสิ่งนี้สามารถอ่านได้จากพฤติกรรมอันละเอียดอ่อน จากการแสดงจากแววตาที่ฉายแสงแห่งคุณธรรมให้รู้สึกได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ถ้าในสังคมมีกระแสที่เกิดจากใจดังกล่าวเกิดขึ้นกับผู้ใหญ่ซึ่งชีวิตมีโอกาสรวมถึงผู้มีอำนาจระดับสูง ย่อมช่วยให้แต่ละคนไม่ว่าชีวิตจะผ่านพ้นสภาพอย่างไรมาแล้ว ย่อมสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับคนทุกสภาพได้อย่างมีความสุข

จากกรณีดังกล่าวซึ่งได้กล่าวไว้ตั้งแต่เริ่มแรกว่า หากบุคคลผู้ถูกมองว่าเป็นเพชร ไม่ใช่ของปลอม แต่เป็นของจริง นำจะมีรากฐานจิตใจรับผิดชอบ โดยไม่ละทิ้งชีวิตคนทั้งหลายซึ่งถูก

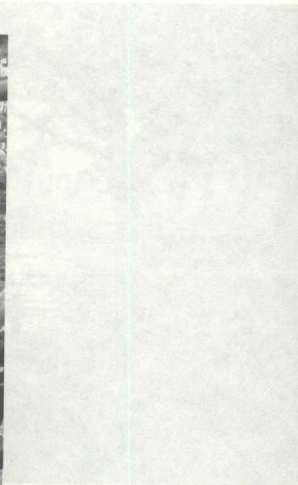
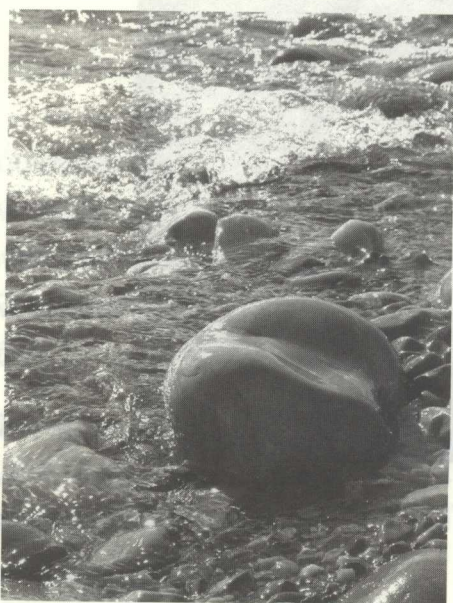
คนอื่นเหยียดหยาม จึงไม่ยอมละทิ้งถิ่นฐานไปตามกระแสสังคม
ภายนอก

ทั้งนี้และทั้งนั้น เนื่องจากตนรู้ความจริงได้อย่างลึกซึ้งว่า
เพราะมีคนเหล่านั้นตนจึงมีโอกาสเติบโตขึ้นมาได้เองอย่างอิสระ
จึงควรทำงานรับใช้คนในสังคมซึ่งมีคนอื่นดูถูกว่าเป็นทมิ แต่กลับ
มองเห็นคุณค่าว่าทุกคนก็คือคนเหมือนกัน อีกทั้งยังมีบุญคุณแก่
ชีวิตตนร่วมด้วย

บุคคลผู้ควรแก่การถูกมองว่าเป็นเพชรย่อมมีรากฐาน
จิตใจที่แข็งแกร่ง สามารถยืนหยัดอยู่บนพื้นฐานความจริงซึ่งมีอยู่
ในใจตนเองได้อย่างมั่นคง ให้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชนรุ่นหลัง
 อีกทั้งมีคุณสมบัติที่นึกถึงบุญคุณของสิ่งซึ่งเป็นมาแล้วในอดีต

10 มิถุนายน 2545

โลกของเรา

ด้วย
อันไกลไป
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม

พจนานุกรม
พจนานุกรม

พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม

พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม

ความงามที่ซ่อนเร้น... ใจไม่ยอม... ถึงเป็นชาย... หนึ่งคน...
เพียงคนเดียว

ทั้งนี้และทั้งนั้น... เนื่องจากความ... ได้ใจ...
เพียงคนเดียว

เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว
เพียงคนเดียว

บางทีฉันชอบสร้างฉากนอกคนอื่น
...เพื่อความรำลึก...

ปากรรรมชาติ

ชีวิตอันเติบโตขึ้นมาจากแผ่นดินผืนนี้ เพราะมีวิญญาณที่พลัดไกลไปในแผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์ ตนมีจิตสำนึกอันควรสงวนไว้ พร้อมด้วยเพื่อนชีวิตทั้งหลายรอคอยให้ความรักความอบอุ่นอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนมนุษย์อันถือว่าใกล้ชิดกับชีวิตอันที่สุด สานถึงสรรพชีวิตอื่นๆ

พลีสมิตาดูโลก ตนก็พบกับใจจากแม่และพ่อที่ให้ความรักอันเป็นธรรมชาติ รวมถึงเครือญาติผู้ใกล้ชิด ไม่เพียงเท่านั้นหลังจากมีพลังกำลัง ปีกกล้าทางแข็งขึ้นมาอีกหน่อย ฉันก็เริ่มมีโอกาสสัมผัสกับเพื่อนมนุษย์มากหน้าหลายตากว้างขวางมากขึ้น

มันเป็นเรื่องน่าตื่นเต้น จากการที่ตัวเองมีโอกาสสัมผัสกับธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมีความคิดอย่างหลากหลาย ทั้งๆ ที่เขาทั้งหลายต่างก็เกิดมาบนผืนแผ่นดินเดียวกันกับฉัน ฉันจึงคาดคิดว่าเขาคงจะมีความรักคนทุกคนซึ่งเป็นคนเหมือนกัน

แต่เปล่าเลยมันกลับไม่เป็นเช่นนั้น เพราะมีบางคนเข้ามาสนิทชิดชอบกับฉันอย่างจริงจัง แต่มีบางคนเข้ามาทำสนิทสนมจนกระทั่ง

ทำให้รู้สึกตายใจ พอเวลาผ่านไปไม่นานจึงรู้สึกว่ แท้จริงแล้ว คนแบบนี้ครั้งแรกก็เข้ามาสร้างฉากไว้ให้รู้สึกว่าเป็นธรรมชาติ แต่แล้วในที่สุดจึงรู้ว่านำเอาของปลอมเข้าไปซุกซ่อนไว้เพื่อหวังประโยชน์อย่างอื่น

หลังจากฉันต้องสูญเสียสิ่งที่รักซึ่งอุตสาหกรรมเก็บหอม รอมริบสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ตกหล่นอยู่บนพื้นดินมาใช้ เพื่อหวังให้ ตัวเองได้มาไว้ใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า

ช่วงที่ชีวิตฉันเริ่มต้น หลังจากลืมตาดูโลกได้แล้วช่วงแรกๆ ฉันมองเห็นสิ่งต่างๆ แล้วรู้สึกว่ามันช่างสวยสดงดงามทำให้รู้สึก ตื่นตาตื่นใจ จนกระทั่งแทบจะเคลิบเคลิ้มหลงใหลไปกับมัน โดย คิดว่ามันเป็นฉากธรรมชาติซึ่งสะท้อนให้รู้สึกว่ โลกนี้น่าอยู่อย่าง ที่สุด

หลังจากชีวิตฉันเติบโตขึ้นมาอีกกระยะหนึ่ง เนื่องจากที่ตน ไม่ใช่คนใจแคบ จึงดิ้นรนชวนชายที่จะแสวงหาเพื่อนจากภายนอก กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งแต่ก่อนฉันมองด้วยความใฝ่ฝันว่า เขาคงจะ ให้ความรักแก่ฉันเหมือนกับที่ตนเคยได้รับจากแม่กับพ่อ

แต่แล้วในที่สุดจึงรู้ว่าหลายคนไม่ได้เป็นอย่างที่ฉันเคย คาดคิดมาก่อน อย่างไรก็ตามคงเป็นเพราะฉันเองมีน้ำใจที่ให้กับ ทุกคน จึงทำให้ตนมองเห็นด้านดีว่าแม้มีโอกาสพบคนที่ขาด ความรักความจริงใจ แต่คนเหล่านี้ก็คือครูผู้สอนให้ฉันเริ่มมองคน สองด้าน แทนที่จะมองด้านเดียวเช่นแต่ก่อน

นอกจากนั้นคงเป็นเพราะฉันมีนิสัยเป็นตัวของตัวเองอย่างชัดเจนมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ดังนั้นการที่มองเห็นอีกด้านหนึ่งซึ่งมีคนประเภทชอบสร้างฉากหลอกคนอื่น แทนที่จะสนใจเดินตามรอยคนเหล่านี้ แม้พบว่าบางคนร่ำรวยไปเพราะผลจากการหลอกคนอื่น ฉันกลับไม่สนใจที่จะตามไปสู่วิถีทางดังกล่าว

จากรากฐานความคิดซึ่งมีอยู่ในใจตัวเองดังได้กล่าวมาแล้ว มันทำให้ฉันรู้สึกว้าว้าวซึ่งพบเห็นอยู่ในสังคมขณะนี้ แม้ว่าจะมีคนประเภทชอบสร้างฉากหลอกคนอื่น แพร่ระบาดออกไปอย่างกว้างขวางแต่ฉันก็คิดอยู่ในใจตลอดเวลาว่า ใครจะทำยังไงก็เชิญทำกันไป คงไม่มีคนอื่นจะช่วยแก้ไขอะไรได้ เพราะ**ใจเขาไม่ใช่ใจเรา และใจเราก็ไม่ใช่ใจเขา** แม้ใครจะเอาใจเราไปใส่ใจเขา มันก็เท่ากับว่าตัวเราเองยังคงหลงอยู่กับของปลอมเท่านั้น

ดังนั้นจึงควรหวนกลับมามองที่ใจตัวเองแล้วถามว่า **เราทำดีที่สุดแล้วหรือ?** หากพบความจริง ณ จุดนี้ได้ ก็ควรเดินหน้าต่อไปตามวิถีทางซึ่งตนสร้างสมไว้แล้ว ส่วนใครจะเห็นไม่เห็นก็คงเป็นเรื่องจากตัวเขาเอง ในเมื่อบุญกรรมของแต่ละคนอยู่ในใจ

ครูที่แท้จริงจึงน่าจะได้แก้ปัญหา ซึ่งแต่ละคนทำและสั่งสมเอาไว้ในใจตนเอง ดังนั้นจึงควรมุ่งมั่นทำงานจากรากฐานที่อิสระ เพื่อให้โอกาสตัวเองพบคนบนพื้นฐานความหลากหลาย กว้างขวางมากขึ้น

โดยที่รู้อยู่ในใจชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ผู้ซึ่งคิดว่าเป็นคนสร้างปัญหาให้กับตนหนักมากที่สุดแท้จริงแล้วเขาคือครุฑที่สุด ที่ช่วยให้เรารู้จักตัวเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น

แม้ใครจะชอบสร้างฉากขึ้นมาเคลือบผิวของจริงเพื่อหลอกคนอื่น แต่ฉันก็ยังคงเป็นคนรักฉากธรรมชาติที่ตนสร้างออกมาจากใจตัวเองให้ชัดเจนอยู่ได้กับอีกด้านหนึ่งฉันเองก็ไม่ชอบให้ใครมาสร้างฉากหลอกฉัน โดยที่รู้ว่าถ้าหลงตามไปย่อมทำให้ตนจำต้องสูญเสียศักดิ์ศรีความเป็นคนอย่างน่าอดสูที่สุด

สภาพดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้แต่ละคนควรมีใจเป็นกลาง ทำให้มองเห็นสิ่งต่างๆ ได้อย่างรอบด้าน ส่วนในด้านการปฏิบัติต้องเป็นคนมีนิสัยทำงานไม่หยิ่งหยง แม้เติบโตสูงขึ้นไปแค่ไหนแต่ควรมุ่งมั่นทำงานจากใจซึ่งรักที่จะลงสู่ระดับล่างอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนั้นแม้ใครจะสร้างฉากขึ้นมาหลอก แม้เป็นไปตามพิธีการ ตัวเองย่อมรู้สึกว่สิ่งเหล่านี้หาใช่ฉากที่ใกล้ชิดกับฉากซึ่งมีธรรมชาติอยู่ในรากฐานจิตใจตนไม่ จึงไม่เอาใจออกไปหลงใหลอยู่กับมัน

แม้บางโอกาสที่ควรแสดงความกล้าหาญโดยปฏิบัติตนแหวกวงล้อมออกมาจากของปลอม หากประเมินตัวเองแล้วว่ากรกระทำดังกล่าวจะช่วยสอนใจผู้อื่นอย่างได้ผล ตนควรกล้าตัดสินใจที่จะทำ

สมกับสิ่งซึ่งคิดได้จากใจตนเองว่า **ครูที่ดีคือผู้ใหญ่ที่กล้าใช้ชีวิตตัวเองเป็นสื่อสอนชนรุ่นหลัง** ดังนั้นผู้ใหญ่ซึ่งปฏิบัติตนให้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทุกคน จึงสามารถทำหน้าที่เป็นครูที่ดีได้ทั้งนั้น ไม่ว่าตนจะยืนอยู่ ณ จุดไหน

นอกจากนั้นสิ่งซึ่งปฏิบัติเองพึงได้รับ อันควรถือว่ามิคุณค่าที่สุดแล้วก็คือความสุขใจ ซึ่งมีอยู่ในเป้าหมายชีวิตของทุกคนร่วมเป็นหนึ่งเดียวกันหมด

10 มิถุนายน 2545

การที่ฉันแกล้งทำใจไม่สู้
ความสงบ...

ฉันรักที่จะยื่นแก็พ้า ให้คนเห็นความจริง

หลังจากอ่านหัวข้อเรื่องนี้แล้วคงมีหลายคนคิดว่าทำไมฉันจึงคิดอุดริแบบนี้? แต่อีกใจหนึ่งซึ่งพิจารณาแล้วว่า ผลการปฏิบัติที่สะท้อนออกมาปรากฏแก่สายตาคนในสังคม ซึ่งนับวันมีผลทำให้รู้สึกศรัทธากว้างขวางมากขึ้น จึงทำให้ตัวเองรู้สึกมั่นใจเพิ่มขึ้นว่าคงมีคนอีกส่วนหนึ่งไม่มองฉันในแง่ไม่ดี

ในเมื่อธรรมชาติได้สะท้อนให้เห็นภาพ 2 แฉ่ง 2 มุม โดยเฉพาะจากการปฏิบัติเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว ร่วมกับความรู้สึกยับยั้งชั่งใจ จึงทำให้นฉันตัดสินใจนำเรื่องนี้มาเขียน โดยที่รู้สึกว่าจะมีผลดีมากกว่าผลเสีย

ร่วมกับอีกด้านหนึ่ง ชีวิตฉันเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว มีการปฏิบัติอย่างมั่นคงอยู่กับความจริงซึ่งอยู่ในใจตนเอง ทำให้เกิดความแข็งแกร่งกล้าที่จะตัดสินใจคิดและทำสิ่งใดก็ตามซึ่งควรมีผลตัดท่ายสังคมเอาไว้ให้เป็นไปตามแนวทางที่สอดคล้องกันกับเหตุผล จึงทำให้รู้สึกกล้าที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างบนพื้นฐานแนวคิดความเชื่อจากใจตนเอง

ในเมื่อใจฉันกลายเป็นด้านกระแสสังคมอย่างมั่นคงมาแล้ว
จนทำให้คนจำนวนมากรู้สึกเชื่อมั่นได้ แล้วมันเรื่องอะไรล่ะ ที่จะ
ไม่กล้าที่จะยืนแก้ผ้าอย่างเปิดเผย เพื่อพิสูจน์ตัวเองให้คนทั่วไป
มองเห็นทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งเป็นความจริงจากใจได้อย่างสมศักดิ์ศรี

จากหัวข้อเรื่องซึ่งฉันตัดสินใจนำมาเขียนไว้ ณ โอกาสนี้
ความจริงแล้วตนคงไม่มองไปยังด้านของผ้าซึ่งเป็นสิ่งที่คนทั่วไป
ใช้ห่อหุ้มร่างกาย มองสู่อีกด้านหนึ่งซึ่งหมายถึงสิ่งประดิษฐ์ที่คน
คิดทำขึ้นมาจากกิเลสตัวเอง เพื่อใช้ปิดบังความจริงที่มีอยู่ใน
รากฐานจิตใจ เช่นเดียวกันกับครึ่งหนึ่งซึ่งฉันเคยเขียนบทความ
หัวข้อเรื่อง **ทำไมฉันจึงชอบดูกันคน**

ความจริงแล้วเท่าที่ชีวิตผ่านพ้นมา แม้กระทั่งถึงช่วงนี้
นับเป็นเวลา 80 ปี แต่ในจิตวิญญาณฉันเองไม่ได้คิดว่าอายุและ
วัยเป็นสิ่งควรนำมาผูกติดไว้กับใจตัวเอง จึงทำให้รากฐานจิตใจมี
อิสระมาโดยตลอด

จากเหตุดังกล่าวทำให้ฉันมุ่งมั่นทำงาน
เพื่อหวังเรียน รู้ความจริง และสร้างประโยชน์
สุขให้กับเพื่อน มนุษย์ทุกคน โดยไม่สนใจว่าวัย
และอายุตัวเองจะเพิ่มมากขึ้นแค่ไหน หากมี
ผลทำให้นำปฏิบัติทุกสิ่งอย่างมีความสุข อีกทั้ง
มันคงอยู่ได้ตลอดมา

จากสภาพดังกล่าวจึงทำให้ฉันคิดอยู่ใน
ใจมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน นับตั้งแต่ยัง
อยู่ในโรงเรียนสามัญธรรมดาๆ ว่า **ควรจะ**

ปลดเปลื้อง สิ่งที่ท้อหุ้มจิตใจเอาไว้ ให้มันหมดไปที่ละขั้นทีละตอนอย่างเป็นธรรมชาติ แน่แน่นอนที่สุดสภาพเช่นนี้จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อตัวเองมีความกล้าหาญและมั่นคงเด็ดเดี่ยว ที่จะรักษาความเป็นตัวของตัวเองเอาไว้ให้มันคงอยู่ได้ จากประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ไม่ยอมตามกันคนอื่นร่วมกับการมีนิสัยไม่พุดในสิ่งซึ่งก่อความรู้สึกกระทบกระเทือนใจให้กับใคร ร่วมกับศิลปะในการปฏิบัติจากใจตนเอง

สิ่งนี้จะเป็นไปได้ภายใต้จิตสำนึกต้องมีความรักความเห็นใจผู้อื่นซ่อนอยู่ในส่วนลึก อีกทั้งมีวิถุนานที่เป็นสุข เมื่อมีโอกาสปฏิบัติงานใกล้ชิดกับทุกคน ยิ่งเป็นคนระดับล่าง ร่วมกับความภูมิใจที่กล้าแก่ผ้าให้คนในสังคมมองเห็นความจริงอย่างทำทหายด้วย

ช่วงหลังๆ ชีวิตฉันเอง จากรากฐานจิตใจที่รู้สึกมีความสุขทำให้เกิดสายสัมพันธ์เข้าไปถึงคนซึ่งต้องโทษจำคุกอยู่ในเรือนจำคนที่มีสภาพป่วยเป็นโรคเรื้อน รวมถึงชนรุ่นหลังซึ่งชีวิตจำต้องตกสภาพที่สังคมดูถูกและรังเกียจทำให้ฉันรู้สึกว่าความหลากหลายของชีวิตคนซึ่งตกอยู่ในสภาพดังกล่าวล้วนเป็นครูที่ดี โดยที่ช่วยสอนให้ฉันรู้จักตัวเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หากความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจฉันขาดความกล้าหาญที่จะเอาชนะใจตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งซึ่งนำปฏิบัติมาแล้วจากรากฐานจิตใจอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ฉันรู้สึกทำทหายและสนใจที่จะเดินเข้าไปหากลุ่มบุคคลที่สังคมรังเกียจ และเหยียบย่ำซ้ำเติม โดยที่รู้ว่าวิถีทางเช่นนี้น่าจะมีผลช่วยให้จิตใจตนซึ่งมีสภาพที่ได้รับการยกระดับสูงขึ้น ร่วมกับอีกด้านหนึ่งซึ่งหยั่งรากลงถึงความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หากในรากฐานจิตใจฉันขาดการมุ่งมั่นที่จะเดินแก้ผ้าได้อย่างภาคภูมิใจ ชีวิตตัวเองก็คงไม่สามารถที่จะก้าวไปถึงจุดนี้ได้

ความประสงค์ที่จะยื่นแก้ผ้า ก็หาใช่ว่าต้องการอวดใครไม่ หากมุ่งมั่นนำใจตัวเองไปสู่ความสงบเพื่อหวังความสุขทั้งแก่ตัวเองและเพื่อนมนุษย์รวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

เมื่อภายในใจฉันไม่มีการอวด ย่อมไม่มีการอายที่จะเปิดเผยความจริงทุกสิ่งทุกอย่างให้ปรากฏแก่สายตาสารธารณชน โดยถือเป็นเรื่องธรรมดา ฉันพูดกับชนรุ่นลูกหลานเสมอๆ ว่าฉันสอนทุกคนด้วยชีวิตจริง

จึงขอฝากไว้ว่า จงมุ่งมั่นร่วมกันพลิกผันแผ่นดินผืนที่อยู่ใใจแต่ละคน จากด้านหนึ่งสู่อีกด้านหนึ่งเพื่อให้พบความจริงร่วมกันได้ เท่านั้นก็นับว่าพอแล้วสำหรับความมีคุณค่าของชีวิตเราแต่ละคนที่เกิดมา ส่วนความเจริญรุ่งเรืองซึ่งทุกคนมุ่งหวังย่อมเป็นไปได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ต้องเอาความอยากเข้าไปแฝงไว้

คนที่มีความรักความจริงใจต่อแผ่นดิน ย่อมกล้าที่จะยื่นแก้ผ้าเพื่อเปิดเผยความจริงซึ่งอยู่เบื้องหลังความเป็นมาของชีวิตตัวเอง ให้ชนรุ่นหลังมีโอกาสเรียนรู้ได้อย่างสง่างาม

20 มิถุนายน 2545

ศิลปะในการดำเนินชีวิต

ขอบคุณ
หากร
ยังเป็น
อยู่ได้
นี่อยู่ใน

หากพิจารณาถึงวิถีชีวิตของคนเราที่อยู่ในโลกยุคใหม่ น่าจะพบ
ได้ว่า ศิลปะคือสิ่งที่เราต้องให้ความสำคัญ เพื่อตอบสนองความต้องการ
ชีวิตที่ก้าวหน้าและมีความสุข ถ้าหากกลับมามองหาคุณค่าของศิลปะ
สมัยใหม่ เราจะพบว่ามันสามารถเติมเต็มใจของเราให้มีความสุข
ได้เพียงแต่เราต้องมีความรอบรู้ที่ว่า ชีวิตที่ดีมันคืออะไร และ
อย่างไรจึงจะมีความสุขได้จริงๆ นั่นคือเป้าหมาย

ถ้าหากเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะ เราอาจจะมองไม่เห็นคุณค่า
ของการดำเนินชีวิต และนั่นก็จะเป็นการเสียโอกาสในชีวิตของเรา

หากใครที่รู้สึกว่าใจมันหนักอึ้ง...
อย่าลืมที่จะไปหาหมอที่ใจดี...
เพราะเขาจะช่วยให้ใจเราสบายขึ้น...
และที่สำคัญ...
เขาจะไม่คิดเงินเรา...
เพราะเขาดี...

ความบอบช้ำที่สั่งสมมานาน...
ก็ทำให้เรา...
หาทางมุ่งหน้าใจตัวเองไปสู่ความสงบ...
เพื่อหวังความ...
สุขใจนั่นเอง...

ใจที่ว้าวุ่น...
หาทางสงบ...
เพราะใจที่สงบ...
คือความสุข...

ใจที่สงบ...

คนที่คิดว่าทำไม่ได้
ก็เพราะไม่คิดว่า จะทำ...

คนที่คิดว่าทำไม่ได้...
ก็เพราะไม่คิดว่า จะทำ...
เพราะเขาดี...
เขาจะไม่คิดเงินเรา...
เพราะเขาดี...
เขาจะไม่คิดเงินเรา...
เพราะเขาดี...

ใจที่สงบ...

ศิลปะในการดำเนินชีวิต

คนคือชีวิตที่มีวิญญาณ ความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าใครมองเห็นได้อย่างลึกซึ้ง คงไม่เข้าใจความรักแต่เพียงเรื่องเพศ หากเราดูความรักรู้ที่แท้จริงของชีวิตคนอยู่ที่ความรักพื้นฐาน ซึ่งเป็นทั้งกันเกิดและพื้นฐานการดำเนินชีวิต

ดังนั้น หากใครสามารถรักษาสัจธรรมดังกล่าวเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ แม้ชีวิตจะก้าวไปถึงความรักระหว่างเพศ แต่หากทั้งคู่มีคุณสมบัติที่อยู่ในวิญญานชีวิตสมรสย่อมมั่นคงอยู่ตลอดไปได้

หากพิจารณาค้นหาความจริงจากสิ่งที่อยู่ในวิญญานคน น่าจะพบได้ว่า ศิลปะคือสิ่งที่ธรรมชาติได้มอบให้แก่ทุกคน เพียงแต่การดำเนินชีวิตซึ่งจำเป็นต้องพบปัญหา ถ้าหวนกลับมาค้นหาความจริงจากใจตนเองได้ ย่อมสามารถกำหนดเส้นทางเดินให้ผ่านพ้นไปได้โดยปลอดภัย ไม่เพียงเท่านั้นหากยังมีผลสอนให้รู้ว่า ชีวิตนี้มีสี่ส้นอันสวยสดงดงาม ช่วยให้ตนมีพลังที่จะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างภาคภูมิใจ

ความจริงสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการดำเนินชีวิต ขณะที่พบกับสิ่งซึ่งตัวเองไม่พึงพอใจ หากหวนกลับมา

ค้นหาความจริงจากใจตัวเองให้พบ ย่อมมีผลช่วยให้รู้ว่า แท้จริงแล้วตัวปัญหาสำคัญมันอยู่ในใจเราเอง จึงทำให้มองเห็นต่อไปอีกว่า **ขณะที่พบปัญหาต่างๆ ซึ่งหนักบ้างเบาบ้าง หากสามารถหวนกลับมาเอาชนะใจตนเองได้ ย่อมมีผลทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของเพื่อนมนุษย์แต่ละคน รวมถึงสามารถเข้าใจธรรมชาติในใจตนเองได้อย่างลึกซึ้ง**

ภายในภาพรวมของสิ่งที่กล่าวมาแล้ว ถ้าสามารถพิจารณาเจาะลึกลงไปถึงใจตนเองอันเป็นศูนย์รวมของทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งแต่ละคนมีโอกาสนสัมผัสได้จากภายนอกย่อม สรุปได้ว่า **ชีวิตที่เกิดขึ้นมา การหยั่งรู้คุณค่าของตนเอง ควรเกิดจากการทำงานได้ทุกรูปแบบ** ซึ่งหากเป็นไปได้ย่อมเข้าใจได้ว่า การดำเนินชีวิตที่มุ่งไปสู่วิถีทางยกระดับจิตใจตนเองให้สูงยิ่งขึ้น กับอีกด้านหนึ่งช่วยให้รากฐานความคิดหยั่งลงลึกซึ้งอย่างสอดคล้องกัน น่าจะได้แก่การมุ่งมั่นรักษาความจริงซึ่งอยู่ในใจ ตนเองไว้ให้มั่นคงตลอดไป

อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า **ชีวิตเราแต่ละคนควรมุ่งมั่นทำงานอย่างดีที่สุด ร่วมกับการมอบใจให้กับทุกคน** อย่างปราศจากความรู้สึกรังเกียจ แม้มุมที่สังคมรังเกียจ แต่เราต้องกล้าที่จะก้าวเข้าไปหาด้วยความจริงใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่เข้มแข็งจริงๆ หากใครปฏิบัติได้ย่อมพบความจริงว่า **ตนเป็นคนที่ใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย อีกทั้งไม่มีจิตใจที่คิดร้ายกับใครทั้งสิ้น** นอกจากนั้นยังเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ให้ผู้อื่นสามารถรู้สึกเชื่อใจได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

บุคคลลักษณะนี้ย่อมไม่มีนิสัยโลกโมโหสัน รวมถึงทรัพย์สินเงินทอง โดยที่รู้ว่าแท้จริงแล้วสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องประดับซึ่งคนคิดนำมาเสริมแต่งตัวเอง ดังนั้นหากใครอยากได้มาไว้ประดับร่างกายย่อมมีผลทำลายคุณค่าจิตใจเพราะความมีติดบอด

หากรู้ความจริงถึงอีกด้านหนึ่งได้ว่าถ้าทำทุกสิ่งทุกอย่างจากความจริงที่อยู่ในใจตนเองอย่างดีที่สุด แม้มีผู้อื่นนำมาประดับให้เราย่อมไม่หลงยึดติดอยู่กับมัน ถ้ามีการนำมาใช้ประโยชน์คงเป็นไปอย่างรู้เหตุรู้ผล

สิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ถ้าจะสรุปก็คงกล่าวได้ว่า **ควรเป็นบุคคลผู้รู้จักปล่อยวาง** ไม่เพียงเท่านั้น **ผู้ที่ปล่อยวางจากใจได้อย่างแท้จริง** หาใช่ไม่ยอมทำงานและรับรู้อะไรทั้งสิ้น ในเมื่อเราแต่ละคนต่างก็มีจิตใจ อีกทั้งยังมีพลังภายใน ซึ่งธรรมชาติมอบมาให้ได้อย่างปราศจากกรอบกำหนดใดๆ ทั้งสิ้น

ดังนั้น ผู้ที่มีคุณสมบัติปล่อยวางอย่างแท้จริง ย่อมหมายความว่า **เป็นคนที่มีจิตใจเปิดกว้าง** จึงทำให้มีพลังในการทำงานที่ปรากฏออกมาอย่างรู้เหตุรู้ผล

อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวว่า **บุคคลผู้รู้จักปล่อยวางยอมทำงานได้ผลเพิ่มมากยิ่งขึ้น** แม้กระทั่งเข้าใจว่าความเหนื่อยยากและการพักผ่อนเป็นสิ่งไม่มีในโลก คงเป็นเพียงเงื่อนโซ่ที่จิตใจตนเองสมมติขึ้นมาเท่านั้น ทั้งนี้และทั้งนั้นบุคคลลักษณะนี้ย่อมรู้ความจริงแล้วว่าการทำงานซึ่งอยู่บนพื้นฐานความรักความเข้าใจ

ย่อมมีผลทำให้ตนมีความสุข ธรรมชาติของทุกคนเมื่อพบความสุข
ย่อมถือเป็นการพักผ่อนอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ที่คิดแบบแยกการทำงาน
กับการพักผ่อนออกจากกัน ย่อมสะท้อนให้เห็นความจริงได้ว่ายัง
ขาดความรู้ความเข้าใจตนเอง

หากรากฐานจิตใจอิสระจริง ย่อมรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลก
ไม่มีปัญหา ดังนั้น แม้การมุ่งมั่นทำงานโดยมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็น
เป้าหมาย ถ้ามีอย่างอื่นเข้ามาขวางกั้น ตนย่อมสามารถหลีกเลี่ยง
ได้ไม่ยาก อย่างที่กล่าวกันว่าควรมีความรู้รอบตัว สิ่งนี้ถือเป็น
สัจธรรมของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลผู้ขาดการรู้ความจริง
จากใจตนเองได้อย่างลึก ย่อมยากที่จะปฏิบัติได้ จนกว่าชีวิตจะพบ
กับปัญหาหนักมากยิ่งขึ้นถึงระดับหนึ่ง

จากเนื้อหาสาระเท่าที่ชีวิตผู้เขียนเรื่องนี้พบ และค้นหา
ความจริงจากสิ่งที่ได้พบแล้วออกมาบรรยายเป็นข้อเขียน หากผู้อื่น
ได้นำไปอ่านควรรู้ได้ว่าเป็นความจริงใจจากบุคคลคนคนหนึ่ง

ในเมื่อคนที่อยู่ร่วมกันในโลก แม้เริ่มต้นจากชุมชนเล็กๆ
ก็ล้วนมีความแตกต่างหลากหลาย ดังนั้นสิ่งที่มีความจริงย่อม
เป็นเรื่องที่รู้ได้เฉพาะตัว

หลังจากอ่านแล้วหากสนใจควรเก็บไว้ในใจก่อนอื่น ส่วน
อีกด้านหนึ่งซึ่งหมายถึงความจริงที่อยู่ในใจตนเอง หากยังไม่พบ
ย่อมยังไม่ควรตัดสินใจเชื่อ แต่ก็ไม่ควรปฏิเสธว่าไม่จริง ยิ่งคิดว่า
ตนทำไม่ได้ ย่อมสะท้อนให้รู้เงื่อนไขจากใจได้ว่าเพราะไม่คิดจะทำ

ทั้งนี้และทั้งนั้น เนื่องจากยังมีปัญหาที่ปิดกั้นอยู่ในใจตนเอง ซึ่งควรได้รับการชำระล้างให้เบาบางลงไปถึงระดับหนึ่ง จึงสามารถหยั่งรู้ความจริงได้

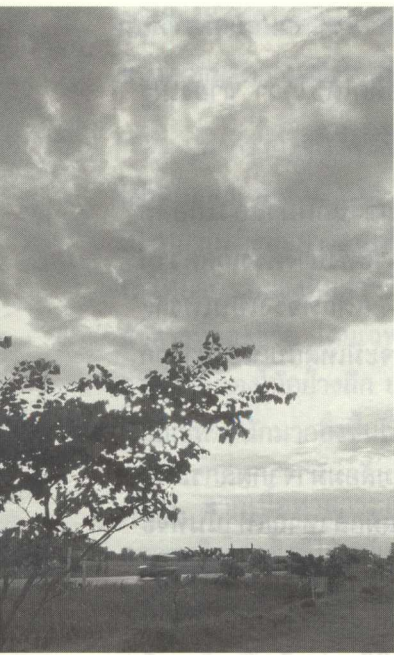
ดังที่สังขธรรมซึ่งปรากฏมาแล้วในอดีตได้ชี้ไว้ว่า ถ้ายังไม่รู้ ก็อย่าเพิ่งเชื่อ แต่ไม่ควรดูถูกทำให้ปฏิเสธว่าไม่จริง

ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการเล่าขานกันมาแล้วในอดีต โปรดอย่าเพิ่งคิดว่าไม่เป็นความจริง จนกระทั่งบางครั้งเกิดความรู้สึกจากใจว่าเป็นความเชื่อแบบงมงาย แต่แท้จริงเป็นเพราะตนเองขาดการค้นหาเหตุผล ไม่ว่าสิ่งนั้นจะมีเหตุสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขใดก็ตาม

ทุกวันนี้สังคมกำลังมีปัญหา ซึ่งรุ่มล่อมมาจากผลกระทบภายนอกหนักหน่วงมากขึ้น ดังนั้นบุคคลผู้กล้าหาญเท่านั้นที่จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างภาคภูมิใจ ความหมายของความภาคภูมิใจ ใช่ว่าต้องการความดีเด่นไม่ หากหมายถึงเป็นผู้รู้คุณค่าชีวิตตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ไม่ว่าสภาพร่างกายจะยากดีมีจน หรือเป็นคนชาติไหนภาษาไหนก็ตาม

4 เมษายน 2546

คนที่ถูกกดขี่มีพี่น้อง มักมีหน้าที่
ต้องการความรำลึก
อย่างไม่มีจักพอ...

ความมั่งมีกับความยากจน

ช่วงที่ผ่านมามีคนนำเอาความยากจนมากล่าวอ้างกันอย่างกว้างขวาง หากทำใจให้อิสระน่าจะรู้ว่า ความมั่งมีกับความยากจนก็คือวงวนของการเปลี่ยนแปลงอันเป็นวัฏจักร ดังนั้น จะหาสิ่งที่เป็นตัวตนคงหาไม่

การนำเอาความยากจนมาอ้างจนเป็นนิสัย แท้จริงแล้วผู้ที่หยิบยกมาอ้างก็คือคนอยากมั่งมี

เมื่อความมั่งมีและความยากจนไม่มีตัวตนให้สัมผัสได้ ดังนั้นหากนำมากล่าวกันอย่างกว้างขวาง น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากภาวะยึดติดซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจคนที่ชอบอ้าง จึงทำให้การพัฒนาสังคมไม่อาจประสพผลตามที่แต่ละคนปรารถนา

คนที่มั่งมีศรีสุข หากคิดว่าคนอื่นยากจนกว่าตน หากมองลุ่มมูกลับย่อมพบความจริงจากผู้มองได้ว่า แท้จริงแล้วแม้จะมั่งมีแค่ไหน แต่ก็ยังไม่รู้จักพอ ในเมื่อเห็นคนอื่นมีทรัพย์สินเงินทองน้อยกว่าตน แล้วมองว่าเป็นคนยากจน แท้จริงแล้วก็คือความรู้สึกที่อยู่เบื้องหลังการมองเห็นว่าคนมีเงินน้อยกว่าตนแล้วคิดดูถูก

ผู้ที่ดูถูกคนมีเงินน้อย หากมองย้อนกลับไปสู่ผู้มอง ย่อมเห็นความจริงได้ว่าเป็นผู้ต้องการความร่ำรวยอย่างไม่รู้จักพอเพียง

ในสังคมไทยเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว เรามักพบความจริงว่า มีการนำเอาความยากจนมาพูดย้ำแล้วย้ำเล่า ย่อมมีผลสองด้าน คือ ด้านหนึ่งคนในสังคมส่วนใหญ่ต่างก็มุ่งสร้างความร่ำรวย โดยไม่นึกถึงหัวอกคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัว **ผู้อ้างความยากจน** เป็นเหตุแห่งปัญหาสังคมนั้นแหละคือ**ผู้สร้างปัญหา** ถ้ารอเวลาไปถึงช่วงหนึ่ง ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะพิสูจน์ตัวเองให้เห็นได้ชัดเจน ดังที่กล่าวกันว่า **ทีใครทีมัน**

ดังนั้นแม้การเริ่มต้นคิดแก้ไขปัญหาสังคม โดยนำเอาความยากจนมาอ้าง ย่อมทำให้อ่านความจริงจากใจบุคคลผู้อ้างให้รู้ได้ว่า อายกรวย ดังนั้น หลังจากคนลักษณะนี้มองเห็นโอกาสจึงคิดไม่เชื่อต่อสังคมได้ไม่ยาก

ยิ่งในแวดวงการประชุมบนพื้นฐานการเมือง การนำเอาสิ่งที่อยู่ภายนอกมาอ้างเหตุผลดูเหมือนจะเป็นเรื่องธรรมดา ทำให้การฉ้อราษฎร์บังหลวงกลายเป็นเรื่องธรรมดาตามไปด้วย

หากเข้าใจความหมายของความมั่งมีและความยากจนได้อย่างลึกซึ้ง ควรจะรู้เองว่า แท้แล้วสิ่งที่นำมาพูดมาเขียนกันในช่วงหลังๆ น่าจะเป็นเพียงสิ่งสมมติเท่านั้น ดังนั้นหากใครหลงยึดติดอยู่กับภาพดังกล่าว ตัวเองนั้นแหละที่ไม่อาจสามารถแก้ไขปัญหาซึ่งพบอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างรู้เหตุรู้ผล

หากรู้ความจริงว่า ความมั่งมีหรือความยากจน ล้วนเกิด จากความรู้สึกจากใจของแต่ละคนมากกว่า หากคนจากด้านหนึ่ง ซึ่งมั่งมีเงินทองมากมาย อีกทั้งมีโอกาสถือครองอำนาจเหนือผู้อื่น ด้วย ถ้าเห็นคนมีเงินน้อยแล้วคิดเอาเองว่าเขาเป็นคนยากจน นอกจากใช้นิสัยความเห็นแก่ตัวและดูถูกคนอื่นอย่างขาดสติ เข้าไปเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ แทนที่จะรู้ความจริงได้ว่าการที่คน ซึ่งอยู่ในอีกด้านหนึ่งมีเงินน้อย แต่เป็นความพอใจจากเขา ย่อมไม่ คิดที่จะนำเอาสิ่งสมมติเข้าไปยึดเยียดให้ คงไม่ทำให้มีผลทำลาย ความสุข ซึ่งแต่ละคนมีอยู่แล้ว

พื้นฐานจริงของทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีอิสระ ดังนั้น ขออย่า ได้นำเอากิเลสจากคนเข้าไปครอบงำ ทำให้มีผลทำลายอิสรภาพ อันควรมีอยู่ในรากฐานจิตใจคนซึ่งอยู่อีกด้านหนึ่ง

รากฐานความคิดคนที่คิดอยากมั่งมีศรีสุข มักพกเอากิเลส เข้าไปไว้ในใจอย่างเป็นธรรมชาติ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มมองเห็น ชีวิตคนอื่นที่มีระดับทางวัตถุต่ำกว่าตน เป็นคนต่ำต้อยน่าสงสาร ไปแทบทั้งหมด หลังจากได้ยินเสียงสะท้อนซึ่งบ่งบอกความรู้สึก ดังกล่าว จึงทำให้รู้สึกอนาถใจกับผู้ที่แสดงออก และสังคมก็มีคน ประเภทนี้เกิดมากยิ่งขึ้น

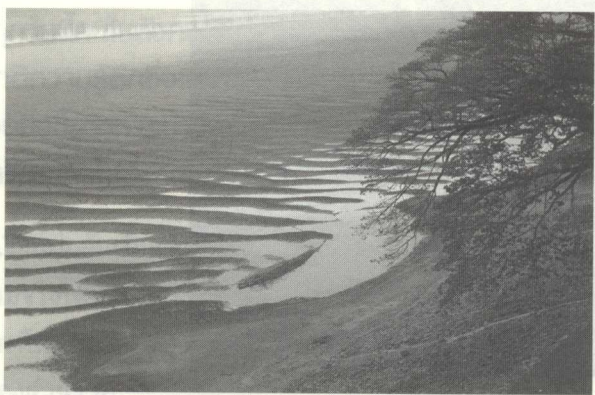

หากใครรู้และมองเห็นความจริงจากสิ่งที่กล่าวมาแล้ว
ทั้งหมดได้ น่าจะช่วยให้มีรากฐานจิตใจสานถึงซึ่งกันและกัน เพื่อ
หวังความสุขร่วมกัน นอกจากนั้นในอนาคตควรมีผลจรรโลง
ความจริงที่เข้าถึงจิตใจให้เปลี่ยนไปเป็นคนส่วนใหญ่ได้ชัดเจน
ยิ่งขึ้น

13 กรกฎาคม 2545

ความทรงจำที่เลือนลาง

ธรรม
ได้ของ
พวง
เห็นความ
จากกา
สำคัญ

ความทรงจำที่เลือนลาง

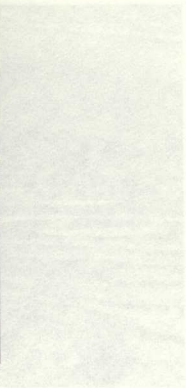
ความทรงจำที่เลือนลาง...
ความทรงจำที่เลือนลาง...
ความทรงจำที่เลือนลาง...

ความทรงจำที่เลือนลาง...
ความทรงจำที่เลือนลาง...
ความทรงจำที่เลือนลาง...

พอได้รู้เรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแล้ว
 ก็คงเข้าใจ... ว่าทำไมถึง... ความเป็นไป...
 ของความยุติธรรม... ในทาง...
 ความจริงที่เราถึงจิตใจได้เปลี่ยนไปเป็นคนสามไหมได้ชัดเจน
 ถึงขั้น

3 กรกฎาคม 2545

ในที่สุดพอที่ใจความจริงได้ว่า
 การเสกขนาดความจริง
 พอผมได้ที่ใจตนเอง...

ความจริงใจหาได้จากไหน?

ทุกวันนี้คนในสังคมรู้สึกเครียดมากขึ้นทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากธรรมชาติความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากรากฐานจิตใจของแต่ละคน ทำให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน นับวันยิ่งทำให้พบสภาพคนทั่วไปที่ขาดความจริงใจเพิ่มมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

เงื่อนไขอันเป็นเหตุให้คนขาดความรักความจริงใจต่อกัน ถ้ามองเห็นความจริงได้ชัดเจนถึงระดับหนึ่ง คงหนีไม่พ้นความเห็นแก่ตัวที่เกิดจากการเห็นแก่ความต้องการจากรากฐานจิตใจตนเองเหนือกว่าความสำคัญของส่วนรวม

หากมองจากเหตุที่เกิดจากใจตนเอง ย่อมเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นลำดับว่าผู้ที่ขึ้นไปอยู่ในระดับสูง รวมทั้งชีวิตคนที่นี่ยมสภาพบรรยากาศภายในเมืองมีใจคับแคบยิ่งขึ้น

ทั้งนี้และทั้งนั้นน่าจะเกิดจากเหตุอันที่สืบเนื่องมาจากอิทธิพลวัตถุ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากผลประโยชน์ของชนต่างถิ่นผ่านจากด้านบนลงมาสู่ด้านล่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามองเห็นภาพรวม อีกทั้งมองเห็นใจติดตามกระแสที่ผ่านจากด้านบนลงมาสู่ด้านล่าง คงพบความจริงได้เอง

ว่าทำให้ขาดความรักความจริงใจต่อกันและกัน สถานลงมาถึงคนระดับล่าง รวมถึงเยาวชนคนรุ่นหลังเด่นชัดยิ่งขึ้น

ปัญหาหาเสพยาเสพติดก็ดี คนขายบริการทางเพศก็ดี ล้วนมีเหตุสืบเนื่องมาจากการที่ผู้ใหญ่ ยิ่งเป็นผู้ซึ่งแสวงหาโอกาสให้ตนขึ้นไปอยู่ด้านบน ไม่ว่าจะขึ้นไปยืนอยู่ ณ จุดไหน นำปฏิบัติทุกสิ่งอย่างขาดความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งสิ้น

ภายในบรรยากาศของสังคมปัจจุบัน แม้มองเพียงภาพเฉพาะหน้าย่อมรู้สึกได้ว่าความรักความจริงใจซึ่งควรมีให้แก่กันและกันเท่าที่เคยมีมาแล้วในอดีต อันมีผลช่วยให้แต่ละคนพบความสงบสุขตามที่สังคมปรารถนา บัดนี้มีแนวโน้มทำให้ผู้หวังดีรู้สึกสิ้นหวังมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

หากมองที่คุณค่าชีวิตย่อมเห็นได้ว่ามีบางคนที่มุ่งมั่นต่อสู้กับกระแสสร้างปัญหา โดยที่หวังว่าน่าจะช่วยให้สังคมปัจจุบันสามารถลุกขึ้นยืนหยัดช่วยให้อิสรภาพกลับฟื้นคืนสู่สภาพปกติได้อย่างภาคภูมิใจ

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผ่านพ้นมาแล้วก็ยังคงกำหนดวิธีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสที่ที่สร้างปัญหาต่อไปอีกอย่างไม่อาจหยุดได้ง่าย คงมีแต่คนซึ่งพุดปลอบใจตัวเองมากกว่า

ช่วงหลังๆ ผลจากการปฏิบัติทำให้รู้สึกว่า ยิ่งมุ่งมั่นทำงานอย่างจริงจัง แต่ผลที่สะท้อนกลับมาทำให้รู้สึกว่าคนทั่วไปขาดความจริงใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ถ้าคิดเพียงด้านเดียวว่าผลที่ปฏิบัติมาแล้วยิ่งทำให้คนเห็นแก่ตัวปรากฏออกมาสู่สังคมกว้างขวางมากขึ้น ก็ไม่น่าจะผิดไปจากความจริง

หากถอยกลับมาตั้งสติ ทำให้คิดทบทวนสิ่งซึ่งผ่านพ้นมาแล้วในอดีตยาวนานมากขึ้น ย่อมส่งผลช่วยให้มองเห็นความจริงชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **จริงหรือที่การนำปฏิบัติจากใจจริง จะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมลดลงไปได้?**

ดังนั้นก่อนจะทำให้คนที่เป็นสมาชิกอยู่ในสังคมช่วงนี้เกิดความรู้สึกท้อแท้จนกระทั่งสิ้นหวัง ผู้ที่มองเห็นประเด็นดังกล่าวได้แล้ว ย่อมมีจิตสำนึกที่จะนำปฏิบัติในสิ่งซึ่งช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจ เพราะช่วยให้มีโอกาสรู้ความจริงของชีวิตลึกซึ้งยิ่งขึ้นไม่ว่าผลงานนั้นจะอยู่บนพื้นฐานเล็กใหญ่ต่างกันมากน้อยแค่ไหน

ชีวิตฉันโชคดีจากการที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นระหว่างวิถีชีวิตตัวเองดำเนินมาถึงช่วงซึ่งก้าวเข้าไปสู่ระบบการจัดการภายในองค์กรของรัฐ โดยมีใจพร้อมที่จะรู้และเห็นความจริงได้ชัดเจนถึงระดับหนึ่ง

สิ่งที่กล่าวมาแล้ว หากมองจากรากฐานจิตใจตนเองได้อย่างลึกซึ้งน่าจะรู้ว่าแท้จริงแล้วการเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งปฏิบัติจากใจ จะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมลดน้อยลงไป ก็คือการมองออกจากตัวเองทิศทางเดียวเช่นกัน

ดังนั้นสภาพดังกล่าว หากปล่อยให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในที่สุดย่อมเกิดความผิดหวังมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะที่ ปัญหาสังคมซึ่งทำให้รู้สึกได้ และรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

อย่างไรก็ตามหากรู้สึกผิดหวังบ่อยครั้งยิ่งขึ้น แรงกดดันที่ สะท้อนกลับมาทำให้เกิดความเครียดหนัก ย่อมมีการดิ้นรนหา ทางออก ประเด็นนี้ในที่สุดย่อมมีผลหวนกลับมาพบความจริงจาก ใจตนเองให้สามารถรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้นจากสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด การค้นหาความจริงใจ จากผู้อื่นคงไม่อาจพบได้ หากยังค้นหาต่อไปย่อมทำให้ผิดหวัง มากขึ้น

จนกระทั่งชีวิตผ่านพ้นมาถึงจุดหนึ่ง ย่อมหวนกลับมา มอง เห็นความจริงจากใจตนเอง ซึ่ง ณ จุดนี้แต่ละคนย่อมมีขอบเขต แตกต่างกันที่จะเข้าถึงได้เองอย่างเป็นธรรมชาติในที่สุดย่อมเข้าใจ ความจริงได้ว่า การแสวงหาความจริงใจ ย่อมพบได้ที่ตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความจริงใจต่อตนเอง น่าจะถือเป็นสิ่ง สำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความสุขความสำเร็จใน อนาคตตามที่แต่ละคนพึงปรารถนา

18 กรกฎาคม 2545

คนที่มีความจริงอยู่ในใจ
ย่อมเห็นตนรักศักดิ์ศรีความเป็นตน...

มันแพงมากกับ ความมืดบอด

ทุกวันนี้หากเดินทางไปไหนๆ โดยไม่คิดอะไร เพียงแต่อยู่ไปวันหนึ่งๆ หรืออย่างก็กล่าวกันว่า เข้าชามเย็นชาม ชีวิตก็คงผ่านพ้นไปโดยไม่รู้สึกอะไรมากนัก จึงมีธรรมชาติที่แบ่งแยก การทำงานกับการเที่ยวพักผ่อนเป็นคนละเรื่อง

ชีวิตแบบนี้ย่อมไม่มีโอกาสรู้คุณค่าตัวเอง เพราะมองไม่เห็นความจริงว่า รากฐานร่วมกับเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตตัวเองนั้นคืออะไรและอยู่ที่ไหน

คนประเภทดังกล่าว แม้จะทำงานเหน็ดเหนื่อยแค่ไหนก็สุดแล้วแต่ส่วนในใจมักหาโอกาสออกไปเที่ยวเตร่เพื่อต้องการความสำราญโดยอ้างว่า ‘ฉันทำงานเหน็ดเหนื่อยมาแล้ว จึงต้องออกไปพักผ่อนเสียบ้าง’

ส่วนลึกของความรู้สึกเท่าที่กล่าวมาแล้ว จึงสะท้อนให้เห็นว่าภายในความจริงซึ่งอยู่ในใจแท้จริงแล้วยังขาดวิญญานการต่อสู้ที่ควรจะลึกซึ้งจากจิตสำนึกรับผิดชอบอันพึงมีต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมปัจจุบันควรนำปฏิบัติให้มีการต่อสู้หนักมากยิ่งขึ้น

คนยุคปัจจุบันส่วนใหญ่มักมีนิสัยชอบอ้างเหตุผลต่างๆ จึงทำให้อ่านความจริงจากใจได้ว่า คนลักษณะนี้ยังยึดติดอยู่กับความ สะดวกสบาย ทำให้มองเห็นได้ว่าอนาคตน่าจะตกเป็นทาสอิทธิพล สิ่งซึ่งอยู่ภายนอกเพิ่มมากยิ่งขึ้น แม้ขณะนี้สำหรับบางคนอาจยังไม่ปรากฏให้รู้ได้ชัดเจนก็ตาม

เมื่อไม่กี่วันมานี้ขณะที่ฉันนั่งรอเครื่องบินเพื่อเดินทางไป งานภายในหมู่บ้านชนบทภาคใต้ สายตาตัวเองมองเห็นฝูงเดิน คองผู้หญิงไทยเป็นคู่ๆ เต็มไปหมด ช่วงนี้ดูเหมือนภาพที่พบเห็น จะกลายเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว ทำให้ความรู้สึกจากส่วนลึกของ หัวใจตัวเอง นึกถึงกลอนบทหนึ่งซึ่งชนรุ่นก่อนได้ร้อยกรอง ผ่ากไว้ ให้คิดว่า

ไทรมาฉันเจ้ากักรอง
ตงจะต้องมั่งคั่งกับไผ่
เต็งคักก็เต็งเงินตำรำไผ่
สามคักจั่งเชิงเช่นผู้มีนมา

ลือจะเน้นแก่นหน้าตาชื่อ
จจะหมักก็หงตักหันนั้นอ่อนงาม
ตงจะต้องเน้นื่องจากคำมากกา
โนนจะอาจกักรังโลกา”

ขณะนั้นความรู้สึกดังกล่าว ผุดขึ้นมาจากหัวใจฉันอย่าง เป็นธรรมชาติ ส่วนในใจตัวเอง ภาพที่มองเห็นทำให้อดคิดคำนึง ไม่ได้ว่า ทำไมผู้หญิงไทยจึงไร้ศักดิ์ศรีถึงขนาดนี้

ฉันไม่คิดโทษคนเหล่านี้ ทั้งนี้และทั้งนั้นถ้าไม่นำเงื่อนไขทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้อง แม้ผู้ชายไทยส่วนใหญ่ก็มีรากฐานจิตใจตกเป็นทาสฝรั่งไปแทบจะหมด ดังเช่นคำปรารภซึ่งเคยได้ยินมาแล้วว่า **ฝรั่งคือพระเจ้า**

ดังนั้น ภาพที่มีเงื่อนไขทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้อง จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของชีวิตซึ่งตกเป็นทาสคนชาติอื่น ที่สะท้อนออกมาปรากฏให้เห็นได้เท่านั้น

ความจริงสิ่งที่กล่าวมานี้ถือเป็นภาพที่ซ่อนอยู่ความมืดบอดของจิตใจคนไทย ซึ่งสะท้อนออกมาปรากฏอย่างเปิดเผย เพราะความไม่รู้ จนกระทั่งปัจจุบันนี้เราแทบหาความเป็นไทแก่ตนเองที่หลงเหลืออยู่ให้เชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถกู้อิสรภาพภายในจิตใจให้ฟื้นคืนสู่ปกติไม่ได้

เรื่องอาหารการกินซึ่งคนไทยเป็นผู้ผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลิตผลการเกษตร ขณะนี้พูดกันอย่างเปิดเผยแล้วว่า **ต้องส่งออกไปขายให้คนชาติอื่นใช้ประโยชน์** ถึงขนาดที่อำนาจรัฐจัดตั้งองค์กรเพื่อผลักดันการส่งออก

หากมองด้านนี้แล้วหวนกลับมาดูด้านหลังคงเห็นความจริงได้ว่า นับวันคนไทยเองจะยิ่งต้องพบความอดอยากกว้างขวางมากขึ้น

เมื่อมีด้านนี้ย่อมมีด้านนั้น หมายความว่า เมื่อคนระดับล่างขาดแคลนมากขึ้น คนระดับบนย่อมมีนิสัยกอบโกยผลประโยชน์ของส่วนรวมมาเก็บไว้เพื่อตัวเองและพรรคพวกเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ช่วงหลังๆ ภาพสะท้อนจากสังคมลักษณะนี้ ทำให้คนพูด
มากยิ่งขึ้นว่า อะไรๆ ก็ต้องซื้อด้วยเงินจึงจะได้ หากมองขึ้นไป
ด้านบนสุดๆ โดยมุ่งไปยังจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ย่อมยิ่ง
มองเห็นภาพที่สอดคล้องกันกับสิ่งซึ่งชนรุ่นก่อนเคยกล่าวฝากไว้ว่า
เอาเงินพาดหัวมันไปก็จะได้รับทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการ

สถานภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งควรอยู่บนพื้นฐาน
คุณภาพ เพื่อนำไปสู่การรู้คุณค่าของชีวิต มาถึงช่วงนี้ได้รับการ
การปรับเปลี่ยนมาอยู่บนฐานธุรกิจชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น สถาบันการศึกษาซึ่งหมายถึง โรงเรียน และ
มหาวิทยาลัย ควรจะเปลี่ยนค่านำหน้าใหม่ได้แล้วว่า บริษัท
จำกัด ทั้งนี้และทั้งนั้นเป็นเพราะผู้บริหาร
ระดับบนนำเอาเปลือกนอกจากเมือง
ฝรั่งเข้ามาใช้

เพราะมีสิ่งนี้จึงมีสิ่งนั้นอันเป็นหลัก
ธรรมชาติ ดังนั้น การไปนำเปลือกนอก
ของฝรั่งมาเทิดทูนยกย่องเป็นเพราะว่าเรา
ลืมนคุณค่าแผ่นดินถิ่นเกิดของตัวเอง ใช้
หรือเปล่า

มีข้อความเตือนสติบทหนึ่ง ซึ่งในอดีตมักได้ยินเป็นช่วงๆ ว่า
อย่าหลอกตัวเอง วิญญาณคนที่มีความจริงอยู่ในใจ หากหยั่งรู้ได้
ถึงและรักษาไว้ให้ชัดเจนอยู่ได้ ย่อมหมายความว่า เป็นคนรัก
ศักดิ์ศรีความเป็นคนผู้ที่สามารถรักษาสิ่งดังกล่าวไว้ให้มัน คงอยู่ได้
ย่อมไม่นำปฏิบัติสิ่งใดก็ตามแบบหลอกตัวเอง

คนลักษณะนี้ ปากกับใจตรงกันเสมอ แม้จะต้องสูญเสียชีวิตตัวเองหรือผู้ใกล้ชิดจะต้องตาย ก็สามารถยอมได้โดยไม่มีข้ออ้างใดๆทั้งสิ้น ในสภาพสังคมยุคปัจจุบันซึ่งกำลังพบกับภาวะวิกฤตกำลังต้องการคนแบบนี้ยิ่งที่สุด

สิ่งที่พบเห็นเป็นความจริงอยู่ในขณะนี้ คนที่ปากกับใจไม่ตรงกัน แม้ปากบอกว่าจะมอบใจให้กับทุกคน แต่การปฏิบัติก็ยังยอมทำสิ่งที่มีผลรับใช้คนอื่น โดยเฉพาะจากด้านบนซึ่งถ่ายทอดอิทธิพลผลประโยชน์เข้ามาครอบงำภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด

การยอมทำแบบนี้ย่อมอ่านความจริงจากใจได้ว่า คือคนประเภทเห็นแก่เงิน เห็นแก่ความยิ่งใหญ่ซึ่งมีเงื่อนไขซ่อนอยู่ในจิตใจตนเอง จึงทำให้จำต้องตกอยู่ในภาวะมีติดบอด จึงมีผลทำให้บรรยากาศในสังคมอึมครึมมากขึ้น

แต่คงไม่มีอะไรที่เป็นไปด้านเดียว ดังนั้นวันหนึ่งท้องฟ้าซึ่งเคยเต็มไปด้วยเมฆหมอกดำทะมึนคงจะเปิดออก ทำให้เกิดความสว่างไสวได้อีก แม้สิ่งซึ่งครั้งหนึ่งเคยรักและหวงแหนจะต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น

28 กรกฎาคม 2545

การเรียนรู้ของแต่ละคน
มีก้อนใต้อุ้งนรากลูกันจิตใจที่นลากกลาง...

ศิลปะกับชีวิต

คนคือสัตว์โลกรูปแบบหนึ่งซึ่งวิวัฒนาการมาแต่อดีต จนกระทั่งอาจกล่าวได้ว่าถึงโค้งสุดท้ายที่วิถีการเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นมาถึงจุดสุดยอดแล้ว ดังนั้นหากหวนกลับไปทบทวนจากอดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จากชีวิตที่เล็กที่สุดที่เปลี่ยนแปลงทุกส่วนในองค์ประกอบ จนกระทั่งมาถึงช่วงนี้น่าจะเริ่มมีพลย้อนกลับไปสู่จุดเริ่มแรกอย่างเป็นธรรมชาติ

คนคือชีวิตซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีความสมบูรณ์พร้อมทุกสิ่งทุกอย่างภายในองค์ประกอบ แน่นอນที่สุดในเมื่อทุกสิ่งที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานธรรมชาติย่อมมีสองด้าน ดังนั้น ภายในภาพรวมของชีวิตคนย่อมมีทั้งด้านที่เป็นนามธรรมและรูปวัตถุ อีกทั้งมีเหตุผลสานถึงซึ่งกันและกัน หากมองจากภายนอกย่อมไม่อาจแยกออกจากกันได้

เราจะพบความจริงได้ว่าภายในองค์ประกอบของชีวิต แต่ละคนมีทั้งร่างกายและจิตใจ นอกจากนั้นในเมื่อคนมีการเคลื่อนไหวและเคลื่อนที่ได้ อีกทั้งมีทิศทางที่มุ่งไปสู่ด้านหนึ่งด้านใดได้อย่างอิสระ พลังดังกล่าวเกิดจากสภาพจิตใจซึ่งมีอิทธิพลกำหนดการเคลื่อนไหวและการ

เปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายร่วมกัน ดังนั้น สิ่งที่อยู่ในรากฐานจิตใจคนคือความมีชีวิตซึ่งแสดงออกมาปรากฏสู่ภายนอก

รากฐานร่วมกับทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งมีผลสัมพันธ์ถึงการเกิดและการดำรงอยู่ของชีวิตคน ล้วนเป็นปัจจัยที่สาเหตุและผลถึงซึ่งกันและกันหมด ดังนั้นในเมื่อชีวิตแต่ละคนเกิดมาอย่างอิสระจึงมีผลกำหนดให้ทั้งร่างกายและจิตใจ มีรูปลักษณะและสภาพที่เป็นจริงในแต่ละช่วงของกาลเวลาอย่างหลากหลาย

ในด้านจิตใจคนซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญตั้งแต่การเกิดและการดำเนินชีวิต ก่อนที่จะมีผลกำหนดการแสดงออกจนกระทั่งมีเรื่องราวต่างๆ เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย เหตุปัจจัยดังกล่าวน่าจะได้แก่สิ่งที่เรียกกันว่าวิญญาณ นอกจากนั้นภายในวิญญาณคนมีพลัง อีกทั้งมีแรงขับเคลื่อนจนกระทั่งส่งผลปรากฏเป็นพฤติกรรมของร่างกาย หากค้นหาความจริงได้ถึงส่วนลึก รวมถึงสามารถแยกแยะเหตุผลออกจากกันให้เห็นชัดเจน ทำให้เชื่อมั่นว่าจากเงื่อนไขที่อยู่ในจิตใจของแต่ละคน มีผลร่วมกันสร้างเสริมจินตนาการให้เกิดเป็นภาพได้เองอย่างอิสระ

บนพื้นฐานธรรมชาติของแต่ละคน หากมีอิสระจริง ภาพที่สร้างขึ้นจากใจ ทำให้เห็นได้จากใจตนเองบนพื้นฐานความจริงของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ดังนั้น สภาพที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดหากนำมาประมวลเข้าด้วยกัน ย่อมมีผลทำให้สามารถรู้และเข้าใจเพื่อยอมรับความหลากหลายทั้งร่างกายและความคิดของมวลมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในโลกได้อย่างลึกซึ้ง

หากสามารถรู้ความจริงจากสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดควร
เข้าใจได้ว่าแต่ละคนที่เกิดมาแล้วจะปฏิบัติตัวและใจอย่างไร จึง
จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

หากค้นหาความจริงจากสิ่งที่อยู่ในกระบวนการชีวิตทั้งหมด
ได้ก่อนอื่นคงพบและยอมรับว่าเราจะอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ ทั้งนี้
และทั้งนั้นสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะเกิดขึ้นได้ย่อมมีสองด้านร่วมกัน
ด้านหนึ่งคือกระแสจากภายนอกที่เข้าไปสัมผัสกับวิญญาณความ
รู้สึกที่อยู่ในรากฐานจิตใจซึ่งระบบดังกล่าวเราเรียกกันว่า การเรียน
รู้ความจริง

ส่วนอีกด้านหนึ่งได้แก่ เงื่อนไขจากด้านในหลังจากได้รับ
แรงสัมผัสจากด้านนอกย่อมมีพลังขับเคลื่อนจากภายในออกมา
ปรากฏ

กระบวนการทั้งหลายซึ่งอยู่ในภาพรวมทั้งหมด โดย
เฉพาะอย่างยิ่งมีจินตนาการเป็นพื้นฐานหากเข้าใจได้คงเข้าใจความ
หมายของศิลปะ และหากสามารถเข้าใจอย่างลึกซึ้งย่อมหมายถึง
การมีศิลปะที่ปรากฏออกมาอย่างหลากหลาย

นอกจากนั้นบนพื้นฐานศิลปกรรมซึ่งช่วงหลังๆ มีการ
แยกแยะออกเป็นกิ่งก้านสาขา
ต่างๆ ไม่ว่าใครจะเริ่มต้นชีวิต
จากการมีรากฐานจิตใจเหมาะ
สมกับจุดใดก็ตาม ถ้าหวนกลับ
มาค้นความจริงจากใจตัวเอง

อย่างต่อเนื่องจะทำให้รู้ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในที่สุดถึงช่วงหนึ่งย่อมพบว่าแท้จริงแล้วงานศิลปะทุกสาขาล้วนมีจุดรวมอยู่ในใจคนเป็นหนึ่งเดียวกันหมด

ดังนั้น จึงกล่าวอย่างรู้เหตุรู้ผลได้ว่า การเรียนรู้ของแต่ละคนนับตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตที่เกิดมามีเงื่อนไขอยู่ในรากฐานจิตใจอย่างหลากหลาย หากอิสระจริงการเลือกจุดเริ่มต้นเรียนรู้อาจมุ่งไปสู่กิ่งแขนงต่างๆ ที่ไม่เหมือนกันได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

หลังจากชีวิตก้าวเดินต่อมายาวนานมากขึ้น ถ้ายังรักที่จะหวนกลับมาทบทวนอดีตซึ่งเป็นความจริงที่อยู่ในใจตนเองโดยตลอด หรืออีกนัยหนึ่งคือ การดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาท บนวิถีทางซึ่งมีการเรียนรู้ร่วมด้วยในที่สุดย่อมพบความจริงได้เองว่ากิ่งแขนงต่างๆ แม้สิ่งซึ่งชีวิตตนผ่านพ้นมาในอดีต แท้จริงแล้วก็มีรากฐานซึ่งมีความจริงอยู่ในใจตนเอง

จากสิ่งที่กล่าวมาแล้วหากแต่ละคนนำปฏิบัติโดยการรักษารากฐานจิตใจให้อิสระและเข้มแข็งช่วยให้ปลอดจากการถูกทำลายโดยอิทธิพลวัตถุซึ่งอยู่ภายนอกมาโดยตลอด ย่อมมีโอกาสที่สามารถหยั่งรู้และเข้าใจได้ถึงความจริงอย่างลึกซึ้ง

ศิลปะที่มองออกไปสู่ภายนอกทำให้เห็นภาพได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเขียนภาพ ถ่ายภาพ ดนตรี รวมถึงวรรณกรรม นอกจากนั้น ยังมีการแตกกิ่งก้านสาขาออกไปเรื่อยๆ

นอกจากนั้นยังสามารถหยั่งรู้ความจริงได้ว่าสิ่งทั้งหลายเท่าที่กล่าวมาแล้วล้วนเป็นเรื่องสมมติซึ่งคนทำขึ้นมาเพื่อใช้เป็น

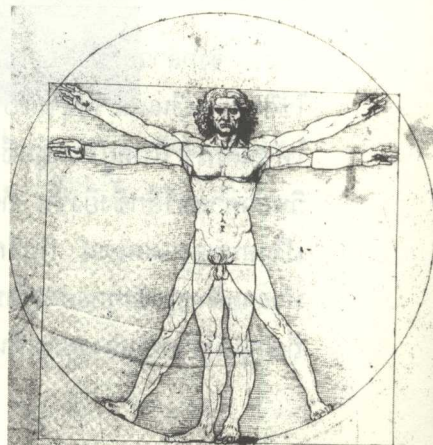
สื่อจากใจถึงใจ ไม่ว่าจะใครจะอยู่ที่ไหนและมีสภาพชีวิตเป็นอย่างไรก็ตาม หากมีรากฐานจิตใจที่เหมาะสม ทำให้สามารถรับรู้ซึ่งกันและกันได้ ความจริงจากใจฝ่ายหนึ่งถึงอีกฝ่ายหนึ่งย่อมมีความรู้สึกถึงกันอย่างเป็นธรรมชาติ

ดังนั้นไม่ว่าชีวิตใครจะก้าวไปยืนอยู่ ณ จุดไหน ถ้ามุ่งมั่นทำงานสู่มุมกว้าง และสามารถรักษารากฐานจิตใจที่มีอิสระให้มันคงอยู่ได้ ย่อมรู้ได้ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนอยู่ภายนอก จึงไม่นำมายึดมั่นถือมั่นว่าเป็นเรื่องจริงจริง หากมุ่งมั่นรักษาศิลปะซึ่งมีอยู่ในวิญญานตนเองให้มันคงไว้ มิฉะนั้นแล้ววิญญานที่รองรับงานศิลปะซึ่งควรมันคงอยู่กับความจริงคงต้องสูญเสียชีวิตไปอย่างน่าเสียดาย

น่าเสียดายอะไรหรือ? ก็น่าเสียดายคุณค่าชีวิตที่อุตสาหกรรมมุ่งมันบากบั่นนำปฏิบัติเพื่อค้นหาความจริงมาตลอด แทนที่จะมีโอกาสดำเนินต่อมาถึงที่สุด ในเมื่อชีวิตแต่ละคนเกิดมาครั้งเดียวและตายครั้งเดียว

ดังนั้น บุคคลผู้มีวิญญานศิลปะอยู่ในรากฐานจิตใจอย่างแท้จริง อีกทั้งทั้งมันคงอยู่ได้ ชีวิตย่อมนำตนเองไปสู่การรู้ความจริงอย่างลึกซึ้งได้ทุกเรื่อง

หวนกลับไปนึกถึงชีวิตตัวเองนับแต่เริ่มต้นเข้าไปเรียนในโรงเรียน บรรดาเพื่อนหลายคนกระทั่งครู ต่างก็มองว่าฉันเป็นคนเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

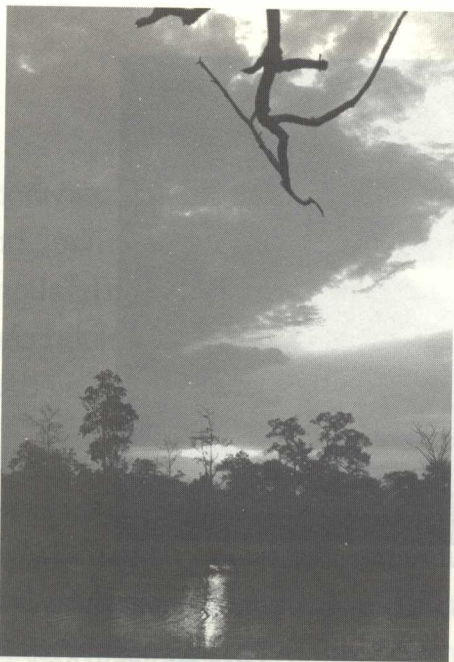
เก่งมาก ฉันหวนกลับมาทบทวนตัวเองจากเสียงเหล่านั้นก็ต้องยอมรับความจริงว่าตนรู้สึกว่าคุณคิดศาสตร์ก็ดี วิทยาศาสตร์แต่ละสาขาที่ดี มันเป็นเรื่องที่ฝังอยู่ในส่วนลึกของจิตวิญญาณตัวเอง ทำให้เรียนอย่างมีความสุข

อย่างไรก็ตามจากความรู้สึกเล็กๆ ฉันก็มีความรักความผูกพันอยู่กับความจริงในใจ จึงทำให้มีธรรมชาติที่สนใจงานด้านศิลปะแทบจะพูดได้ว่าทุกสาขาที่สัมผัสได้จากรากฐานจิตใจที่อิสระ

มาถึงช่วงหลังๆ ทำให้ค้นพบความจริงว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจากใจตนเองในอดีต น่าจะมีเหตุผลสืบเนื่องมาจากรากฐานจิตใจ ซึ่งมันคงอยู่กับความเป็นตัวของตัวเองอย่างลึกซึ้ง

มันทำให้ฉันค้นพบความจริงต่อไปอีกว่า แท้จริงแล้วการปลูกฝังคนให้รักการเรียนรู้อาสาสมัครด้านเดียว โดยใช้อิทธิพลวัตถุปิดโอกาสมิให้ความจริงจากใจของแต่ละคนออกมาปรากฏได้อย่างอิสระก็เท่ากับผลักดันคนให้ตกเป็นทาสวัตถุลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จึงกล่าวสรุปไว้ ณ โอกาสนี้ว่า การใช้อำนาจบังคับ รวมทั้งใช้อิทธิพลเงินและวัตถุซึ่งเป็นผลสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือล่อหลอกให้คนตกเข้าไปอยู่ในหลุมซึ่งครอบงำโดยผลิตผลสำเร็จรูปทางวิทยาศาสตร์ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ก็คือการทำลายล้างจิตวิญญาณความเป็นคนของแต่ละคน กับอีกด้านหนึ่งส่งผลให้คนเหล่านี้ออกไปทำลายล้างทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งธรรมชาติได้สร้างไว้ให้ภายในโลก รวมถึงมนุษย์ด้วยกันเองอย่างเห็นได้ชัด

ทำไมจะต้องไม่แบ่งเวลา
ในเมื่อเวลาก็ไม่มีตัวตน
ในต้องไม่จับมันก็ว่ามันอยู่กันมัน...

อย่าเอาเวลาไปแบ่งใจคน

ช่วงชีวิตที่ผ่านมาเรามีหลายคนรู้สึกว่าฉันทำงานได้มากมายหลายอย่าง แต่ตัวฉันเองก็ไม่สนใจที่จะรู้ว่าทำงานได้มากหรือน้อย หากคิดว่ารักจะทำอะไรก็ทำ เพราะทำแล้วมันมีความสุข ฉันรู้มาตั้งแต่เล็กแต่น้อยแล้วว่าสิ่งที่รักและมุ่งมั่นทำ ขณะที่ทำมันก็มีความสุขสบายใจจึงไม่รู้สึกเหนื่อย

มักมีคนถามฉันเสมอว่า ทำงานมากขนาดนี้ แบ่งเวลาได้อย่างไร ถ้าคิดหาคำตอบอย่างสบายๆ ก็คงต้องบอกว่า ฉันเองก็ไม่รู้เหมือนกัน แต่ถ้าเก็บมาคิดให้ลึก โดยเฉพาะเนื่องจากตัวเองเป็นคนสนใจมองทวนกระแส จึงเกิดคำถามตามมาว่า เราแบ่งเวลาหรือให้เวลามันแบ่งเรากันแน่ ทำให้รู้สึกว่าช่วงที่ผ่านมาไม่ว่าจะหันหน้าไปทางไหน ยิ่งเดินเข้าไปสู่วงการของคนซึ่งตกอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมการจัดการด้วยมักได้ยินคน พูดกันเกือบบ้านเกือบบเมืองว่า **จะต้องแบ่งเวลาให้ถูก**

แต่ก่อนฉันฟังแล้วก็รู้สึกเฉยๆ มาถึงช่วงหลังๆ เกิดความรู้สึกขึ้นในใจ จนต้องระบายออกมาจากการเขียน โดยใช้ชื่อเรื่องว่า **'กาลเวลา มีจริงหรือเปล่า'** ดังที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ภาคจุดประกายความคิด คอลัมน์สวนชีวิต เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๕

ดังนั้น การรักที่จะเขียนมันก็ไม่ใช่ว่าคิดจะสอนคนนั้นคนโน้น หาก
ระบายความจริงออกมาจากใจแล้วทำให้ตัวเองมีความสุข คิดได้
แค่นั้นก็พอ ส่วนใครจะเอาไปคิดอย่างไรก็คงเป็นเรื่องของคนนั้นเอง
อย่างที่คนแต่ก่อนเคยพูดไว้ว่า **ใครคิดดีทำดี มันก็เป็นผลดีแก่
ตัวเอง**

จากคำปรารภซึ่งมักมีคนพูดกับฉันว่า **แบ่งเวลาได้ยังไง?**
มาถึงช่วงนี้มันเหมือนจุดประกายให้ระบายความในใจออกมา
เขียนโดยให้ชื่อว่า **เวลาเป็นสิ่งแบ่งคน** ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากรู้สึก
มานานแล้วว่า **ทำไมจะต้องไปแบ่งเวลา** ในเมื่อเวลาก็ไม่มีตัวตน
ให้ต้องไปยึดมันถ้อมันอยู่กับมัน เหตุใดจึงไม่คิดย้อนกลับมาดูตัว
เองว่า **ทำไมถึงปล่อยให้เวลามันมาแบ่งใจเราได้**

ฉันรู้สึกว่าคุณวันนี้คนจำนวนมากมักนำเอาอิทธิพลจาก
สิ่งที่อยู่นอกตัวเองมาครอบใจเอาไว้ หรืออีกด้านหนึ่งก็คือ ตน
นั้นแหละเดินเข้าไปในกรงและปิดขังตัวเองไว้โดยไม่รู้สึกละ

จากชีวิตฉันเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้วจนถึงขณะนี้ หลังจากทวน
กลับไปทบทวนค้นหาความจริงจากอดีต ซึ่งอดีตมันก็มีสองด้าน
ด้านหนึ่งคืออดีตจากสภาพภายนอกเท่าที่ชีวิตผ่านพ้นมาแล้ว
กับอีกด้านหนึ่งคืออดีตซึ่งเข้าไปฝังลึกอยู่ในรากฐานจิตใจเราเอง แม้นาน
มากแค่ไหนก็ไม่ใช่ว่าเรื่องสำคัญ ในเมื่อความเร็วความนานก็ไม่
มีตัวตนอีกนั่นแหละ

จากการค้นหาความจริงดังกล่าว ทำให้ฉันได้คำตอบที่มี
คุณค่า แก่ตัวเอง ชนิดที่นำมาตีเป็น**มูลค่า**ไม่ได้ เพราะคุณค่ากับ

มูลค่า แม้จะอยู่ในวงวัฏจักรเดียวกันก็ตาม แต่มันก็อยู่กับคนละด้าน
เพียงแต่หมุนวนผลัดเปลี่ยนด้านกันเท่านั้น

ในเมื่อมีการหมุนวนผลัดเปลี่ยนด้าน สลับกันไปสลับกันมา
อย่างนี้แล้ว เราจะไปคิดว่าด้านไหนเป็นของจริงของปลอมก็เป็น
เรื่องน่าสงสัย ทำให้รู้สึกทำทนายที่จะค้นหาความจริงต่อไปอีก

นี่แหละ คิดไปคิดมามันก็มาตรงกับคำพูดที่มักกล่าวกันว่า
การศึกษาเรื่องชีวิตมันไม่จบสิ้นลงได้ง่ายๆ ยิ่งคิดไปคิดไปดู
เหมือนจะยิ่งสับสนวุ่นวายต่อไปได้อย่างไม่มีวันจบ

เอาอีกแล้ว แล้วมันจะไปจบลงตรงไหนล่ะ จริงๆ แล้ว หาก
จะพูดว่า ‘เหมือนเส้นผมบังภูเขา’ ก็คงไม่น่าจะผิด แต่บางครั้งแม้
เส้นผมมันจะเล็กแค่นี้ ถ้าเข้ามาอยู่ใกล้ชิดลูกนัยน์ตาตัวเองมาก
ขึ้น มันก็มีผลบังภูเขาใหญ่ๆ ซึ่งอยู่ไกลแทบจะสุดสายตาได้ไม่ยาก

หมุนกลับมานึกถึงอดีตของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง ฉันมี
ตัวอย่างแม้เพียงเรื่องเดียว แต่ก็อาจนำมาคิดพิจารณาเชื่อมโยง
ไปถึงเรื่องอื่นได้หมด กล่าวคือ **ฉันรักงานศิลปะมาตั้งแต่อายุยังไม่**

มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่อยู่ในจิต
วิญญาณตัวเอง ซึ่งมักนำออกมาใช้ประโยชน์
บนพื้นฐานความรักอยู่ตลอดเวลา มันคือ
อะไรรู้ไหม ก็จินตนาการที่มันออกมาจาก
หัวใจตนเอง ตามมาด้วยความรู้สึกใฝ่ฝัน ที่
จะสร้างอะไรใหม่ๆ อยู่เสมอ

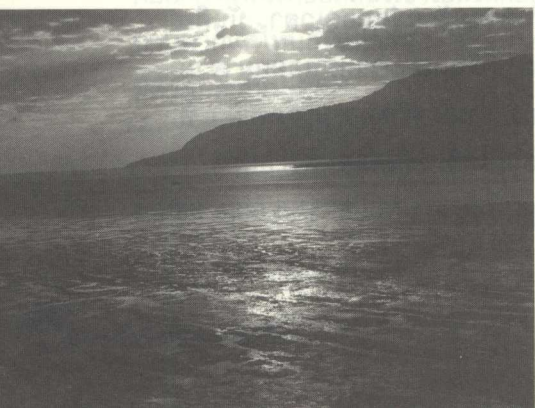
งานถ่ายรูปเป็นศิลปะชิ้นหนึ่งซึ่งฉันชอบมานานแล้ว แต่แรกก็คิดทำกล้องถ่ายรูปแบบรูเข็ม ซึ่งเรียนมาจากวิชาฟิสิกส์ ในห้องเรียนตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมตอนต้น และแล้วในที่สุดก็ได้รับความกรุณาจากครูสมัยที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเตรียมเกษตรศาสตร์ให้ยืมใช้กล้องจากประเทศเยอรมนี เป็นกล้องที่หลายคนพูดกันว่าออตโตเมติกซึ่งฟังเกิดขึ้นได้ไม่นาน

อยู่มาวันหนึ่งระหว่างที่ลงไปลุยถ่ายรูปอยู่ในหนองน้ำแห่งหนึ่ง เกิดนึกยังงี้ก็ไม่รู้ ในเมื่อตัวเองเป็นคนขี้สงสัยและอยากรู้อยากเห็น ไม่เพียงเท่านั้น เมื่อสงสัยแล้วก็ต้องค้นหาความจริง จึงมองซอกแซกเข้าไปดูในกลไกของมัน หลังจากนั้นจึงลงมือทำด้วย ฉันใช้นิ้วล้วงเข้าไปเชี่ยระบบออตโตเมติกให้มันหลุดออกจากกัน จนกระทั่งทำเอาหัววายไปพักใหญ่

หลังจากนั้นมาฉันก็ตื่นรนชวนชวายเก็บเล็กผสมน้อยจากรายได้ส่วนตัวซึ่งมีไม่มากนัก จนกระทั่งสามารถซื้อกล้องถ่ายรูปเป็นของตัวเอง ทั้งๆ ที่ชีวิตยังต้องอดมื้อกินมื้อ

ถัดจากนั้นมาตนก็ติดตามกล้องถ่ายรูปตั้งแต่ของเยอรมนีจนกระทั่งกลายเป็นของญี่ปุ่น โดยที่ไม่รู้ว่ามันกำลังล่อเราให้เข้าไปติดอยู่กับความสะบายสบาย

อยู่มาวันหนึ่งฉันเกิดฉุกคิด เนื่องจากนิสัยเดินทวนกระแสน้ำซึ่งอยู่ในส่วนลึกของ

หัวใจยังไม่หายไปไหน มันกลับผุดออกมาอีกครั้งหนึ่งทำให้รู้สึก
ฮึดสู้ จึงหวนกลับมาใช้กล้องถ่ายภาพซึ่งตนจะต้องใช้ความรู้สึก
อันเป็นธรรมชาติวัดแสงเอง กระจกเงา และยังมีโอกาสคิดต่อไป
อีกว่าเราน่าจะมีโอกาสถ่ายภาพที่มีความตื่นความรู้สึกและมีเงา
หนาบางมากน้อยแค่ไหนได้อีก

ฉันรู้สึกทันทีว่า **ตายแล้ว กล้องที่เราหลงเดินตามมานาน
โดยไม่รู้ว่ามีผลทำลายคุณค่าซึ่งเราควรจะมีอยู่ในจิตวิญญาณ
เราเอง ทำให้จำต้องสูญเสียชีวิตไปอย่างน่าเสียดาย**

ฉันเป็นคนใจแข็ง อะไรก็ตามหากมีความมั่นใจในความ
จริงที่อยู่ ในจิตวิญญาณตัวเองถึงระดับหนึ่งแล้วฉันกล้าที่จะทำงาน
กระทั่งช่วงหลังๆ เวลาถูกขอร้องให้ไปบรรยายที่ไหนมักไม่ค่อยดู
เวลา จึงทำให้พูดความจริงออกมาจากใจได้ลึกซึ้งมากกว่าการณ
จะต้องไปห่วงเรื่องเวลาทำให้เสียสมาธิ

หลายครั้งหลายหนมีบางคนพูดว่า ฉันไม่ค่อยจะได้ดูเวลา
แต่ทำไมจึงไปจบลงตรงช่วงซึ่งไม่ห่างจากเวลาที่มีคนอื่นกำหนด
เอาไว้ให้มากนัก บางครั้งยังพบว่า พูดจบตรงเวลาพอดีก็มี

ประเด็นนี้ทำให้ฉันรู้สึกว่าถ้าเมื่อไรฉันคุยไปอย่างมีความ
สุขเพราะกล้าพูดความจริงออกมาจากใจตัวเอง มันมักจะจบลง
ตรงเวลาที่มีผู้กำหนดไว้

ฉันหวนกลับมาสำรวจประเด็นนี้ และก็ไม่ได้ไปค้นหาอะไร
จากที่ไหน หากค้นหาความจริงจากใจตัวเอง ทำให้ได้คำตอบออก

มาเพียงจุดเดียวเท่านั้น แต่มันก็มีสองด้านอีกนั่นแหละ ด้านใน หมายถึงความมีสติ ทำให้ไม่ยึดติดแม้กระทั่งเรื่องกาลเวลา ส่วน ด้านนอกเป็นเพราะความรู้สึกที่รักพิชชอบที่ไม่ต้องการเบียดเบียน เวลาคนอื่น

ดังนั้นจึงสรุปออกมาได้เป็นคำถามฝากไว้ให้คิดกันว่า เรา ต้องแบ่งเวลาหรือว่าเราปล่อยให้เวลามันมาแบ่งใจเราออกเป็น เลี้ยวๆ กันแน่? สิ่งนี้หรือมิใช่ที่ควรถือวาคือความหมายของ ธรรมชาติจากใจเราเอง

6 พฤศจิกายน 2545

ความรักที่แท้จริงระนว่างพหุ
ตวกรือพันต้นเป็นลือในระตมพันฐาน....

อย่าปล่อยให้เธอ แล้วเธอจะไม่สูญเสียของรัก

อย่าปล่อยให้เธอ แล้วเธอจะไม่ต้องสูญเสียของรักอันทรงคุณค่า ซึ่งแต่ละคนพึงสงวนไว้อย่างสุดชีวิต สิ่งที่ฉันทักทายมากแล้วเน้นความสำคัญไว้ ณ โอกาสนี้ บนพื้นฐานความคิดที่ไม่เหมือนกัน อาจทำให้แต่ละคนคิดไปได้ต่างๆ นานา

ในใจฉันเองกำลังมองมุ่งไปยังจุดไหน? โปรดอย่าเพิ่งคิดเป็นอย่างอื่น ขอให้อดใจรออ่านต่อไปอีกสักหน่อย แล้วในที่สุดเธอคงมีโอกาสหยั่งรู้ความจริงจากใจฉันได้เอง

ช่วงที่ผ่านมากระแสนิยมพลจากรูปวัตถุ ซึ่งหลั่งไหลมาจากกลุ่มประเทศมหาอำนาจทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจได้เข้ามาทับถมลงบนผืนแผ่นดินไทย อีกทั้งแทรกซึมลงไปถึงรากฐานจิตใจคนท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง

เริ่มจากกลุ่มบุคคลผู้ถืออำนาจด้านบนภายในโครงสร้างสังคมซึ่งตกเป็นทาสรับใช้ไปแล้ว ลงมาสู่คนระดับพื้นดิน ทำให้รากฐานจิตใจ

จำต้องสูญเสียอิสรภาพอันถือเป็นพื้นฐานความเป็นไทแก่ตนเอง
ที่ควรมีอยู่ในจิตวิญญาณ จนกระทั่งเหลือน้อยลงไปแทบจะสุด ๆ
อยู่แล้ว

สภาพการเปลี่ยนแปลงเท่าที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด มีผล
ทำให้พี่น้องไทยซึ่งอดีตเคยคลานตามกันมาจากห้องแม่ธรณี จำ
ต้องหวนกลับมาคิดร้าย จนถึงขั้นฆ่าฟันกันเองอย่างน่าเศร้าใจที่สุด

สภาพดังกล่าวเกิดจากภาวะลืมนิจจริงจากสิ่งที่มีอยู่ใน
ใจตนเองมาแต่กำเนิด อันควรรักษาไว้อย่างรู้คุณค่า ซึ่งวิญญาณ
ความรักสิ่งนี้ เราควรถือว่ามีความสำคัญยิ่งชีวิต ดังนั้น ทุกวันนี้
ความพลอใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากทุกเรื่องได้สะท้อนออกมาปรากฏโดย
ผลการปฏิบัติของคนส่วนใหญ่ ให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

แน่นอนที่สุดโดยสังขรณ์แล้ว ภายใต้จิตสำนึกของแต่ละ
คนที่เกิดมาบนแผ่นดินผืนนี้ ไม่ว่าจะจากจุดไหนก็ตาม ในวิธีการ
ดำเนินชีวิตควรหยั่งรู้ความจริงจากใจตนเองอยู่เสมอว่า **แผ่นดิน
ถิ่นเกิดของตน ไม่ว่าจะชีวิตใครจะเกิดมา ณ จุดไหน ความรักท้อง
ถิ่นควรมีอยู่ในรากฐานจิตใจอย่างเสมอต้นเสมอปลายไปตลอด
ชีวิต** ซึ่งสิ่งดังกล่าวคือหัวใจสำคัญของความรู้สึกรับผิดชอบอัน
ควรมีอยู่ในจิตใต้สำนึก เพื่อให้การดำเนินชีวิตมั่นคงอยู่ได้ตลอดไป
จนสิ้นอายุขัย

แม้ทุกวันนี้กระแสโลกาภิวัตน์จะมีผลทำให้คนแต่ละท้อง
ถิ่นมีโอกาสเดินทางออกไปสัมผัสโลกภายนอกอย่างกว้างขวาง
หากสามารถรักษาสังขรณ์ซึ่งมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองเอาไว้ให้

มันคงอยู่ได้ ภายใต้จิตสำนึกยอมรู้สึกเสมอว่าจุดสำคัญที่สุดของชีวิตตนอยู่ที่ไหน จึงไม่ทำให้ลืมจุดนั้นไปได้ หากมีผลช่วยให้มองเห็นสภาพสังคมจากโลกภายนอกได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ถ้ารากฐานจิตใจคนท้องถิ่นมันคงอยู่กับสภาพดังกล่าวอย่างชัดเจน แม้สองข้างทางชีวิตซึ่งตนจำเป็นต้องเดินผ่านไปจำเป็นต้องพบกับสิ่งล่อตาล่อใจซึ่งพร้อมที่จะเข้ามาครอบงำทำให้หลงตนลืมตัว อันมีผลชำระล้างความรักอันควรมอบให้แก่แผ่นดินถิ่นเกิดของชีวิตตนเองจำต้องสูญเสียไป แต่ก็สามารถก้าวผ่านไปได้ด้วยจิตวิญญาณที่มีความเข้มแข็ง โดยสามารถรักษาสິงอันทรงคุณค่าเอาไว้ในใจตนเองให้มันคงอยู่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล้าที่จะต่อสู้กับความโลภความหลงอยู่กับรสนชาติ จากอิทธิพลของสิ่งเหล่านั้นย่อมมีผลยกระดับจิตใจตนเองให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น แทนการอยากวิ่งเข้าไปขายใจตัวเองทำให้จำต้องตกเป็นทาส อันถือได้ว่าเป็นการสูญเสียคุณค่าชีวิตตัวเองอย่างน่าเสียดายที่สุด

สภาพที่เป็นจริงซึ่งพบได้จากบรรดาเพื่อนร่วมแผ่นดินถิ่นเกิดในขณะนี้เท่าที่มองเห็นได้ ฉันพบจากใจตนเองว่า ส่วนใหญ่ถูกกลบกลืนไปโดยอิทธิพลดังกล่าว ดังนั้นในปัจจุบันนี้จึงทำให้รู้สึกว่า **แม่ธรณีซึ่งถือได้ว่าเป็นแม่บังเกิดเกล้าของเราทุกชีวิต กำลังสูญเสียลูกหลานตนเอง ซึ่งคือนำปฏิบัตินิยมเนรคุณบรรพบุรุษอย่างน่าเศร้าใจที่สุด**

เริ่มต้นจากกลุ่มบุคคลผู้ขึ้นไปถืออำนาจที่ควรแสดงถึงความรับผิดชอบในการสร้างความร่วมมือเป็นสุขให้กับคนทั่วไป ผู้มีวิญญูณอยู่กับพื้นดิน ซึ่งแท้จริงแล้วคือลูกหลานตนเอง กลับใช้อำนาจเช่นฆ่านำการพัฒนาคน โดยที่เชื่อว่าเป็นการแก้ปัญหาแบบหักด้ามพร้าด้วยหัวเข่า

แท้จริงแล้วควรรู้ความจริงว่า **การใช้อำนาจคือส่วนเสริมแต่งเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์** หากใช้ส่วนที่ควรใช้เป็นหลักสำคัญไม่ แต่สิ่งซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สุดน่าจะได้แก่คุณธรรมในการปฏิบัติตนของผู้มีอำนาจ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ฝังลึกอยู่ในรากฐานคนเพื่อการพัฒนา ซึ่งมีผลปรับเปลี่ยนจิตใจผู้ที่คิดสร้างผลเสียหายต่อแผ่นดิน ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือกระทำไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ให้สามารถเปลี่ยนใจหวนกลับมาสร้างความดีความงามสนองตอบต่อแผ่นดินได้อย่างเป็นธรรมชาติ

หากมองจากพื้นฐานด้านนี้เราจะพบความจริงว่าในแวดวงการจัดการศึกษา อันควรถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนารากฐานจิตใจคนรุ่นหลังกลับพบว่า **ผู้ใหญ่จำนวนมากตกอยู่ในสภาพเพลอใจ** กระทำสิ่งต่างๆ ลงไปให้ชนรุ่นหลังดูถูก และตกเป็นทาสการกระทำของผู้ใหญ่ไปเพราะความไม่รู้

ในด้านศีลธรรมก็เช่นกัน ภาวะเสพติดซึ่งลงได้ตกเป็นทาสสิ่งนี้แล้ว รากฐานจิตใจย่อมลงไปฝังอยู่กับรสนชาติของสิ่งเสพติดได้ทุกรูปลักษณะ เช่น เสพติดการมีหน้ามีตาและมีอำนาจจากการมีตำแหน่งร่วมกับการมีทรัพย์สินเงินทอง ยิ่งได้มากก็ยิ่งไม่รู้จักพอ

นอกจากนั้นเราจะพบกรณี **เสพติครสชาติของกามารมณ์** ซึ่งลามจากผู้ใหญ่ลงมาถึงเด็ก ตลอดจนถึงการเสพติดเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่ให้ความสะดวกสบายในวิถีชีวิตประจำวัน ยิ่งเป็นผู้ใหญ่ก็ยิ่งเห็นได้ชัด

ดังที่อ่านได้จากผู้มีโอกาสขึ้นไปอยู่ระดับสูงแล้ว ส่วนใหญ่ขาดจิตวิญญานที่ควรหยั่งรู้คุณค่าความสำคัญของพื้นดินจนถึงขั้นคิดนำไปขายให้คนต่างถิ่น หากจำเป็นต้องลงมาอยู่ที่พื้นดินก็คงเป็นไปเพราะฝืนใจตนเอง สภาพดังกล่าวหากใครสามารถเข้าถึงธรรมชาติในใจตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ย่อมอ่านได้จากความรู้สึกจากใจตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ แม้สิ่งดังกล่าวจะไม่อาจใช้รูปวัตถุเป็นเครื่องมือสะท้อนให้เห็นความจริงได้ก็ตาม

หวนกลับไปพิจารณาข้อบทความเรื่องนี้ที่ขึ้นต้นว่า **อย่าพลอใจซิเธอ แล้วเธอจะไม่ต้องสูญเสียของรัก** หลังจากหลายคนล้มผัส โดยที่ยังไม่ได้อ่านเนื้อหาสาระดังได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด อาจคิดว่าฉันกำลังเตือนสติผู้หญิงซึ่งมักถูกผู้ชายหลอก

ความคิดที่มุ่งไปยังเรื่องหญิงกับชาย เกิดความรู้สึกซึ่งยังไม่อาจหยั่งรากลงถึงความจริงได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งปัจจุบันมักพบจากความคิดคนส่วนใหญ่ได้แทบทุกเรื่อง

ดังเช่น วันแห่งความรัก ซึ่งคนไทยไปติดเชื่อแปลกลบหลวมมาจากฝรั่ง ปัจจุบันหลายคนเข้าใจว่าเป็น **ความรัก** ระหว่างเพศ เพราะไม่อาจหวนกลับไป

ค้นหาความจริงซึ่งอยู่ในใจ อันถือเป็นรากเหง้าสำคัญที่สุดของชีวิตตัวเอง

ทั้งนี้และทั้งนั้น เนื่องจากทุกวันนี้วิญญาณของคนทั้งคู่ชายผู้หญิงห่างจากการรู้ซึ่งถึงคุณค่าพื้นดิน อันเป็นพื้นฐานชีวิตตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้น มีผลทำให้ความรักตกอยู่ในสภาพผิวเผิน โดยที่ขาดรากฐานการรู้ความจริงจากใจตนเองได้อย่างลึกซึ้ง จึงทำให้ขาดความมั่นคง

ทุกวันนี้เราพบความจริงได้อย่างชัดเจนว่า **ครอบครัวตกอยู่ในสภาพแตกแยกอย่างกว้างขวาง** และยังคงชะลอตัวได้ยากจนถึงขั้นที่ผู้หญิงบางคนมองเห็นความทุกข์จากการมีคู่ครองจึงต้องการอยู่เป็นโสด เสมือนธรรมชาติกำลังสอนให้คนหวนกลับ มาคุมกำเนิดตัวเอง

สภาพความจริงเท่าที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ อย่าวว่าแต่แต่งงานกันไปแล้วไม่นานก็เกิดการหย่าร้าง หรือไม่ก็ละทิ้งกันไปเฉยๆ แม้บางคู่คบค้าสนิทสนมกันในฐานชู้สาว ในที่สุดก็ทิ้งกันไป โดยเห็นเป็นเรื่องธรรมดา จนมาถึงขั้นเพียงความต้องการร่วมเพศกันเท่านั้น

หากใช้เหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วแต่แรกว่า **ความรักในสังขารซึ่งแต่ละคนมีอยู่ในรากฐานจิตใจ** หลังจากการนำปฏิบัติกับทุกคน มีผลทำให้เรเริ่มต้นรู้ว่าตัวเองเป็นคนเหมือนทุกคนร่วมกับอีกด้านหนึ่งที่สำคัญได้ว่าชีวิตตนเกิดมาจากพื้นดิน หากทั้งคู่มีสิ่งนี้อยู่ในใจร่วมกัน ย่อมมีผลทำให้ความรักระหว่างสองฝ่ายไม่ว่า

ระหว่างคนเพศเดียวกันหรือคนละเพศ มีความมั่นคงอยู่ได้ตลอดไป
ไม่ว่าระหว่างญาติพี่น้อง ระหว่างเพื่อนหรือระหว่างสามีภรรยา

ฉันเคยกล่าวไว้ในที่ต่างๆ เป็นครั้งคราวว่า **ความรักที่แท้
จริงระหว่างมนุษย์ ควรถือพื้นดินเป็นสื่อในระดับพื้นฐาน** ส่วน
คนลืมหืมยิ้มลืมไปว่า ตนเป็นใครและเกิดมาจากไหน **เมื่อทรยศ
ต่อแผ่นดินได้ย่อมทรยศต่อเพื่อนมนุษย์ได้ทุกรูปแบบ** ย่อมมีผล
หวนกลับมาทำลายคุณค่าชีวิตตนเองและสังคมซึ่งตนควรมีหน้าที่
รับผิดชอบ

เช่นเดียวกันกับการที่หลายคนมองว่า ฉันเป็นคนใจเย็น
เพราะอยู่กับต้นไม้และธรรมชาติ ทำให้รับฟังแล้วต้องนำมาคิด
หนัก เนื่องจากรู้อย่างไม่ใช่ความคิดที่หยั่งลงสู่พื้นดินอย่างถึงรากฐาน

อันที่จริงแล้วมีคำตอบอยู่ในใจฉันเองแล้วว่าการที่ตนเป็น
คนใจเย็นมีผลสืบเนื่องมาจากการรู้คุณค่าของการอยู่ร่วมกันกับ
สภาพความหลากหลายของเพื่อนมนุษย์ แทนที่จะเห็นว่าคนเหล่านั้น
นั้นส่วนหนึ่งเป็นพรรคพวก และอีกส่วนหนึ่งเป็นศัตรูกลับมอง
เห็นภาพรวมทั้งหมดว่า **ทุกคนคือครูผู้สอนตนให้เป็นคนใจเย็น** ทั้งนี้
และทั้งนั้นเนื่องจากรู้ว่า **ไม่ว่าใครตำหนิตินินทา กล่าวร้ายหรือ
นิยมชมชื่นตนย่อมวางเฉยได้** เนื่องจากรู้ว่าคือ ธรรมชาติของคน
เหล่านั้น

ผู้ซึ่งเข้าถึงความจริงดังกล่าวแล้วได้ **ควรถือว่ามี**ความเข้าใจ
ธรรมชาติภายในรากฐานจิตใจตนเองได้ถึงระดับหนึ่งแล้ว จึง
สามารถเข้าใจธรรมชาติภายในจิตใจคนได้ทุกบุคลิกณะ ทำให้

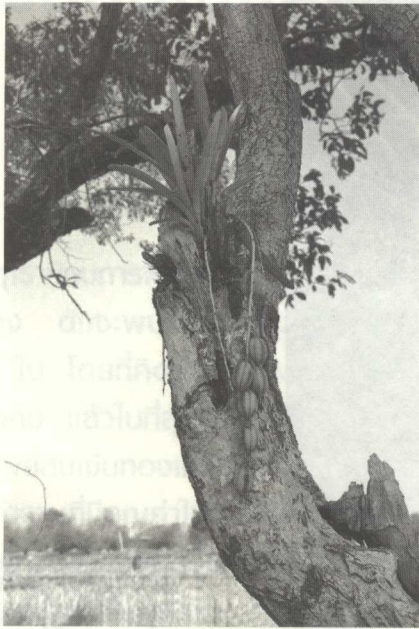
ชีวิตอนาคตไม่ว่ามีโอกาสสัมผัสคนที่มีความคิดแตกต่างกันกับตน
มากแค่ไหน ย่อมเข้าใจได้จึงไม่รู้สึกรังเกียจถึงขั้นเดือดร้อน

บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วย่อมมีจิตใจปลอดโปร่ง
และมีพลังใจที่จะมุ่งมั่นทำงานทุกสิ่งทุกอย่าง โดยที่หวังว่าน่าจะ
นำไปสู่การสร้างสรรค์คุณค่าชีวิตตนเองร่วมกับความสงบสุขของ
สังคมจนถึงที่สุดจุดจบของชีวิตตนเอง

14 กุมภาพันธ์ 2546

ไม้ดอกไม้ประดับ ที่นิยมปลูกในสวน

หากมองได้ฟังด้านเด็ก
ป้อมตากมันเงื่อภาพลวงตา
ที่ผู้อื่นสร้างกัน...

บุคลิกภาพ ความเร้นลับในจิตวิญญาณ

ช่วงหลังๆ เรานิยมการฟักอบรมคนในการสร้างบุคลิกภาพกัน
อย่างกว้างขวาง ดังจะพบได้จากป้ายโฆษณาหรือແພ່ນພັບທີ່
ปรากฏอยู่ทั่วๆ ไป โดยที่คิดว่าเราจะผลิตคนออกมาตามความ
ต้องการของสังคม แล้วในที่สุดผู้เดินเข้าไปรับการฟักอบรมก็จำ
ต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทองและเสียเวลาในการสร้างสรรค์ชีวิต
ตัวเองโดยการทำงานที่มีคุณค่าไปโดยใช่เหตุ อีกทั้งยังเอาชีวิตตัว
เองไปพาดไว้กับรากฐานของคนอื่น ส่วนอีกด้านหนึ่งผู้ให้การฟัก
อบรมก็ได้เงินกันอย่างกว้างขวาง

จากภาพรวมที่ได้กล่าวมาแล้ว หากมองเห็นได้ลึกซึ้งถึงธาตุแท้
ของคน โดยที่รู้ว่าคนเราทุกคนที่เกิดมาด้วยความจริงอยู่ในใจเป็นรากฐาน
ซึ่งตนจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรก็ได้ และรากฐานดังกล่าวมีเงื่อนไขไม่
เหมือนกัน อีกทั้งยังต้นลึกแตกต่างกัน จึงไม่จำเป็นต้องลอกเลียน
แบบกันเอามาใช้แต่คนทุกวันนี้กลับหวังพึ่งพาจากสิ่งที่อยู่ภายนอก

ความจริงรากฐานบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่มียู่แล้วในจิตใจคน
อย่างเป็นธรรมชาติ เพียงแต่เปิดใจตนเองให้อิสระแล้วหวนกลับ
มาค้นหาความจริงจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว การแสดงออกทุกอิริยาบถไม่
ว่าจะยืน เดิน หรือพูด ย่อมมีความสง่างามให้บุคคลผู้พบเห็นรู้สึก
เกรงขาม เป็นที่เคารพและศรัทธาเชื่อถือ มีส่วนเสริมสร้างพื้นฐาน
บุคลิกภาพของแต่ละคนได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

จึงสรุปได้ว่า บุคลิกภาพไม่ใช่สิ่งที่จะสอนกันได้ แม้แต่
การเข้าชั้นอบรม ทางเดียวเท่านั้นที่พึงกระทำได้คือฝึกใจตนเอง
ให้อิสระและมีความซื่อสัตย์ต่อความจริงภายในรากฐานจิตใจ
อีกทั้งมีความเข้มแข็งพอที่จะไม่ยอมให้ตกเป็นทาสอิทธิพลภาย
นอก จึงไม่ควรตกเป็นเหยื่อโฆษณาเดินเข้าไปปรับการฝึกอบรมโดย
ที่เชื่อว่าจะพัฒนาบุคลิกภาพของตน

บุคคลผู้เข้ารับการฝึกอบรมถ้าสามารถรู้เท่าทันย่อมรู้ความ
จริงได้ว่า สิ่งที่ดีนักก้าวเข้าไปสัมผัสเป็นเพียงสิ่งสมมติเท่านั้น แม้
จะมีการนำไปใช้ประโยชน์ย่อมเป็นมายาภาพ ส่วนของจริงนั้นมี
อยู่ในจิตวิญญาณตนเองเป็นธรรมชาติให้สามารถรู้สึกได้อยู่แล้ว

ธรรมชาติของคนควรมองได้สองด้าน บุคคลใดมองได้ด้าน
เดียวมักตกเป็นเหยื่อภพลวงตาซึ่งมีผู้อื่นสร้างขึ้นมาใช้เป็นเครื่อง
มือหลอกคนซึ่งไม่รู้และบุคคลผู้ถูกหลอกมักเป็นผู้ที่มีความโลภ
และความอยากได้

ดังนั้น การพึ่งพาตนเองมียู่ในรากฐานจิตใจมาโดยกำเนิด
ถ้าสามารถรักษาเอาไว้ได้ตลอดการดำเนินชีวิตย่อมสะท้อนออก

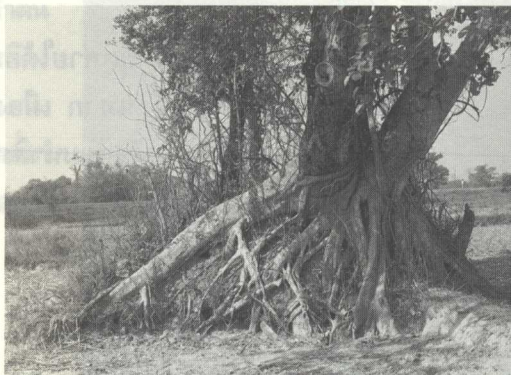
มาให้เห็นพฤติกรรมทุกรูปลักษณะที่แสดงออก อย่างสง่างาม เป็นที่ประทับใจของผู้อื่นที่ได้พบเห็นอยู่แล้วโดยไม่ต้องคิดสร้างขึ้นใหม่

เราเชื่อว่าถ้าอยากให้ตนเองมีบุคลิกภาพเป็นที่เกรงขามของคนที่ได้พบเห็น ณ จุดนี้พึงต้องเป็นคนมุ่งมั่นสร้าง ความงามจากความจริงใจให้เป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปจากรากฐานจิตใจที่อิสระ

คนลักษณะนี้ย่อมไม่คิดอยากได้อะไรจากผู้อื่น คงมุ่งมั่นสร้างงานที่มีประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์อย่างดีที่สุด เพื่อหวังความสุขที่รู้สึกได้จากใจตนเอง ย่อมได้รับความเคารพรักและศรัทธาจากผู้อื่น อันเป็นความสุขร่วมกันทั้งสองด้าน

คุณภาพชีวิตที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดควรมีรากฐานอยู่ในจิตใจทุกคนผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด

ผู้ใดไม่รู้จักค้นหาจากใจตนเอง ย่อมสูญเสียโอกาสในการดำเนินชีวิต ส่วนผู้ที่รู้ได้ค้นหาได้ ย่อมทำงานอย่างมีความสุข และเป็นคนสูงส่ง ไม่ว่าหนักแค่ไหน ลงได้รับปากแล้วย่อมไม่มีการปฏิเสธและไม่ใช่อ้างแก้ตัวใดๆ เช่น ทำไม่ได้เพราะไม่มีเงิน เพราะหนักเกินไป หรือเพราะเหตุนี้เหตุนี้ โดยที่รู้ว่าการหยิบยกอะไรมาอ้าง ล้วนเป็นการสูญเสียบุคลิกภาพ นอกจากนั้น ย่อมรู้ความหมายของคำว่า

ต่อสู้กับใจตนเองว่าเป็นการแสดงออกที่บ่งบอกถึงบุคลิกภาพอย่างถึงรากฐาน

การต่อสู้ดังกล่าวย่อมช่วยปรับปรุงตนเองให้มีการยกระดับจิตใจสูงขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ คนเหล่านี้รู้ว่าเกียรติและศักดิ์ศรีหมายถึงอะไร หาใช่มองว่าเกียรติและศักดิ์ศรีอยู่ที่การได้มาซึ่งเครื่องประดับต่างๆ หากหมายถึงความจริงที่อยู่ในใจตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องต่อสู้เพื่อรักษาไว้เป็นอย่างดีที่สุด โดยไม่ยอมให้อิทธิพลจากสิ่งภายนอกมาทำลายได้ หรืออีกนัยหนึ่ง เกียรติและศักดิ์ศรีเป็นสิ่งได้มาเพราะรู้จักเอาชนะใจตนเอง

คนที่มีบุคลิกภาพสง่างาม น่าเคารพรักและศรัทธา น่าเกรงขาม จึงไม่ได้อยู่ที่การแต่งตัวหรูหราการมียศฐาบรรดาศักดิ์สูงๆ หรือมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย หรือพยายามสร้างตัวเองให้เป็นผู้โดดเด่นหรูหรา ท่ามกลางสายตาคอนในสังคมภายนอกหากมองลุ่มลึกตรงข้ามย่อมเห็นความจริง โดยที่รู้ว่าบุคคลผู้แสดงออกดังกล่าวเป็นคนมีปมด้อย เมื่อมีปมด้อยย่อมสร้างปมแข็ง ซึ่งที่แท้จริงแล้วไม่ใช่คนที่มีบุคลิกภาพที่แท้จริง หากเป็นคนชอบเบ่งทับคนอื่นอย่างที่เคยยกก่อนเคยพูดไว้ว่า คนดีจริงย่อมไม่แสดงตัว ไม่คุยทับคนอื่น แต่เป็นคนสุภาพและอ่อนน้อมถ่อมตน คนประเภทนี้ย่อมไม่หลอกตัวเองโดยที่คิดว่าคนอื่นรู้ไม่เท่าทัน

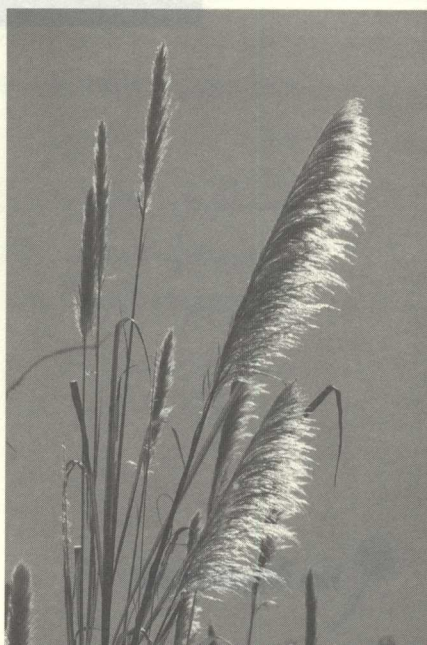
ในสังคมยุคภายใต้อิทธิพลวัตถุนิยม มักมีคนลักษณะเช่นนี้เป็นจำนวนมาก เมืองไทยจึงเต็มไปด้วยคนประเภทฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงนิยมนำสิ่งที่ไม่ใช่สิทธิของตนเองมาใช้ในทางสร้างสรรค์ที่ผิดไปจากความจริง

ในด้านการศึกษาก็เช่นกัน ดังที่กล่าวมาแล้วว่า **คนนิยม** **เสื่อครุยและใบปริญญา** เมื่อพ้นมหาวิทยาลัยไปแล้ว ส่วนใหญ่มักจะใช้เส้นทางนี้นำไปสู่การชิงดีชิงเด่น เรียกร้องความต้องการอย่างไม่มีวันจบสิ้นดังที่อ้างกันว่าเรียกร้องสิทธิ เพราะรู้ความหมายของคำวาสิทธิเพี้ยนไปจากความจริง ถ้าเป็นผู้ที่รู้ความจริงจากใจตนเอง ย่อมรู้การปฏิบัติที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นอยู่แล้ว

ถ้าจะกล่าวว่า **บุคลิกภาพมีอิทธิพลควบคุมจิตใจให้อิสระ** ก็ไม่น่าจะผิดส่วนการแสดงออกเป็นเพียงพฤติกรรมซึ่งมีผลจงใจให้คนชื่นชมและเคารพรักศรัทธาเท่านั้น

บุคลิกภาพ หมายถึง รากฐานจิตใจที่เข้มแข็งลึกซึ้ง ไม่ยอมใจให้ตกเป็นทาสสิ่งที่อยู่ภายนอก โปรดอย่าเข้าใจไขว่เขว คิดว่าเป็นคนเย่อหยิ่งจองหองและอวดดี หากใครมองด้วยความรู้สึกเช่นนั้นย่อมสะท้อนให้เห็นความจริงจากใจผู้มองได้ว่า ตัวผู้มองเองเป็นคนอวดดี เย่อหยิ่งจองหองหรือคนลืมตัว

ผู้มีบุคลิกภาพที่ชัดเจนมักมีนิสัยยกผู้อื่นไว้เหนือตนทำให้เป็นคนสุภาพอ่อนโยนกับคนที่ต่ำกว่าตน แต่สามารถยืนหยัดอยู่ท่ามกลางคนที่อยู่เหนือตนได้อย่างสง่างาม เช่นที่กล่าวกันว่า คนดีจริงย่อมตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ หรือคนดี

จริงย่อมหยิ่งในศักดิ์ศรีของตน คนประเภทนี้ย่อมวางตัวเข้าได้
กับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพ ไม่ว่าจะยากดีมีจนและทุก
ความคิดอีกทั้งแสดงออกอย่างมั่นคงอยู่กับเหตุและผล

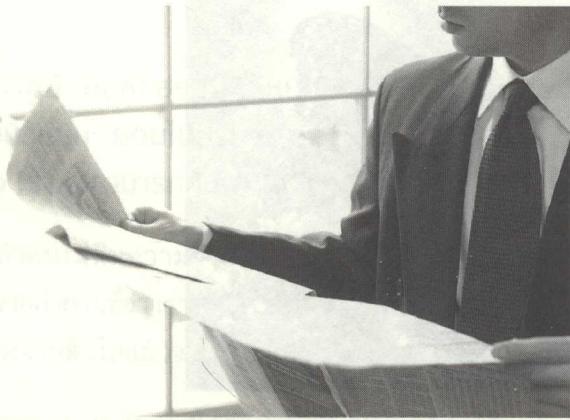
คนที่มีบุคลิกภาพย่อมซื่อสัตย์ต่อตนเองและจริงจังต่อ
ทุกคน อีกทั้งมีความมั่นคงอยู่ในสัจจะไม่่ว่าจะปฏิบัติสิ่งใดก็ตาม
หากจำต้องสูญเสียจะยอมยอมตายได้ไม่ยาก

บุคคลผู้มีสัจจะย่อมมีศิลปะอยู่ในจิตวิญญาณ จึงรู้จักใช้
ศิลปะเพื่อปฏิบัติให้บังเกิดผลเสียหายต่อผู้อื่นน้อยที่สุด

20 พฤษภาคม 2546

ชีวิตกับความรัก

ชีวิตกับความรัก
เป็นเรื่องที่คนเราต้องเผชิญกันอยู่เสมอ
ไม่ว่าเราจะรักใคร่ใคร่ครวญกันสักเพียงไร
แต่สุดท้ายแล้วความรักก็มักจะพาเราไปสู่
ความทุกข์และความเศร้าได้เหมือนกัน

ความรักเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน
และซับซ้อนมาก
มันไม่ใช่แค่ความรู้สึกดีๆ ที่มีต่อกัน
แต่ยังรวมถึงการเข้าใจกัน การให้อภัยกัน
และการซื่อสัตย์ต่อกันด้วย
ถ้าหากเราไม่เข้าใจกันและไม่ให้อภัยกัน
แล้วเรายังรักกันอยู่
นั่นก็ไม่ใช่ความรักที่แท้จริงหรอก
แต่เป็นเพียงความรู้สึกดีๆ ที่มีต่อกัน
เท่านั้นเอง

เรื่องอันหนึ่งอันใจว่า...
กับทุกสิ่ง...
ความผิดอีกทั้ง...

ในทองทุกสิ่งทุกอย่าง
ล้วนมีเงื่อนไธอยู่ในรากฐานจิตใจ
หมองทุกตน...

ชีวิตกับความรัก

หากนึกถึงสัจธรรมบทหนึ่ง ซึ่งชี้ไว้ให้เห็นความจริงว่า ‘หากไม่มีวันนั้น ย่อมไม่มีวันนี้’ ถ้าแต่ละคนมีความรู้สึกลักษณะนี้อยู่ในใจ เราคงสามารถค้นพบเหตุผลได้จากทุกเรื่อง

ถ้าคนไม่สืมความจริงซึ่งอยู่ในใจตนเอง ย่อมมีโอกาสค้นพบคำตอบจากคำถามที่ว่า เราเป็นใคร เกิดมาจากไหน และมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร อีกทั้งหลังจากสิ้นไปแล้วจะไปอยู่ในสภาพอย่างไรได้อย่างถูกต้อง

แต่ละคนที่เกิดมาสู่โลกต่างก็มีพื้นฐานแตกต่างกัน ดังนั้น ในแต่ละช่วงของการดำเนินชีวิต ถ้าใครคิดว่าทุกคนควรเหมือนตัวเอง ย่อมเป็นสิ่งผิดธรรมชาติ

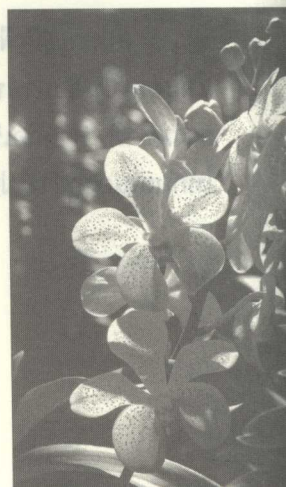
คนหาใช่มีเพียงร่างกายที่มีชีวิตเท่านั้น หากยังมีจิตใจซึ่งมีทั้งเหตุและผลเป็นสิ่งกำหนดความคิดเพื่อนำปฏิบัติ ดังนั้นการคิดแบบผิดธรรมชาติ หากถือเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิต ย่อมสร้างทุกข์ใจให้กับตนเองอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในขั้นนี้จึงขออนุญาตสรุปว่า ผู้ที่คิดหนีความทุกข์ย่อมนำชีวิตตัวเองไปพบความทุกข์หนักมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งถึงระดับที่สอนให้ตนหวนกลับมาพบความจริงจากอีกด้านหนึ่งได้เอง

ภายในจิตใจคนนับแต่ช่วงเริ่มต้นเกิดมา ย่อมมีเงื่อนไขซึ่งธรรมชาติได้มอบมาให้เพื่อหวังผลสองด้านร่วมกัน ด้านหนึ่งเพื่อกำหนดพฤติกรรมให้รู้จักเอาตัวรอด ส่วนอีกด้านหนึ่งเพื่อต้องการให้ชีวิตสามารถอยู่รอดปลอดภัย รวมถึงการมีโอกาสคิดและนำไปปฏิบัติเพื่อสร้างประโยชน์สุขให้กับสังคม อีกทั้งยังมีผลหวนกลับมาสนองความสุขให้แก่ใจตนเองร่วมด้วย

อย่างไรก็ตามช่วงเริ่มต้นชีวิตย่อมคิดเอาตัวรอดมากกว่า ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากช่วงนั้นสภาพร่างกายและจิตใจยังไม่อาจพึ่งตนเองได้ ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อม เริ่มจากชีวิตซึ่งอยู่ใกล้ตัว ใกล้ใจตนมากที่สุด อันได้แก่ การพึ่งพาแม่และพ่อ

ส่วนในด้านของแม่กับพ่อ ซึ่งชีวิตผ่านการเรียนรู้มาถึงระดับหนึ่งแล้ว ควรจะมีจิตสำนึกรับผิดชอบโดยการนึกถึงอนาคตของลูก จึงกำหนดแนวคิดและวิธีปฏิบัติซึ่งมีผลให้โอกาสธรรมชาติที่อยู่ใต้ออกุศลฝึกฝนตนเองเพื่อการเรียนรู้ความจริง ช่วยให้ชีวิตลูกมีการปรับเปลี่ยนมาขึ้นอยู่กับฐานตนเองได้อย่างเข้มแข็ง เพื่อการดำเนินชีวิตอนาคตที่สามารถอยู่รอดปลอดภัย คือ การคืนจิตใจให้กับธรรมชาติหรือ คืนความรักให้กับพื้นดิน

ภายใต้วิธีการเปลี่ยนแปลงเท่าที่ได้กล่าวมาแล้วจำเป็นต้องมีพลังเพื่อใช้เป็นพื้นฐานการขับเคลื่อนทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของชีวิตอันมีจิตใจเป็นศูนย์กลาง

พลังภายในจิตใจ หมายถึง วิญญาณ ความรัก ที่อยู่บนพื้นฐานความจริง ซึ่งสิ่งนี้ไม่อาจใช้วัตถุเป็นเครื่องมือสัมผัสได้ นอกจากรู้สึกได้จากใจที่มีความจริงเป็นพื้นฐาน

พื้นฐานดังกล่าวย่อมมีสองด้าน ด้านหนึ่งคือพื้นฐานที่อยู่ในใจตนเอง ส่วนอีกด้านหนึ่งหมายถึง พื้นฐานซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจเพื่อนมนุษย์ทุกคน อันควรถือว่าเป็นศูนย์กลางจิตใจระหว่างตนกับเพื่อนมนุษย์ทุกคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังขาร

ความรักระดับพื้นฐานอันมีธรรมชาติของมนุษย์

ภายในองค์รวมของชีวิตมนุษย์ที่เกิดมาสู่โลกที่จำเป็นต้องอาศัยพื้นโลกเป็นฐานการดำเนินชีวิตจนกระทั่งไปถึงที่สุด จุดจบทุกสิ่งทุกอย่างควรกลับคืนสู่พื้นโลกอย่างเป็นครบถ้วน

จากสังขารที่ชี้ไว้อย่างชัดเจนว่า เหตุของทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งปรากฏเป็นความจริงอยู่ในโลก ล้วนมีเงื่อนไขอยู่ในรากฐานจิตใจมนุษย์ทุกคน นอกจากนั้นการดำเนินชีวิตของแต่ละคนก็ต้องมีการปฏิบัติ อีกทั้งผลที่ได้รับจากการกระทำย่อมหวนกลับมาสู่ความรู้สึกของแต่ละคนเป็นวัฏจักร ดังเช่นที่มีการกล่าวไว้ว่ากรรมย่อมสนองด้วยกรรม

ดังนั้น เราแต่ละคนจึงควรเข้าใจว่า ระบบที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด คือความจริงของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน

ในเมื่อชีวิตคนเกิดมาจากพื้นดิน ดังนั้น สิ่งแรกอันพึงต้องคำนึงถึงน่าจะได้แก่ วิญญาณความรัก ซึ่งทุกคนควรมีจิตสำนึก มุ่งมั่นมอบให้กับพื้นดินเป็นปฐมเหตุ เราจึงกล่าวได้ว่า **ความหมายของพื้นดินในวิสัยทัศน์ของมนุษย์แต่ละคนควรหมายถึงพื้นดิน ซึ่งมีเงื่อนไขแฝงอยู่ในรากฐานจิตใจคน** โดยเหตุที่รู้ได้ว่า ธรรมชาติได้มอบมาให้โดยกำเนิดอยู่แล้ว

สิ่งดังกล่าวน่าจะถือว่าเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตของแต่ละคน ที่จำเป็นต้องมีไว้ใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อการอยู่รอดปลอดภัยไปจนถึงวันอันเป็นที่สุด

อนึ่ง เมื่อมนุษย์ที่เกิดมาจำเป็นต้องมีการอยู่ร่วมกัน ดังนั้น จึงมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของมวลมนุษยชนับตั้งแต่สองคนขึ้นไป จนกระทั่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากความจริงได้พิสูจน์ไว้ว่าในด้านปริมาณ ซึ่งเป็นผลจากวิถีการเปลี่ยนแปลง หาใช่เป็นสิ่งอันควรถือว่ามีตัวตนให้ยึดถือได้ไม่

มวลมนุษยชาติที่อยู่ร่วมกันในโลกไม่ว่ากลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ หากมองจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่ง ถ้ามองสู่ทิศทางที่เป็น

อนาคต ย่อมมีการแตกกิ่งก้านสาขาตามวิธีการเปลี่ยนแปลงอย่าง
มีเหตุผล

การเรียนรู้เหตุรู้ผลได้ลึกซึ้งถึงความจริง ถือได้ว่าเป็น
พื้นฐานที่ช่วยให้การมุ่งสู่นาคตมีความมั่นคง ควรจะมีจิตใต้สำนึก
ซึ่งหวนกลับไปทบทวนอดีตเพื่อหยั่งรู้ที่มาที่ไปของชีวิตตนเอง
อย่างลึมลึกเสียมิได้

แม้ในด้านศาสนา อันหมายถึงแนวคิดความเชื่อที่มีร่วมกัน
หากมองสู่ด้านนอกย่อมมีการแบ่งแยก ซึ่งแต่ละคนผู้หวังความสุข
และความสงบ ควรสนใจเรียนรู้ความจริงจากใจตนเองให้ลึกที่สุด

ประเด็นนี้จะเกิดขึ้นได้แต่ละคนควรละความโลภ โกรธ หลง
ช่วยให้มองเห็นโอกาสที่จะหวนกลับมาทบทวนตนเอง เพื่อเห็น
ความจริงซึ่งมีอยู่แล้วในรากฐานจิตใจ มิฉะนั้นแล้วอาจทำให้เกิด
ภาวะสับสนจนถึงขั้นยากที่จะสานกลับมาสู่ความจริงซึ่งอยู่ในใจ
ตนเองได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารากฐานแนวคิดความเชื่อของคนทุกหมู่
เหล่า แม้ทุกชาติศาสนา ถ้าสามารถมองเห็นความจริงซึ่งอยู่ใน
รากฐานจิตใจตนเองได้ถึงแก่นแท้ ย่อมหยั่งรู้ได้ว่าเป็นความรัก
อันเป็นที่สุดของความแตกต่างระหว่างคนทุกชาติทุกศาสนา จึง
ช่วยให้สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ไม่ยาก

ความจริงที่ทำได้ในปัจจุบัน

ภาพที่พบเห็นได้ในปัจจุบัน หลังจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งอยู่บนพื้นฐานธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมชาติของจิตใจคนในสังคม มีการก้าวไกลห่างจากความจริงเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงมีผลทำให้ คนจำนวนมากตกอยู่ในสภาพลืมนามความจริงซึ่งมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองมาแต่กำเนิด

หลายคนจึงคิดได้ไม่ถึงว่าตนเป็นคนซึ่งเกิดมาจากพื้นดินเหมือนทุกคน ดังนั้น นับวันจึงทำให้รากฐานความคิดตื้นเขินยิ่งขึ้น จนกระทั่งไม่อาจเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ถึงความรักอันเป็นสัจธรรมของชีวิตตนเอง

เมื่อมีสิ่งนั้นเกิดขึ้นย่อมมีสิ่งนี้เกิดขึ้นร่วมด้วย ดังนั้น จึงพบความจริงได้ว่า ทุกวันนี้คนในสังคมนับตั้งแต่สองคนขึ้นไปส่วนใหญ่กำลังพบกับภาวะร้าวฉานระหว่างกันและกันรุนแรงยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ความเข้าใจที่ห่างจากกัน ระหว่างผู้ใหญ่กับชนรุ่นหลัง ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ระหว่างผู้ร่วมงานไม่ว่ากลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ ไปจนกระทั่งถึงความร้าวฉานภายในครอบครัว

ทั้งนี้และทั้งนั้น มีเหตุผลสืบเนื่องมาจากวิถีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในรากฐานจิตใจคนแต่ละฝ่ายที่มีการสัมผัสกันและกัน แม้ว่าในอดีตจะมีธรรมชาติแตกต่างกัน แต่ก็ยังไม่ห่างกันจนถึงขั้น ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง จึงยังคงมีเหตุผลที่เชื่อมโยงถึงซึ่งกันและกันได้ไม่ยาก เช่นที่กล่าวกันว่า **พูดกันด้วยเหตุและผลให้เข้าใจกันได้**

ในช่วงก่อนๆ หากชุดค้นปัญหาความแตกต่างระหว่างกันของเงื่อนไขที่อยู่ใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากระดับความรักพื้นดินซึ่งแต่ละคนมีอยู่ในรากฐานต่างระดับกัน หากพบว่าแต่ละฝ่ายมีความแตกต่างระหว่างกันไม่มากนัก ย่อมสามารถรักษาสภาพดังกล่าวเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ จึงมีผลช่วยให้การร่วมมือร่วมใจกันบังเกิดความมั่นคงในระยะยาว

มาถึงช่วงนี้หากฝ่ายหนึ่งสามารถดำรงความรักพื้นดินเอาไว้ในรากฐานจิตใจให้มั่นคงอยู่ได้ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งมีความอ่อนแอหลังจากได้รับผลกระทบจากอิทธิพลวัตถุ ทำให้หลุดจากความจริงจังอันควรมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองได้ง่าย ฝ่ายที่ยังมั่นคงอยู่ได้ อาจช่วยประคับประคอง แม้ต้องทนทุกข์ทรมานใจมากแค่ไหน ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากมีความอดทนสูงกว่า

ธรรมชาติภายในจิตใจแต่ละคนย่อมมีข้อจำกัดมากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นถ้ามีรากฐานจิตใจอ่อนแอด้วยกันทั้งสองฝ่าย ย่อมเกิดภาวะร้ายฉานบานปลายออกไปจนถึงขั้นหันหลังให้กันได้ไม่ยาก และคงไม่ใช่เพียงในครอบครัวเท่านั้น แม้ในกลุ่มงานอาชีพจนถึงขั้นระดับชาติ ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างฝ่ายถืออำนาจบริหารกับประชาชนทั่วไป ย่อมมีผลถึงกันหมด

มีกรณีตัวอย่างความตื่นเซ็นทางความคิดที่พบเห็นได้ทั่วไปในขณะนี้ หากมองเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโอกาสวันแห่งความรัก โดยเหตุที่ คนไทยได้รับอิทธิพลครอบงำจากวัฒนธรรมทางวัตถุซึ่งถูกถ่ายทอดมาจากชนชาติตะวันตกมีผลทำให้รากฐานจิตใจคนส่วนใหญ่ขาดการพึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง

เมื่อกล่าวถึงวันแห่งความรัก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแม้จาก
ด้านทางการ จึงมีการสนับสนุนให้ความร่วมมือแก่หญิงและชาย
เข้าสู่พิธีมงคลสมรส ช่วยให้ท่านอ่านได้ว่า **ทุกวันนี้เมื่อกล่าวถึงความ
รักเรามากมุ่งมองไปยังความรักระหว่างเพศ** เพราะคนส่วนใหญ่ตก
อยู่ในสภาพลืมหืมตาจึงมองได้ไม่ถึงความรักัจฉธรรม อันควรมีอยู่ใน
รากฐานจิตใจของแต่ละคน

ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจอะไร เมื่อมีด้านหนึ่งย่อมมีอีกด้าน
หนึ่ง กล่าวคือ หลังจากแต่งงานแล้วก็หย่าร้างกันได้ไม่ยาก ทุกวัน
นี้เราจึงพบว่ามีความแตกแยกเกิดขึ้นในครอบครัวไทยแทบจะทั่ว
ไปหมด ผู้ที่อยู่นอกแวงดวงที่มีความแตกแยกเกิดขึ้น หากใคร
สามารถเข้าถึงใจคนทั่วไปได้อย่างลึกซึ้งซึ่งอาจได้รับการระบายความ
ในใจให้มีโอกาสรู้ความจริงได้เอง

เรื่องส่วนตัวกับส่วนรวมไม่มีในโลก

หลังจากกล่าวมาถึงประเด็นนี้ คิดว่ามีสิ่งน่าสนใจอย่าง
หนึ่งนั่นคือ ชีวิตคนเราไม่вр่าร่างกายจะอยู่ห่างกันแคไหน อีก
ทั้งไม่เคยรู้จักกันเป็นส่วนตัวมาก่อน หากการปฏิบัติสะท้อนให้อีก
ฝ่ายหนึ่งรู้ได้ว่าเป็นที่ไว้วางใจได้สนิทถึงระดับหนึ่ง สิ่งที่ชอบเร้น
เป็นความลับในใจตนเอง แม้กระทั่งระหว่างสามีกับภรรยาซึ่งถือ
เป็นความลับส่วนตัว ก็ยังสามารถระบายให้ รู้ความจริงได้ไม่ยาก
ดังเช่นัจฉธรรมได้ชี้ไว้ว่า ความลับไม่มีในโลก

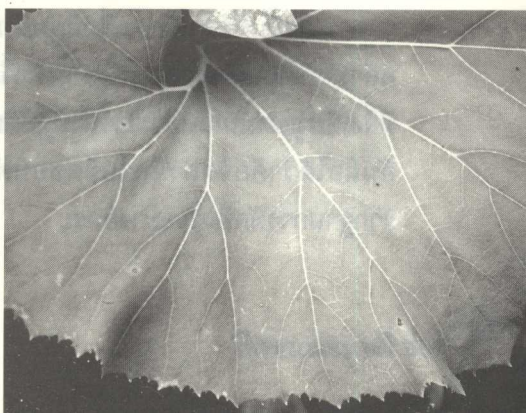

ดังนั้น ความหมายของคำว่า **ความลับไม่มีในโลก** จึงหาใช่หมายถึงการสอดรู้สอดเห็นในสิ่งซึ่งอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการให้รู้ เพราะนั่นคือการเสียมารยาทที่ดี หากหมายถึงรากฐานจิตใจที่สามารถหยั่งถึงผู้คนทั่วไปได้อย่างปราศจากกรอบกำหนด

แม้กระทั่งสิ่งที่บางคนเรียกว่า **ความลับภายในครอบครัว** ซึ่งหลายคนถือเป็นเรื่องส่วนตัว หลังจากสังคมเปลี่ยนแปลงมาถึงยุคนี้ แม้ผู้ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน หากมีใจศรัทธาถึงกัน ย่อมสามารถเปิดเผยความจริงให้รู้กันได้ไม่ยาก

ดังนั้นคำว่า**ความลับไม่มีในโลก** จึงควรให้ความสำคัญแก่ประเด็นหลังมากกว่า ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากมีผลสืบเนื่องมาจากรากฐานจิตใจระหว่างทั้งสองฝ่ายสามารถเชื่อมโยงถึงกันและกันได้โดยแท้ จึงไม่ก่อให้เกิดปิดบังอำพรางกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดช่วยให้สามารถอยู่อย่างมีความสุข

จึงขออนุญาตสรุปประเด็นสำคัญไว้ชั้นหนึ่งก่อนว่า ผู้ที่สามารถเอาชนะใจตนเองได้อย่างชัดเจนแล้วย่อมไม่มีการคิดแบ่งแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกัน อีกทั้งรู้ความจริงว่า**ความลับหาใช่เป็นสิ่งมีตัวตนให้ยึดมั่นถือมั่นไม่** คงมีแค่**ความจริงใจ** ซึ่งมอบให้เพื่อนมนุษย์ทุกคน อันถือเป็นอมตะของชีวิตตนเอง

ความรัก-รากเหง้าของทุกศาสนา

บนพื้นฐานวัฏจักรการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่อยู่ในรากฐานจิตใจคนอย่างเป็นธรรมชาติกับสิ่งซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อหวังใช้ประโยชน์ หลังจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกผ่านพ้นมาถึงช่วงนี้ หลายสิ่งหลายอย่างได้ปรากฏให้เห็นเป็นความจริงอย่างชัดเจนว่า สิ่งใดก็ตามที่มนุษย์ทำขึ้นมา เริ่มจะส่งผลสะท้อนกลับมาสอนให้รู้ว่าหาใช่ของจริงไม่ หากใครยึดมั่นถือมั่นยอมส่งผลทำลายจิตใจตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น

แม้เรื่องประเพณีซึ่งคนในสังคมเคยถือว่าสำคัญที่สุดถึงขนาดมีสิ่งใดก็ตามอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากผิดเพี้ยนไปจากประเพณีเท่าที่เป็นมาแล้วย่อมถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง

มาถึงช่วงนี้ สิ่งซึ่งขัดต่อประเพณีที่สะท้อนออกมาปรากฏให้รู้ได้เห็นได้ แม้เรื่องประเพณีทางสังคมรวมถึงศาสนา มีผลสอนให้เราแต่ละคนรู้ว่า แท้จริงแล้ว หาใช่เป็นเรื่องอันควรยึดมั่นถือมั่นแต่อย่างใดไม่ แม้สิ่งเหล่านี้อาจมีแนวคิดความเชื่อที่สืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานแค่ไหน

ดังนั้นช่วงหลังๆ เริ่มมีผู้มองเห็นความจริงได้ว่า แท้จริงแล้วทุกสิ่งทุกอย่าง ต่างก็ไม่มีทั้งความผิดและความถูกต้อง หากมีสิ่งเดียวเท่านั้น นั่นคือ การนำปฏิบัติอย่างรู้เหตุรู้ผลจากใจตนเอง อันถือได้ว่าเป็นจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองร่วมกับสังคมจากรากฐานการตัดสินใจอย่างอิสระ

ฉันมีตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องศาสนา ซึ่งใคร่ขออนุญาตหยิบยกมาฝากไว้เป็นอุทาหรณ์ ณ โอกาสนี้ ทั้งนี้และทั้งนั้นโดยที่เชื่อว่า สิ่งใดก็ตามที่แสดงออกจากความรู้สึกซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจคน ควรถือว่าเป็นความจริง แม้อาจจะทำไปเพราะความมีติดบอด

ฉันยังจำได้ว่า เมื่อประมาณ 25 ปีมาแล้ว วันหนึ่งมีนักศึกษาหญิงคนหนึ่ง จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มาเยี่ยมที่บ้านและขอร้องให้ฉันเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณาเสนอมหาวิทยาลัยวิถยานิพนธ์ เรื่อง พุทธศาสนากับความรัก สำหรับใช้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ในหลักสูตรปริญญาโทร่วมกับโอกาสในการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติ ซึ่งฉันก็ได้ตอบรับไปด้วยความเต็มใจ

หลังจากนั้นมา เธอก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของเหตุและผล จนกระทั่งถึงช่วงซึ่งมีการทดสอบความรู้จากความคิดและผลงานเท่าที่ได้ปฏิบัติมาแล้วทั้งหมด

อยู่มาวันหนึ่ง มีบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งสังคมยอมรับว่ามีการศึกษาสูงถึงระดับหนึ่งแล้ว ได้ถามฉันว่า พุทธศาสนาไปเกี่ยวข้องกับอะไรกับเรื่องความรัก ?

ประเด็นคำถามดังกล่าวเสมือนจุดประกายใจให้ฉันคิดค้นหาความจริงอย่างลึกซึ้ง หลังจากนั้นตัวเองจึงมีโอกาสเข้าใจความหมายของความรักร่วมกับเข้าใจความจริง ซึ่งมีเงื่อนไขแฝงอยู่ในใจผู้ถามได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

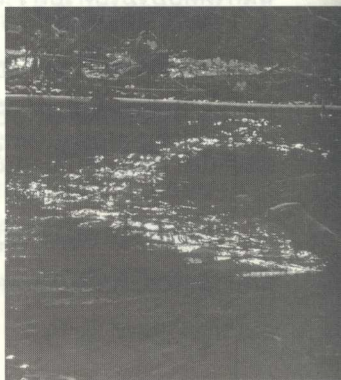
ประเด็นคำถามที่หยิบยกมากล่าวเป็นตัวอย่าง แม้เกิดจากคนไม่กี่คนหากฉันรู้ความจริงแล้วว่า ถ้าอยู่บนพื้นฐานสัจธรรม แม้มีไม่กี่คนหรือคนจำนวนมาก ย่อมไม่ต่างกัน

อีกเรื่องหนึ่ง ขณะที่ถึงช่วงวันแห่งความรัก ซึ่งปกติแต่ละปีจะใกล้เคียงกันกับวันมาฆบูชา มีอยู่ปีหนึ่งวันแห่งความรักกับวันมาฆบูชาตรงกันพอดี

คำวันนั้นผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง หลังจากทำหน้าที่อ่านข่าวก่อนจบรายการได้พูดทิ้งท้ายว่า **ปีนี้วันแห่งความรักกับวันมาฆบูชาตรงกันได้อย่างไร? พร้อมทั้งแสดงให้** เห็นอาการบ่งบอกถึงความรู้สึกแปลกใจ

พฤติกรรมดังกล่าวมีผลสะกิดใจให้ฉันคิด หลังจากนั้นจึงมองเห็นคำตอบว่าเป็นเพราะคนจำนวนไม่น้อยยังเข้าใจความหมายของความรักลงไปไม่ถึงสัจธรรมของชีวิต หากยึดติดอยู่แค่ความรักทางเพศระหว่างหญิงชายเป็นส่วนใหญ่

ฉันทวนกลับมานึกถึงความจริงซึ่งแต่ละคนควรมองเห็นได้ชัดเจนว่ารากฐานของคนที่ไม่อาจหยั่งลงสู่พื้นดินได้อย่างลึกซึ้ง น่าจะมีผลทำให้สังคมจำต้องพบกับภาวะล่มสลายได้ไม่ยาก สิ่งนี้น่าจะสอดคล้องกับสภาพครอบครัวแตกแยก ซึ่งปัจจุบันมีผลลุกลามไปอย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้และทั้งนั้น แม้ในกรณีความรักระหว่างหญิงชายที่
เริ่มต้นรักกัน ส่วนใหญ่ไม่อาจแยกแยะความรักสังขธรรมอันควรมี
อยู่ในรากฐานจิตใจตนเองกับความรัก อันเกิดจากอารมณ์ทาง
เพศออกจากกัน จึงไม่สามารถรู้ว่าด้านไหนคือพื้นฐานรองรับ
ความมั่นคงของอีกด้านหนึ่ง

ดังนั้นหลังจากความรู้สึกที่เกิดจากอารมณ์ทางเพศผ่านพ้น
ไปแล้ว ย่อมทำให้ชีวิตตกอยู่ในสภาพขาดรากฐานที่แท้จริง ทำให้
จำเป็นต้องพบกับภาวะล่มสลายในที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พื้นดินคือสื่อความรักอันควรมีอยู่ใน
รากฐานจิตใจมนุษย์ทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นคนชาติใดภาษาใด แม้
ศาสนาและลัทธิใดก็ตาม ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากแต่ละชีวิตต่าง
ก็อยู่บนพื้นโลกใบเดียวกันทั้งหมด จึงควรมีภูมิปัญญาที่สามารถ
เชื่อมโยงถึงกันและกันได้ทุกรูปแบบ

ช่วงหลังๆ การเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้เกิดความรู้สึก
แบ่งแยกระหว่างศาสนาและลัทธิความเชื่อของมนุษยชาติชัดเจน
ยิ่งขึ้น สะท้อนให้รู้ความจริงได้ว่า แม้แต่ในด้านศาสนาซึ่งเริ่มต้น
จากการเรียนรู้ความจริง อันมีสังขธรรมอยู่บนพื้นดินโดยตรง

หลังจากการถ่ายทอดความรู้แบบแบ่งแยก ซึ่งมีการ
แยกแยะกีดกันสาขากันออกไป โดยที่คิดว่าน่าจะช่วยทำให้เข้าใจได้ถึง
ขึ้นชัดเจน อีกทั้งยังมีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ในด้านวัตถุ แม้
การสร้างโบสถ์ สร้างวิหารเพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่

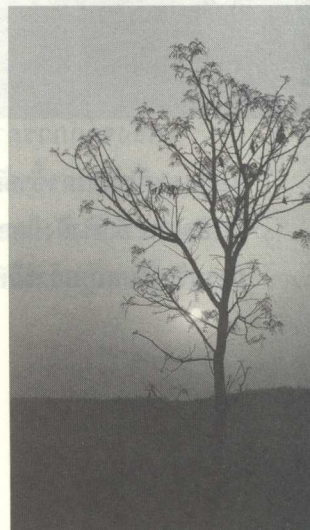

ในที่สุดรากฐานความจริงของผู้ปฏิบัติย่อมตกอยู่ในสภาพ
ห่างไกลจากใจตนเองมากขึ้น จนถึงขั้นมีการแบ่งแยกศาสนา
ชัดเจนยิ่งขึ้น แม้เกิดปัญหาที่ยากที่จะกลับมาค้นหาความจริงจาก
ใจตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ดังที่ฉันเคยเขียนบทความเรื่อง **ก้อนหิน
หล่นลงน้ำ** ซึ่งมีการตีพิมพ์ไว้ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจคอลัมน์
จุดประกาย

หวนกลับมานึกถึงความแตกแยกที่เกิดขึ้นในครอบครัว
ซึ่งคนส่วนใหญ่พูดว่า คือกลุ่มเล็กที่สุดของสังคม ขณะนี้เราได้พบ
ความขัดแย้งที่แยกออกเป็นสองขั้ว จากการเชื่อว่า **‘ครอบครัว
อยู่ได้ สังคมยอมอยู่ได้’** ส่วนอีกขั้วหนึ่งเชื่อว่า **‘สังคมอยู่ได้
ครอบครัวยอมอยู่ได้’** ในขณะที่ระหว่างกลางมีช่องว่างซึ่งหาความ
เข้าใจเชื่อมโยงถึงกันได้ยาก

แท้จริงแล้วเกิดจากความรู้สึกลึกซึ้งติดกันคนละขั้วภายใน
ภาพรวมของการกระจายความหลากหลายบนพื้นฐานธรรมชาติ
ทั้งหมด

ดังนั้น หากความคิดมีรากฐานอิสระ
ทำให้เปิดกว้าง สามารถครอบคลุมได้สอง
ด้านร่วมกัน ย่อมรู้ว่าทำให้การเชื่อมโยงทั้ง
สองด้านอยู่บนพื้นฐานความจริงโดยมีศูนย์รวม
อยู่ที่ใจได้อย่างชัดเจน จึงเข้าใจธรรมชาติได้
ทั้งหมด

ในประเด็นนี้หากแต่ละคนสามารถรักษารากฐานจิตใจให้มั่นคงอยู่ได้ ย่อมเข้าใจได้เช่นเดียวกันกับสิ่งซึ่งคนแต่ก่อนเคยตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความคิดว่า **ไก่อเกิดก่อนไข่หรือไข่เกิดก่อนไก่**

บุคคลผู้รู้เท่าทันย่อมมองเห็นคำตอบได้ว่า **สิ่งนี้คือวัฏจักรของการเปลี่ยนแปลงซึ่งอยู่บนพื้นฐานธรรมชาติ** เพียงแต่ว่าบุคคลผู้มีรากฐานความรักอันบริสุทธิ์เป็นศูนย์รวมที่ครอบคลุมระหว่างสองด้านไว้ได้ย่อมมองเห็นความจริงได้ทั้งหมด

นอกจากนั้น ยังรู้ต่อไปอีกว่า โอกาสใดควรมองจากด้านไหนไปสู่อีกด้านหนึ่งอย่างสอดคล้องกันกับเหตุผล ทั้งนี้และทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ความจริงว่า ขณะนั้นความรับผิดชอบของตนกำลังยืนอยู่บนพื้นฐานอะไร เพื่อนำการปฏิบัติไปสู่การสร้างสรรค์แทนที่จะส่งผลทำให้เกิดภาวะสับสน จนกระทั่งหวนกลับมาทำร้ายตัวเองและสังคม

มีขนาดความแตกแยกที่เกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลยุคปัจจุบัน

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วทุกแง่ทุกมุมน่าจะช่วยให้เห็นคำตอบได้ว่า ความแตกแยกในครอบครัวก็ดี ในกลุ่มบุคคลผู้ทำงานร่วมกันก็ดี รวมถึงในชุมชนไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ภาพที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนอีกทั้งรุนแรงขึ้นในขณะนี้ น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากรากฐานจิตใจคนอันควรหยั่งลงสู่พื้นดินได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อช่วยให้

ชีวิตดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จำต้องตกอยู่ในสภาพร้าวฉานรุนแรงยิ่งขึ้น จนกระทั่งประสบความแตกแยก น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลวัตถุ ซึ่งมนุษย์ผู้ขาดความรู้สึก รับผิดชอบอันควรจะเข้าใจได้ว่า **แต่ละคนต่างก็เป็นคนเหมือนตน** เป็นผู้สร้างวัตถุนำออกมาใช้หาผลประโยชน์ส่วนตนอย่างขาด การรู้เหตุรู้ผล

ดังนั้นขณะที่อิทธิพลวัตถุรุนแรงยิ่งขึ้น ย่อมมีผลทำให้คนผู้ซึ่งจิตใจถือครองวัตถุเอาไว้ ถูกกำหนดโดยธรรมชาติในตัวเอง ให้เป็นผู้มีจิตใจอ่อนแอทำให้มีใจเหี้ยมโหดยิ่งขึ้น

ในเมื่อทุกอย่างมีสองด้าน อีกทั้งภายในภาพรวมยังมีความจริงให้รู้ได้ว่า เมื่อด้านหนึ่งลดน้อยลง อีกด้านหนึ่งย่อมเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เมื่อภายในจิตใจมีความเหี้ยมโหดแทนความเมตตา กรุณา ด้านที่ปรากฏออกมาภายนอกอาจแสดงมายาภาพเพื่อกลบเกลื่อนความจริง อย่างที่กล่าวกันว่า **คนทุกวันนี้ ปากกับใจไม่ตรงกัน** หรืออีกนัยหนึ่ง **หน้าไหว้หลังหลอก**

สิ่งเหล่านี้บุคคลผู้มีรากฐานจิตใจมั่นคงแข็งแรงอยู่กับ **ศีลธรรม** ย่อมอ่านความจริงได้ไม่ยาก

ทั้งนี้และทั้งนั้น เนื่องจากผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวย่อมมีจิตใจเปิดกว้าง จึงช่วยให้มีความทรงจำที่แม่นยำอยู่เสมอ เช่นที่ความจริงได้ชี้ไว้ว่า **เป็นผู้มีจิตใจมั่นคงอยู่กับการรู้อดีตทั้งของตนและเพื่อนมนุษย์** จึงสามารถอ่านความจริงจากภูมิหลังของบุคคลผู้ซึ่งตนเห็นพฤติกรรมอยู่ในขณะนั้นได้ไม่ยาก

สภาพที่คนส่วนใหญ่ในสังคมมันอยู่ในปัจจุบัน

ได้มีเรื่องระบายความรู้สึกออกมาจากใจบางคนในอดีตที่กล่าวว่าคนไทยลืมนง่าย หรือคนไทยมักได้ใหม่ลืมนเก่า

สิ่งดังกล่าวหากนำมาคิดค้นหาความจริง แม้เพียงจากประเด็นหนึ่งย่อมรู้ได้ว่า คนไทยส่วนใหญ่ขาดการรู้เท่าทันคนอื่น จึงมีแนวโน้มถูกลอกได้ง่าย แม้แต่สิ่งซึ่งกล่าวกันว่าพลังต่อรอง หากรากฐานจิตใจไม่อาจหยั่งลงสู่พื้นดินได้อย่างลึกซึ้ง ย่อมยากที่จะชี้แจงแสดงเหตุและผลให้ผู้อื่นยอมจำนนได้โดยง่ายคงมีแต่การทำอะไรทำตามกัน หรือไม่ก็มีความขัดแย้งกันจนกระทั่งเกิดความแตกแยก

ผู้มีรากฐานจิตใจที่พึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง ย่อมมีความเชื่อมั่นในเหตุและผลสูง อีกทั้งยังมีการแสดงออก ซึ่งแม้ภายนอกอาจอ่อนน้อมถ่อมตน โดยยกผู้อื่นไว้เหนือตนเอง แต่ภายในรากฐานจิตใจย่อมมีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว อีกทั้งมีบุคลิกภาพอันสง่างามให้เป็นที่เกรงขามแก่ผู้อื่นอย่างเป็นทางการ

บทสรุป

สิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด น่าจะสะท้อนให้เห็นภาพรวมของทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณค่า รวมถึงการรู้หน้าที่ในการปฏิบัติตนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนั้นภายในรากฐานจิตใจย่อมไม่คิดทะเยอทะยานอยากได้สิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นสิทธิของผู้อื่น แม้รากฐานจิตใจ รู้ว่าบางสิ่งบางอย่างซึ่งตนควรได้ แต่มีผู้อื่นมาฉกฉวย ย่อมเห็นเป็นโอกาสที่จะมองย้อนกลับไปสู่ความจริงจากใจบุคคลผู้นั้นได้ โดยไม่คิดเรียกร้องหรือยื้อแย่งวัตถุกลับคืนแต่อย่างใด หากเป็นเพราะเข้าใจแล้วว่าใครทำดีย่อมได้สิ่งที่ดี ซึ่งมีผลสนองตอบแก่ใจตนเอง

10 เมษายน 2546

ถนนขอมเอาสิ่งต่างๆ
มาคืนแต่เรื่องมีอันแรงแวงกม, ฌษ์ออกจากกัน....

โลกในถังขยะ

ฉันมานั่งพิจารณาว่าโลกที่เราอยู่ทุกวันนี้ทำให้รู้สึกว่อะไรๆ มันสับสนวุ่นวาย จนกระทั่งบางครั้งเหมือนจับต้นชนปลายไม่ติด แม้มองปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะสืบสาวจากจุดเล็กๆ จุดใดจุดหนึ่งในที่ที่สุดมันก็ไปถึงเรื่องใหญ่

ความคิดฉันไม่เคยนอนหลับทับสิทธิ์ พอพูดถึงประเด็นนอนหลับทับสิทธิ์ ถ้าไม่ใช่คนลืมตัว โปรดอย่าเพิ่งมองข้ามไปยังเรื่องการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หากน่าจะหวนกลับมาสำรวจตัวเอง เพื่อให้พบความจริงว่า การนอนหลับทับสิทธิ์มันเป็นสิ่งอยู่ปลายจมูกเรานี่เอง นั่นคือ การอยู่อย่างไม่ใช่ความคิดค้นหาความจริงจากใจตัวเอง ซึ่งแท้จริงแล้วก่อนจะมองไปให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพที่อยู่ด้านนอก หากขาดสิ่งที่กล่าวมาแล้ว ตัวเองนั้นแหละจะตกเป็นเหยื่อโฆษณาชวนเชื่อให้คนอื่นมาจูงจมูกเดินไปที่หีบบัตรเลือกตั้งเพื่อทำตามอย่างฝรั่งอย่างขาดสติ

สภาพดังกล่าวทุกวันนี้เรามักเห็นได้ทั่วๆ ไป แท้จริงแล้วตัวเราเองหลงติดอยู่กับเปลือกประชาธิปไตยมากกว่า ในเมื่อประชาธิปไตยในใจตัวเองมันไม่มี เมื่อบ้านเมืองเป็นอย่างนี้แล้วเราเียงจะไปคิดโทษใครอีกล่ะ

มันาสังคมใจฉันได้สอนอะไรในแก่น

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนี้ทำให้ฉันหวนกลับไปนึกถึงชีวิตตัวเองเมื่อประมาณกว่า 25 ปีมาแล้ว ช่วงนั้นมีอะไรบางอย่างทำให้ฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและได้ทุ่มเททั้งชีวิตให้กับชนรุ่นหลังตลอดมา หลังจากนั้นก็ถูกขอร้องให้ไปเป็นรัฐมนตรีเพราะมีผู้คนศรัทธาเป็นจำนวนมาก ซึ่งฉันก็ได้ทุ่มเททั้งแรงใจแรงกายให้อย่างไม่นึกถึงเงินและอาภิส โดยลงไปคลุกคลีอยู่กับเกษตรกรซึ่งใช้ชีวิตอยู่กับพื้นดินแบบ **หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน**

จากนั้นมาฉันก็เริ่มเห็นความจริงชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการที่ชีวิตผ่านพ้นสิ่งเหล่านั้นมาแล้ว มันก็ไม่ได้ทำให้อะไรดีขึ้นมากนัก แม้จะได้รับความชื่นชมจากบรรดาศิษย์เลยไปถึงประชาชนทั่วไป ในที่สุด **ฉันจึงตัดสินใจลาออกจากงานราชการก่อนวัยเกษียณ** แล้วก็ไม่ได้คิดที่จะหวนกลับเข้าไปอยู่ในกรงขังอย่างที่ผ่านพ้นมาแล้วอีก โดยเด็ดขาด

ดูเหมือนว่าอัสราฟทั้งที่อยู่ในจิตใจฉันร่วมกับด้านนอก มันทำให้พลังภายในเพิ่มมากยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติ โดยไม่ยึดติดอยู่กับอะไรทั้งนั้น หากรู้สึกท้อทลายที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แปลกๆ ซึ่งชีวิตตนยังไม่เคยมีโอกาสนสัมผัสมาก่อน

เนื่องจากความโปร่งใจซึ่งสมัยนี้มักเรียกกันว่า**ความโปร่งใส** เท่าที่บทเรียนชีวิตได้ผ่านพ้นมาแล้ว มันทำให้ฉันเกิดความรู้สึก

ทำทนายที่จะเดินลงไปสู่ด้านล่างชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากวิถีทาง
เช่นนี้เป็นความปรารถนามาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ดังนั้น หลังจบจาก
มหาวิทยาลัยแล้วฉันจึงได้โอกาสมุ่งลงไปในเดินลุยฝุ่นลุยโคลน
ทำงานเพื่อสนองพระคุณแม่ธรณีอย่างมีความสุข แต่แล้ว
กรรมเวรอะไรก็ไม่รู้ผลงานที่ปรากฏออกมาทำให้อำนาจด้านบน
รู้สึกพิศواس จึงสั่งให้ฉันกลับมาทำงานในกรุงเทพฯ ซึ่งแวดล้อม
ไปด้วยความสะดวกสบายสารพัดอย่าง แม้ช่วงหลังๆ จะดิ้นรน
ออกไปใช้ชีวิตทำงานในชนบทร่วมกับบรรดาลูกศิษย์ลูกหา แต่
มันก็ยังไม่ได้อะไรสนใจในเมื่อช่วงหลังๆ กลับพบว่าลูกหลานฉัน
หลายคนถูกอิทธิพลในสังคมเมืองมันค่อยๆ กลืนไปที่ละคนสองคน

สภาพที่พบเห็นดังกล่าวแทนที่จะทำให้รู้สึกท้อแท้ กลับ
เพิ่มพูนพลังใจในการต่อสู้เริ่มจากรากฐานตนเองที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น
ฉันจึงมุ่งมั่นทำงานร่วมกับการแสวงหาชนกลุ่มใหม่ที่เป็นความ
หวังต่อมาเรื่อยๆ

หลังลาออกจากการประจำได้ไม่นาน อยู่มาวันหนึ่งฉันก็มี
โอกาสรู้จักกับ **คุณวัลลภ ตังคณานูรักษ์** ซึ่งหลายคนเรียกกันว่า **ครู
หยุ** เนื่องจากช่วงนั้นฉันทราบว่าเขาทุ่มเททำงานให้กับโครงการ
พัฒนาเด็ก ยิ่งเป็นเด็กในกอง
ชยะด้วย เธอและพรรคพวก
เข้าไปจัดตั้งโรงเรียนอยู่ใน
บริเวณกองชยะที่ช้อยอ่อนนุช

วิถีชีวิตที่ห้ามสูบบุหรี่

ฉันเข้าไปร่วมโครงการเกี่ยวกับการศึกษาอิสระกับครูหุ่ย และกลุ่มชนรุ่นหลังจำนวนหนึ่งได้ไม่นานนัก พอรู้ว่าเธอมีโครงการ อยู่ในกองขยะ จึงให้ความสนใจอย่างมาก ในที่สุดเราก็ไปตระเวน ดูสภาพต่างๆ อยู่ในบริเวณกองขยะด้วยกัน ฉันใช้โอกาสพิจารณา หลายแง่หลายมุม และเก็บเงื่อนปมทุกอย่างมาคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มองที่พื้นฐานชีวิตคนกลุ่มนั้น

ขณะนั้นฉันมีทุนเดิมอยู่ในใจแล้วว่า เราแต่ละคนไม่ว่ายาก ดีมีจนหรือชีวิตจะตกอยู่ในสภาพอย่างไร ทุกคนก็เป็นคนเหมือนกัน เรื่องที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังต่อไปนี้ ได้จากการที่ฉันมี โอกาส เข้าไปสัมผัสเมื่อประมาณร่วม 25 ปีมาแล้ว และผลครั้งนั้นเป็น สิ่งหนึ่งซึ่งลงไปฝังลึกอยู่ในหัวใจตัวเอง นอกจากนั้น ยังจำได้ว่า ช่วงนั้นฉันได้นำเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดจากแง่คิดมุมมองหลายด้าน มาเขียนลงใน **หนังสือพิมพ์มาตุภูมิ**

หลังจากชีวิตฉันผันมาถึงช่วงนี้ ฉันหวนกลับไปนึกถึง สภาพชีวิตตนเอง ระหว่างช่วงที่ยังมีอายุอยู่ระหว่าง 7-9 ขวบ ซึ่ง จำต้องซูดคู้ดงขยะในโรงเรียนค้นหาเศษอาหารกินเพื่อประทัง ความหิว

วันนี้ฉันยังนึกถึงบรรยากาศตรงนั้นทั้งจากสมัยที่ยังเป็น เด็กจนกระทั่งมาถึงช่วงที่มีโอกาสเข้าไปสัมผัสบรรยากาศของ **โลก ในกองขยะ** จากความรู้สึกของสังคมปัจจุบันซึ่งมีผลลงไปกระทบ ถึงส่วนลึกของหัวใจฉัน

ครูหุຍพาฉันไปที่กองขยะซึ่งอยู่ในบริเวณซอยอ่อนนุชตรงทางเข้ามีโรงงานขนาดเล็กตั้งอยู่ตรงนั้น เมื่อรถขนขยะของเทศบาลเมืองกรุงเทพฯ แล่นผ่านมา จะหยุดให้โรงงานแห่งนี้ดูดเอาจำพวกเศษเหล็กและโลหะต่างๆ ไปเก็บไว้ใช้ในระบบที่เรียกกันว่า **รีไซเคิล** หมายถึงเอาไปแปรรูปเพื่อนำกลับมาผลิตของใหม่ในสภาพ **'กินหัวคิว'** ก่อนที่รถจะแล่นเข้าไปถึงกองขยะ

บริเวณกองขยะที่พูดถึงมีอาณาเขตกว้างใหญ่มาก ช่วงนั้นหลังจากรถแล่นผ่านเข้าไป ด้านขวามือจะเห็นเนินดินซึ่งเปรียบเสมือนภูเขาสูงใหญ่ แต่แท้จริงแล้วคือกองขยะที่เปลี่ยนสภาพกลายเป็นดินนานพอสมควรมาแล้ว

บนหลังเนินดินแห่งนี้มีสนามฟุตบอลเอาไว้ให้เด็กเล่น ถัดจากนั้นไปทางด้านหลังมีโรงเรียนที่สร้างขึ้นอย่างเรียบง่าย

ครูหุຍพาฉันเข้าไปดูในนั้น พบว่ามีอาสาสมัครรุ่นหนุ่มสาวทำงานเลี้ยงดูและให้การศึกษแก่เด็ก

ช่วงเวลานั้นเด็กกำลังนอนหลับพักผ่อน ฉันมองเห็นเด็กทั้งชายและหญิงอายุไม่เกิน 10 ขวบนอนกันอยู่บนพื้น ตามบริเวณปากจมูกและหน้าตามีแมลงวัน ซึ่งบินจากกองขยะมาเกาะอยู่ทั่วไปหมด แต่ดูเหมือนว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับชีวิตที่เคยชินกันมาพอสมควรแล้ว

หลังจากนั้นครูหุຍพาฉันเดินทางลึกเข้าไปในบริเวณนั้นอีก ทำให้มีโอกาสพบอาคารชนิดที่อาจเรียกว่า ทำเพื่อชุกหัวนอน

หลังเล็กๆ ส่วนใหญ่ใช้เศษเซ็งและฝาเซ็งเก่าๆ ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากกองขยะมาทำเป็นหลังคาและฝาบ้าน

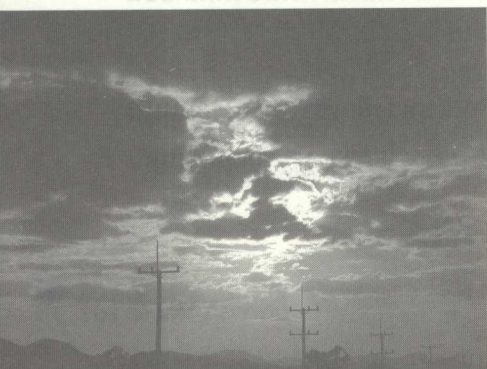
ขณะนั้นมีรถขยะวิ่งทยอยกันเข้ามาทีละคัน ครูหยุดบอกผู้ฉันว่า ‘คอยดูอะไรนะครีบท่านอาจารย์’ ก่อนที่รถจะหยุดฉันมองเห็นคนถือไม้อันยาวๆ ตรงปลายมีตะขอเหล็ก วิ่งจากสารทิศต่างๆ มารวมกันตรงนั้น หลังจากรถขยะเริ่มทยอยลงมากองไว้บนพื้น ฉันได้เห็นคนเหล่านั้นรุมกันใช้ตะขอเกี่ยวโกย ลากเอาหลายสิ่งหลายอย่างออกมาหาตัวเอง ส่วนใหญ่จะเป็นถุงพลาสติก นอกจากนั้น มีสิ่งอื่นๆ ดิดอกมาด้วย

ครูหยุดพาฉันเดินต่อไปดูตามจุดต่างๆ ทำให้มีโอกาสพบชีวิตคนอาศัยกองขยะสำหรับการดำรงชีวิตหลายแง่หลายมุม

ขณะนั้นฉันเกิดจินตนาการที่มองเห็นภาพชีวิตคนเสมือนเป็นอะไรบางอย่าง แต่ก็ยังไม่พูดกับใคร หากในใจพยายามนำสิ่งต่างๆ เท่าที่พบเห็นมาปะติดปะต่อกัน ไม่ว่ามันจะออกมาเป็นภาพอะไรก็สุดแล้วแต่

เรามาถึงอีกจุดหนึ่ง เบื้องหลังมีบ้านพักอาศัยหลังเล็กๆ สร้างอยู่บนกองขยะเหมือนกัน ฝาบ้านเหล่านี้ ใช้ฝาเซ็งที่สานด้วยไม้ไผ่

บ้าง ตะกร้ากระบุงเก่าๆ รูปร่างต่างๆ บ้าง เอามาปะติดปะต่อกันบ้าง ปะเอาไว้บ้าง จนกระทั่งเป็นรูปที่พักอาศัย

พอใช้ชุกหัวนอนไปวันหนึ่งๆ ซึ่งหลายรายอยู่กันเป็นครอบครัว มีอยู่รายหนึ่งซึ่งด้านหน้า ไม่ห่างจากบ้านที่กล่าวมาแล้วมากนัก มีบ่อน้ำเล็กๆ เข้าใจว่าคงจะซุดเอาไว้ใช้น้ำอย่างสอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อมที่นั่น ตรงนั้นมีชายคนหนึ่งนั่งอยู่ที่ริมบ่อ ด้านหน้าของเขามีเศษภาชนะแตกๆ ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากกองขยะส่วนใหญ่เป็นแจกันลายคราม และเครื่องปั้นดินเผาที่อยู่ในสภาพแตกชำรุดจนแทบไม่เห็นรูปร่างเดิมแล้ว วางเรียงรายอยู่เต็มไปหมด

ฉันเข้าไปยืนพิจารณาดูอยู่ตรงนั้นอย่างตั้งอกตั้งใจ ในที่สุดภาพใหม่ๆ ก็เริ่มปรากฏขึ้นจากใจฉันเอง เพราะเหตุว่าผู้ชายคนนั้นมีความเพียรพยายามสูงมาก เขาเอาแจกันลายครามลูกเล็กๆ ซึ่งคอของแจกันแตกหมดแล้ว คงเหลืออยู่แต่กันกับตัวมันเอง

ฉันเฝ้าดูเขานั่งใช้สิ่งดังกล่าวฝนกับหินลับมีด ค่อยๆ ฝนไปจนกระทั่งมันเปลี่ยนสภาพกลายเป็นถ้วยใส่น้ำจิ้มเล็กๆ ใบใหม่ โดยไม่มีเค้าของแจกันแตกๆ เหลืออยู่เลย

ฉันถามเขาว่า ‘ทำเสร็จแล้วจะเอาไปไหน?’ เขาเงยหน้าขึ้นมายิ้มแบบคนอารมณ์ดีพร้อมกับตอบว่า ‘สิ่งเหล่านี้แหละครับ จะมีคนจำพวกซื้อของเก่าแถวเชียงกงมาซื้อเพื่อเอาไปใส่ตู้ วางขายตามร้านในลักษณะของใช้อีกแบบหนึ่ง’

ยังมีเรื่องราวอะไรๆ อีกมากมายจากชีวิตคนที่อยู่ในมุมนั้น บ่ายวันนั้นฉันเดินทางกลับบ้านด้วยจินตนาการที่มองเห็นภาพรวมของโลกและสังคม ทำให้รู้สึกว่าคุณภาพที่เรายู่นนี้มีอยู่สองโลกด้วยกัน

โลกหนึ่งคือโลกของคนจำพวกหลงตนลืมตัว เป็นโลกของความหลงงมงายซึ่งคนจำนวนมากนิยมหลงคนอื่น แต่เพราะความไม่รู้รู้สึกตัวนั่นเองที่ทำให้คิดแบบนั้น หากทวนกลับมาค้นหาความจริงจากใจตัวเองสักนิดน่าจะรู้ว่า **คนเหล่านี้กำลังหลงตัวเอง** มากกว่า

หลายคนคิดตะเกียกตะกายอยากจะขึ้นไปอยู่ด้านบน การขึ้นไปเพราะความอยากจึงทำให้รู้สึกอยากอย่างไม่บันยะบันยังจนกระทั่งในที่สุดได้นั่งรถแก๊งค์ยาวๆ ราคาแพงๆ แต่ต้องปิดม่านเพื่อซ่อนหน้าตัวเองไม่ให้ใครเห็น แทนที่จะสามารถเดินดินได้อย่างสมศักดิ์ศรี

ส่วนอีกด้านหนึ่ง คือโลกของคนซึ่งอยู่ในถังขยะ ถ้าไม่มีใครไปรบกวนหรือไม่มีใครดูถูก อีกทั้งนำสิ่งฉาบฉวยไปล่อ เขาก็ยังอยู่ได้ นอกจากนั้น ยังมีรากฐานจิตใจที่เพียรพยายามอย่างที่คุณยุคก่อนเคยกล่าวไว้ว่า **ฝนทั่งให้เป็นเข็ม** คนเหล่านี้ยังทำได้อย่างปราศจากความทุกข์

นวนกัลมันักกิงช่วงเริ่มต้นจันงานกล้วยไม้

ฉันนวนกลับไปนึกถึงช่วงปี พ.ศ. 2494 ขณะที่ตนกำลัง
ดิ้นรนค้นหาความรู้ เกี่ยวกับการเพาะเมล็ดและการปลูกกล้วย
ไม้ซึ่งนำออกจากขวดใหม่ๆ เพื่อต้องการความรู้เผยแพร่ออก
เพื่อนไทยทุกคน

ที่ช่วงนั้นฉันเอาตำราฝรั่งมาดู กลุ่มบุคคลผู้ที่มีฐานะการ
เงินเหนือกว่าคนอื่นเชื่อกันว่าจะต้องปลูกกล้วยไม้ในตู้กระจก
อย่างที่คนกลุ่มนั้นเรียกกันว่า อ้อยคว้น เนื่องจากยุคนั้นคนขาย
อ้อยคว้น หาบอ้อยคว้นใส่ตู้กระจกเที่ยวเดินเร่ขายตามถนน

เนื่องจากฉันไม่มีเงินซื้อตู้ แม้กระทั่งการใช้เงินซื้อวัสดุมา
ทำตู้ เย็นวันหนึ่งระหว่างที่ฉันเดินเล่นอยู่ในบริเวณหลังบ้านพัก
ราชการ โดยที่ใจตัวเองมุ่งอยู่ที่การสร้างสรรคร์ พลันสายตา ก็มอง
ไปสัมผัสหลุมส้วมซี่มเก่าๆ จึงมองลงไปดูในนั้น ฉันพบถึงส้วมซี่ม
ซึ่งเป็นถังซีเมนต์รูปสี่เหลี่ยมฝังอยู่ในหลุม

ขณะนั้นฉันเกิดจินตนาการจากวิญญานที่ต้องการสร้าง
งานค้นคว้าวิจัยเรื่องกล้วยไม้ จึงคิดจะนำเอาถังส้วมใบนั้นมา
ตัดแปลงเพื่อใช้เลี้ยงลูกกล้วยไม้เล็กจึงใช้จอบขุดเอาถังส้วมซี่ม
ลูกนั้นขึ้นมา นำไปตั้งลงบนพื้นภายในเรือนกล้วยไม้ซึ่งถูก
ตัดแปลงมาจากโรงไม้ลวกเก่าๆ ที่เคยเป็นเล้าไก่ในอดีต นำตั้งลง
บนพื้นดิน ใช้อิฐมอญปูทำพื้น และใช้เศษกระจกแตกๆ ทำเป็น
หลังคา กันฝนก็ยังสามารณนำมาใช้เลี้ยงลูกกล้วยไม้เล็ก จนกระทั่ง
สามารณเติบโตขึ้นมา ช่วยให้ได้ข้อมูลความรู้นำมาขยายจาก
ต้นแบบดังกล่าว จนกระทั่งสามารณเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน

กระทั่งช่วงหลังๆ สามารถพัฒนาระบบการปลูกกล้วยไม้ เล็กของคนไทย ให้กลายเป็นโรงเรือนขนาดใหญ่ในระบบ อุตสาหกรรมอย่างสอดคล้องกันกับสภาพแวดล้อมของไทยเอง จึง มีศักยภาพในทางการค้าที่มั่นคงอยู่บนพื้นฐานไทย สามารถส่ง ผลิตผลไปขายให้เป็นที่ยอมรับถึงระดับโลกได้อย่างภาคภูมิใจ

สิ่งดังกล่าวได้สอนให้รู้ว่าแม้ชีวิตกล้วยไม้ต้นเล็กๆ ซึ่ง ครั้งหนึ่งเคยเจริญเติบโตอยู่ภายใต้ระดับปากถ้ำชยะ หากคนผู้ เกี่ยวข้องในการพัฒนามีรากฐานจิตใจอิสระ วันหนึ่งข้างหน้าย่อม ทำให้ชีวิตที่น่ารักน่าสงสาร สามารถไพล่ยอดขึ้นมาอวดศักดิ์ศรี ความมีคุณค่าของตัวเองให้เป็นที่ยอมรับจากคนทั่วไปได้อย่าง กว้างขวาง

จากจินตนาการที่อยู่ในจิตนาการความรัก

หวนกลับมายังบรรยากาศของชยะที่ชอยอ่อนนุชอีกครั้ง หนึ่ง วันนั้นฉันเดินทางกลับบ้าน แล้วเอนตัวลงนอน แต่ภายใน จิตวิญญาณมีจินตนาการที่ปรากฏอยู่ในหัวใจ ทำให้มองเห็นความ จริงว่า **ชีวิตเราแต่ละคนนั้น** แท้จริงแล้วทุกคนก็อยู่บน โลกใบเดียวกัน แต่มักชอบ เอาอะไรต่อมิอะไรมาใช้ เป็น เครื่องมือแบ่งแยก แม้กระทั่ง นำเอาเส้นปากถ้ำชยะมาแบ่ง

ให้มันเป็นคนละด้านกัน ยิ่งกว่าการอยู่กันคนละฟากขอบฟ้าแต่มี
จิตใจถึงซึ่งกันและกันได้

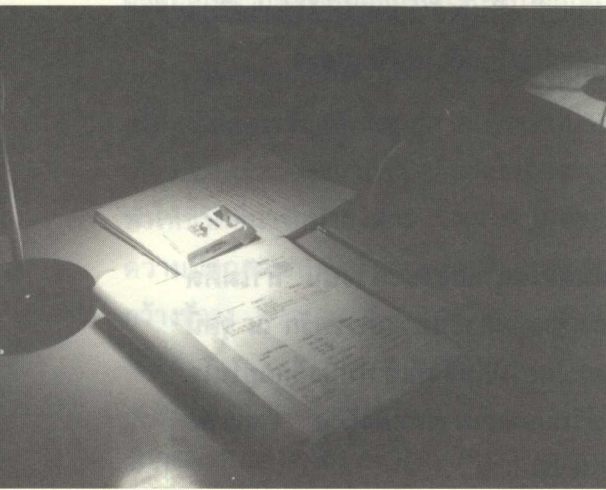
จากเหตุดังกล่าว จึงทำให้ฉันเกิดคำถามขึ้นในใจตัวเองว่า
แล้วความจริงของแต่ละคนมันอยู่ตรงไหนกันแน่? ถ้าใครสงสัย
ที่จะคิดหาคำตอบ ขอให้เอาขยะที่อยู่ในใจตัวเองออกให้ได้มากที่สุด
คำตอบซึ่งเป็นความจริงมันมีอยู่ในนั้นแล้วใช่หรือเปล่า?

โลกในกึ่งๆ

จากการมีโอกาสสัมผัสโลกในกึ่งๆครั้งนั้น ถ้าไม่คิด
รังเกียจจนถึงดูถูก ย่อมมองเห็นคุณค่าอันควรเคารพรัก ณ จุดนี้
เอง หากมุ่งมั่นทำงานต่อมาโดยไม่ลืมหูลืมตาที่เข้าไปฝังลึกอยู่ในใจ
ตนเอง วันหนึ่งข้างหน้าชีวิตย่อมสามารถหยั่งรู้ถึง “โลกแห่ง
ความจริง” ได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

30 ตุลาคม 2545

คนมีรากฐานความแน่นแก่ตัวในจิตใจ
ไม่หวั่นสะท้าน...

ตำราเล่มนี้มีวิญญาณ

ในอดีตที่ผ่านมาฉันเคยได้ยินเสียงบางคนบ่นว่า การจัดการศึกษาของเรามีผลทำให้คนติดตำรา ติดห้องเรียน ติดเสื้อครู และปริญญาบัตร ช่วงเริ่มแรกก็ได้ยินเสียงนี้ แม้รับฟังแล้วเสมือนผ่านเข้าหูซ้ายออกหูขวา โดยที่ไม่รู้สึกว่าตัวเองเกือบมาคิด

มาถึงช่วงหลังๆ หลายสิ่งหลายอย่างที่ผ่านมาในวิถีชีวิตมีผลกระทบจิตใจทำให้รู้ความจริงชัดเจนยิ่งขึ้นว่า สิ่งใดก็ตามซึ่งมีอยู่ในใจอย่างเป็นธรรมชาติแล้ว มักส่งผลทำให้นำมาคิดค้นหาความจริงโดยไม่รู้ลึกลับว่า ตนได้นำมาค้นหาเหตุผลจากใจ

ทั้งนี้และทั้งนั้นคงเป็นเพราะฉันเป็นคนมีนิสัยพึ่งพาตนเองที่ค่อนข้างเข้มแข็ง ทำให้หลังจากมีโอกาสสัมผัสกับสิ่งอื่นใด แทนที่จะเชื่อง่ายๆ กลับสงสัยไว้ก่อน ซึ่งนิสัยนี้เป็นมาตั้งแต่ช่วงที่ยังเป็นเด็ก

ด้วยเหตุที่ว่า ทุกคนมีพลังภายในที่สามารถปรากฏออกมาได้อย่างอิสระ หากมีรากฐานจิตใจเปิดกว้าง ตนจึงไม่คิดที่จะอาศัยอิทธิพลภายนอก ไม่ว่าจะมาในรูปแบบไหนมากไปกว่าความมั่นคงอยู่กับการรู้เหตุรู้ผลซึ่งตัวเองมีอยู่แล้ว

ดังนั้น หลังจากมีโอกาสสัมผัสกับสิ่งใดมาแล้วก็ตามหากยังไม่รู้ความจริงได้ถึงเหตุและผลจึงไม่เชื่อง่ายๆ แต่ขณะที่ไม่เชื่อ ก็เชื่อว่าประวิเศษ หากกลับนำมาคิดค้นหาความจริงโดยไม่ยอมปล่อยให้มันผ่านพ้นไปอย่างไรความหมาย

หวนกลับมานึกถึงคำปรารภซึ่งตนเคยได้ยินมาในอดีตว่า **‘การจัดการศึกษาของเรา’** มีผลทำให้คนติดตำรา หลังจากชีวิตฉันได้รับโอกาสจากธรรมชาติให้เข้าไปเรียนในสถาบันการศึกษา เริ่มจากชั้นประถมไปจนถึงชั้นมัธยม และแล้วในที่สุดเหตุการณ์ต่างๆ ก็ทำให้ตนเข้าไปเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งช่วงนั้นฉันเองก็ยังไม่เข้าใจอะไรชัดเจนว่า **ความหมายของอุดมศึกษา มันคืออะไรกันแน่?**

ฉันอดสงสัยไม่ได้เลยว่า ทำไมต้องเรียกกันว่าอุดมศึกษา ทั้งๆ ที่ชีวิตตัวเองเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้วตั้งแต่สมัยตนยังเป็นเด็ก เพราะความเป็นตัวของตัวเองทำให้ **ฉันสนใจเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้าแค่นั้นยังไม่เรียกว่าอุดมศึกษาอีกหรือ ?** แม้ถูกผู้ใหญ่บังคับให้เข้าไปเรียนในโรงเรียน เสมือนบีบชีวิตตัวเองให้รู้สึกว่าคุณกำลังถูกขังอยู่ในกรงเล็กๆ จนฉันก็แอบหนีโรงเรียนไปนั่งเล่นตามริมน้ำบ้าง ชายทุ่งบ้าง นอกจากนั้น บางครั้งตัวเองยังไปนั่งเขียนภาพธรรมชาติอยู่ในมุมสงบ จากจินตนาการที่ปล่อยวางทุกสิ่งทุกอย่างอย่างมีความสุข

แม้บางช่วงจะถูกผู้ใหญ่จับได้ว่าเด็กคนนี้หนีโรงเรียน จนทำให้ตนจำต้องถูกลงโทษ กระทั่งถูกผู้ใหญ่ไม่ไว้วางใจ ถึงขนาด

บางวันต้องไปส่งเข้าประตูโรงเรียนให้เห็นชัดๆ แต่แล้วในที่สุดฉันก็ยิ่งแอบหนีจนได้

จากสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด มันคงไม่ใช่เพียงช่วงนั้นเท่านั้น หากจะเล่าต่อไปก็คงมีเรื่องราวยืดยาว แม้กระทั่งหลังชีวิตผ่านพ้นมหาวิทยาลัยออกมาทำงานแล้ว หากมองจากภายนอกเสมือนตัวเองจำต้องตกเป็นทาสรับใช้อำนาจจากด้านบน แต่เป็นเพราะไม่ยอมเชื่อใครง่ายๆ จึงทำให้รู้สึกว่ามีอำนาจเหนือกว่า เกิดความรู้สึกว่าฉันเป็นคนหัวแข็ง เพราะมักสะท้อนพฤติกรรมให้เห็นได้ว่า ฉันเป็นคนทำอะไรมักทำตามสิ่ง ซึ่งตนคิดได้เอง แทนที่จะยอมตามกันคนอื่น

หากเป็นเพราะฉันเป็นคนไม่ค่อยพูดได้เทียบกับใคร แม้จะถูกใช้งานอะไรก็ตาม มักใช้การปรับวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามสิ่งซึ่งตนคิดว่าเกิดจากรากฐานความคิดตนเองอย่างอิสระ ดังนั้น ผู้มีอำนาจเหนือกว่าจึงไม่กล้าทำโทษ คงใช้วิธีตัดสิทธิ์บางสิ่งบางอย่างซึ่งตนพึงได้รับเช่นเดียวกับผู้อื่น แต่ฉันก็นิ่งเฉยโดยไม่คิดเรียกร้องอะไรทั้งนั้นอีก นั่นแหละจึงทำให้ชีวิตตัวเองสามารถอยู่มาได้อย่างมั่นคงบนพื้นฐานการเรียนรู้ เชื่อว่าน่าจะช่วยให้มีโอกาสรู้ความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ทุกสิ่งย่อมมองได้สองด้าน

จากอิสรภาพภายในรากฐานจิตใจตนเองที่มุ่งมั่นรักษาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ นับตั้งแต่ชีวิตยังเป็นเด็กร่วมกับการทำงานอีกทั้งเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างปราศจากการเลือกที่รักมักที่ชัง หลังจากกาลเวลาผ่านไปผ่านมาแล้วช่วงหนึ่ง มีผลช่วยให้ฉันเชื่อมั่นชัดเจนยิ่งขึ้นว่า หากแต่ละคนมีจิตใจเป็นกลางโดยไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างได้สองด้านเสมอ ไม่เพียงเท่านั้นยังรู้ความจริงต่อไปอีกว่า ธรรมชาติของคนส่วนใหญ่ซึ่งมีความเห็นแก่ตัวอยู่ในรากฐานจิตใจตัวเองเป็นสรณะ ย่อมมีแนวโน้มซึ่งไม่มองเพียงด้านเดียวเท่านั้น หากยังมุ่งมองไปยังด้านปลายเหตุมากกว่า

จากเงื่อนไขดังกล่าวนี้เอง ทำให้ฉันเริ่มมองเห็นความจริงว่าคำปรารภที่เคยได้ยินมาแล้วว่า การจัดการศึกษาของเรามีผลทำให้คนติดตำรา น่าจะหมายถึงตำราที่ปลายเหตุ หรืออีกนัยหนึ่งหมายถึงตำราในด้านที่เป็นรูปวัตถุ

หลังจากนำเรื่องนี้มาพิจารณาผ่านลงไปถึงเหตุและผลซึ่งมีความจริงอยู่ในจิตใจคน ยิ่งทำให้มองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แท้จริงแล้วตำราตามความหมายดังกล่าว มันก็เป็นเพียงสิ่งที่คนสมมติขึ้นมาเพื่อใช้เป็นสื่อเชื่อมโยงความจริงซึ่งอยู่ในใจผู้เขียนตำรา ย่อมมีอิทธิพลรูปแบบที่พร้อมจะครอบงำภูมิปัญญาของบุคคลใดก็ตามผู้ตกอยู่ในความประมาทได้ไม่ยาก

ในเมื่อความจริงของชีวิตแต่ละคน แม้กระทั่งผู้เขียนตำราเอง ไม่ว่าใครจะยกย่องว่าเก่งกาจเลอเลิศแค่ไหน สิ่งที่อยู่ในรากฐานจิตใจบุคคลผู้นั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จากความจริงที่อยู่ในรากฐานจิตใจตัวเอง ณ วันเวลาช่วงที่เขียนตำราจะปรากฏออกมาอย่างไรก็ตาม ถัดจากนั้นไปย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยต่างๆ อย่างเป็นกระบวนการ จึงหาใช้สิ่งอันควรยึดถือเป็นสรณะไม่ หากผู้สนใจเรียนรู้อุณหขณะที่ศึกษาควรบททวนตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อรู้เท่าทันอิทธิพลดังกล่าวเอาไว้ให้อยู่เหนือกว่า แทนที่จะหลงเชื่อทำให้ตนจำต้องตกเป็นทาสคนเขียนตำราเพราะความไม่รู้

ประเด็นที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด หากผู้สนใจเรียนรู้อุณหขณะมีรากฐานจิตใจอิสระจะให้มีความเป็นตัวของตัวเองอย่างชัดเจน หลังจากศึกษาข้อเขียนเท่าที่กล่าวมาแล้วแต่ต้นจนถึงบัดนี้อาจรู้สึกสงสัยจนกระทั่งตั้งประเด็นคำถามต่อไปอีกว่า ถ้าเช่นนั้นแล้วตำราเล่มที่เป็นของจริงจะหาได้จากที่ไหน?

จากภาวะสับสนอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากช่วงที่ผ่านพ้นมาแล้ว มีผลทำให้คนจำนวนไม่น้อยจำต้องตกเป็นเหยื่ออิทธิพลครอบงำโดยรูปแบบที่แฝงอยู่ในกระบวนการจัดการศึกษาของเรามาเป็นเวลานาน น่าจะมีผลทำให้ชนรุ่นหลังจำนวนไม่น้อยจำต้องตกเป็นทาสอิทธิพลรูปแบบของวัตถุธาสนไปถึงเงินและอำนาจ อันมีผลทำลายภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ละคนมีมาโดยกำเนิดอย่างเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ทำให้จำต้องสูญเสียจนไปถึงขั้นมองเห็นความจริงจากใจตนเองได้ยากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

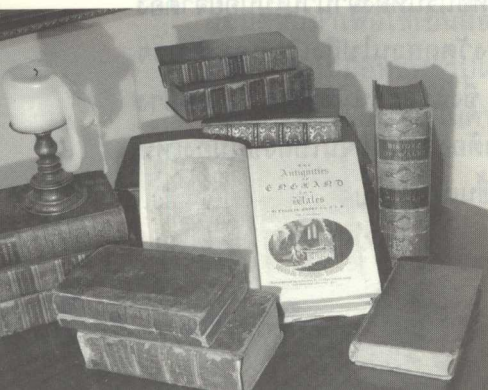

ในเมื่อทุกสิ่งมองได้สองด้าน อีกทั้งยังมีด้านหนึ่งเป็นพื้นฐานเพื่อความมั่นคงของชีวิต ดังนั้น การที่มีคนผู้ซึ่งวิถีชีวิตห่างจากความจริงอันควรมีอยู่ในใจตนเองกว้างขวางยิ่งขึ้น ย่อมทำให้ประชากรของโลกรู้สึกเดือดร้อนสาหัสยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

อย่างไรก็ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงเช่นที่กล่าวมาแล้ว หากเปรียบดูจตุรตามความหมายสังคมปัจจุบันก็คือ สิ่งที่ไม่ใช่ของจริงสำหรับใจเราเอง แม้จะเป็นความจริงของโลกก็ตามในเมื่อธรรมชาติย่อมไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไปทั้งหมด แม้วันนี้อาจเหลือเพียงน้อยนิด วันหนึ่งข้างหน้าย่อมหวนกลับมาเพิ่มพูนมากขึ้นได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

หวนกลับไปนึกถึงเรื่องราวของชีวิตคนในอดีต ไม่ว่าจะยาวนานมากแค่ไหน ก่อนที่คนจะคิดนำสิ่งต่างๆ มาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือเพื่อสนองความสะดวกสบายแก่ชีวิตตัวเอง กระทั่งหลงอยู่กับความเจริญก้าวหน้าจนถึงขั้นหยุดได้ยาก ทุกคนก็ยังคงต้องทำงานโดยใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือสื่อสารการเรียนรู้ที่ผ่านเข้าไปถึงจิตใจตัวเองรวมถึงออกมาสู่เพื่อนมนุษย์ทุกรูปลักษณะ สิ่งทีกล่าวมานี้ หาใช่ต้องการให้คนยุคนี้หวนกลับไปทำแบบเก่าอย่างที่เราเรียกกันว่าถอยหลังเข้าคลองไม่

หากไม่ลืมห่วงจนถึงขั้นลืมนิดคิดว่าแต่ละคนต่างก็มีจิตวิญญาณ ดังนั้น การหยิบยกเรื่องนี้มาพิจารณา ก็เพื่อชี้ทางให้มองเห็นว่า แม้

ชีวิตทุกวันนี้จะอยู่ในสภาพที่ใช้เทคโนโลยีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง
มาไกลมากแค่ไหน หากแต่ละคนยังมีจิต วิญญาณที่สำนึกได้ว่า
ชีวิตแท้ของเราทุกคนควรรู้ได้ว่าการ ทำงานโดยใช้ร่างกายสัมผัส
ของจริงจากธรรมชาติ ควรมีอยู่ในรากฐานจิตใจทุกคน ไม่ว่าจะมาก
มีน้อย เพื่อหวังใช้เป็นภูมิคุ้มกันอิทธิพลครอบงำจากเทคโนโลยีได้
ทุกรูปแบบ

ธรรมชาติของชีวิตที่ไม่ลืมการทำงานจากรากฐานจิตใจ
ตนเองอย่างอิสระ อีกทั้งไม่ลืมคุณค่าของการสัมผัสกับทุกสิ่ง
ทุกอย่างอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีโอกาสสัมผัสกับ
ชีวิตคนทุกรูปแบบอย่างปราศจากการเลือกที่รักมักที่ชัง

ผลสะท้อนจากเพื่อนมนุษย์ทุกคน ซึ่งภายในภาพรวมยืน
อยู่บนพื้นฐานความหลากหลาย ไม่ว่าจะใครจะคิดตึกคิดไม่ติดกับเรา
หากก้าวไปถึงจุดที่รู้สึกได้เองว่า **ทุกคนคือครูผู้สอนให้เราเรียนรู้
ธรรมชาติซึ่งมีความจริงอยู่ในใจตัวเอง** ชีวิตที่ผ่านพ้นมาแล้วย่อม
เห็นความจริงชัดเจนยิ่งขึ้นว่า **ตำราเล่มจริงของแต่ละคน มีอยู่ใน
รากฐานจิตใจตนเองแล้ว**

ทุกช่วงของการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะพบกับปัญหาารูปแบบ
ใดก็ตาม หลังจากชีวิตผ่านพ้นมาแล้ว หากหวนกลับไปทบทวน
เพื่อค้นหาความจริงจากสิ่งที่เข้าไปลิขิตอยู่ในใจตัวเองย่อมรู้ได้ว่า
สิ่งนั้นหาใช่เป็นปัญหาไม่ หากเป็นครูผู้สอนให้ชีวิตมีโอกาสรู้ความ
จริงลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในเมื่อทุกสิ่งต่างก็มีสองด้าน ดังนั้น ถ้าหวน
กลับไปสู่อดีตย่อมพบได้ว่า ด้านหนึ่งมีผู้แสดงความชื่นชมยินดี ย่อม
มีผลสอนให้เรารู้จักข่มใจตนเองทำให้สามารถอยู่รอดปลอดภัย
โดยไม่ตกเป็นเหยื่อภาวะครอบงำภูมิปัญญาแห่งตน ส่วนอีกด้าน
หนึ่งการที่มีคนดิฉินนินทา รวมทั้งการคิดริษยาว่าร้าย ย่อมมีผล
ทำให้เราคิดเอาชนะใจตนเองทำให้ละลด การถือสาและอาจเดิน
เข้าไปหาพร้อมทั้งแสดงเจตนาดีกับคนจากมุมนี้ให้ได้

ในที่สุดผู้ปฏิบัติได้แล้วย่อมรู้เองว่าผู้ที่คิดร้ายกับเราคือครู
ผู้ช่วยสร้างสรรค์คุณค่าแก่ชีวิตตนเองเหนืออื่นใดทั้งหมด

ชีวิตที่หนักอึ้งอยู่บนตำราเล่มจริงได้อย่างมั่นคง

ชีวิตคนเราที่เกิดมาสู่โลก ธรรมชาติได้มอบทุกสิ่งทุกอย่าง
มาให้ได้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หลังจากมีโอกาสเจริญเติบโต
ยิ่งขึ้น ย่อมมีการนำสิ่งต่างๆ จากภายนอกมาประดิษฐ์ เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือสนองความต้องการของตนร่วมด้วย ความจริงแล้วมนุษย์
คือชีวิตที่มีจิตวิญญาณ ดังนั้นประสบการณ์ในการดำรงชีวิตร่วม
กับการทำงาน ย่อมมีผลซึมซับสิ่งต่างๆ จากภายนอก เข้าไปไว้ใน
ใจของแต่ละคน โดยถือว่าการรู้
ความจริง

เมื่อกล่าวถึงความจริงควรมองเห็นได้สองด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ด้านที่เป็นพื้นฐานน่าจะได้แก่ความจริงซึ่งมีอยู่อย่างเป็นธรรมชาติ แล้วภายในจิตใจของแต่ละคน ร่วมกับความจริงจากสิ่งที่อยู่ใน กระแสการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดน่าจะได้แก่เพื่อนมนุษย์ทุกคน

เมื่อกล่าวถึงเพื่อนมนุษย์ ผู้มีรากฐานจิตใจอิสระย่อมเข้าใจ ได้ว่าควรหมายความถึงทุกคนอย่างปราศจากการเลือกพวกเลือก หมู่แม้เลือกชาติภาษา นอกจากนั้นในแต่ละขณะย่อมพบความจริงว่า **ความคิดที่เกิดจากจิตใจของแต่ละคนเป็นสิ่งไม่เหมือนกัน** เมื่อกล่าวมาถึงช่วงนี้ บุคคลผู้มีใจกว้างย่อมมีโอกาสเรียนรู้ความจริงจากทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างลึกซึ้ง

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า **สิ่งใดก็ตามที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้น ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนองความต้องการของตนถือเป็นเพียงสิ่งสมมติเท่านั้น** ไม่ว่าสิ่งนั้นจะมีความเป็นมาช้านานมากแค่ไหน จากความหมายดังกล่าวควรเข้าใจได้ว่า ไม่ใช่ของจริงสำหรับชีวิตเราแต่ละคน ดังนั้น หลังจากทำประโยชน์มาได้ระยะหนึ่งไม่ว่าเร็วหรือช้าในที่สุดก็จำต้องสูญสิ้นไปเอง แม้เรื่องประเพณีนิยม ซึ่งหลายคนรู้สึกว่ามีค่าสำคัญสำหรับชีวิตและสังคม วิธีการเปลี่ยนแปลงของโลกช่วงหลังจนมาถึงช่วงนี้ย่อมรู้สึกได้ว่าเริ่มมีการสูญเสีย จึงควรถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา

ธรรมชาติได้มอบจิตวิญญาณมาให้กับชีวิตมนุษย์ทุกคน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านการเรียนรู้ร่วมกับการก่อกำเนิดของความคิดที่จะใช้สิ่งต่างๆ เป็นเครื่องมือเพื่อสนองความต้องการของแต่ละคน

ดังนั้น ถ้าหวนกลับมามองเห็นภาพรวมของชีวิตตัวเอง และสามารถเรียงลำดับความสำคัญเริ่มจากรากฐานจิตใจย่อมรู้ความจริงได้ว่า การนำปฏิบัติโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายตนเอง เป็นสื่อ ควรถือว่ามีความสำคัญเหนือพฤติกรรมอื่นใดทั้งหมดถัดจากสิ่งนี้ไปคงได้แก่การพูดการเขียน โดยที่ถือเป็นเรื่องรองที่พียงนำไปสู่การใช้ประโยชน์ร่วมกับการเรียนรู้ความจริงจากใจเพื่อนมนุษย์ทุกคน ซึ่งสะท้อนผลกลับมาให้ใจตนเองมีโอกาสรู้ความจริงให้สามารถยอมรับได้

หากบุคคลใดภายในวิถีการดำเนินชีวิตตนเองสามารถรักษาลິงดังกล่าวเอาไว้ให้มันคงอยู่ได้ ย่อมรู้เองว่าตำราที่เป็นของจริง อีกทั้งมีศักยภาพในการบรรจุข้อมูลจากทุกสิ่งทุกอย่างได้มากที่สุดคงไม่พ้นจิตใจตนเอง

ส่วนตำราต่างๆ เท่าที่มีผู้เขียนลงไว้ในแผ่นกระดาษ แม้กระทั่งบรรจุไว้ในระบบความจำของเครื่องมือกล ถ้าสามารถรู้เท่าทันย่อมเข้าใจได้ว่า แท้จริงแล้วเป็นเพียงสิ่งสมมติ แม้นำมาใช้ประโยชน์ย่อมไม่หลงผิดติดจนกระทั่งทำให้จิตใจตนเองต้องตกเป็นทาส อันหมายถึงการสูญเสียวิญญานความเป็นคนซึ่งธรรมชาติได้มอบมาให้ อันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการดำเนินชีวิต

การที่กล่าวว่าตำราซึ่งมีผู้เรียบเรียงขึ้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าถึงความจริงได้แล้วย่อมรู้ว่าแต่ละเล่มล้วนเป็นเครื่องมือของบุคคลผู้เรียบเรียง โดยเฉพาะหากนำมายึดติดอยู่ในใจตัวเอง ย่อมมีผลทำให้ตนจำต้องตกเป็นทาสความคิดผู้อื่น ทำให้ไม่อาจรักษาอิสระภาพภายในจิตใจเพื่อความภูมิใจในตนเองร่วมกับ

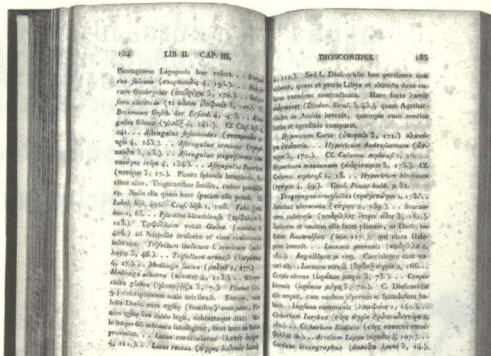
การนำออกมาใช้ประโยชน์เพื่อสนองความต้องการของตนได้อย่างอิสระ

ผู้ที่รักษาตำราซึ่งเป็นของจริงสำหรับแต่ละคนเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ อีกทั้งเปิดโอกาสให้สามารถบันทึกข้อมูลลงไว้ได้อย่างลึกซึ้ง สิ่งแรกที่ควรให้ความสนใจน่าจะได้แก่ การมุ่งมั่นปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างจากความจริงที่อยู่ในใจของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดยปราศจากความรู้สึกหวั่นไหวต่ออิทธิพลครอบงำจากภายนอก

อีกสิ่งหนึ่งน่าจะได้แก่ความเข้มแข็งในการต่อสู้กับปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากรู้ได้ว่าปัญหาที่แท้จริงนั้นอยู่ในใจตนเองโดยแท้

บุคคลใดผู้มีความสมบัติดังกล่าว แม้ยืนอยู่ท่ามกลางสิ่งใดก็ตามที่แตกต่างไปจากสภาพซึ่งตนมีอยู่ย่อมสามารถอยู่ได้อย่างสง่างามโดยไม่นำตนไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่รอบข้าง อาทิเช่น การยืนอยู่ท่ามกลางผู้ที่มีปริญญาสูงๆ ในขณะที่ตนไม่มีเครื่องประดับใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากนั้น แม้ใครจะคิดว่าตนเป็นคนไม่มีเงินและไม่มียศที่หรูหรา แต่ก็ยังสามารถใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางผู้คนที่ย่ำรวย รวมถึงมีตำแหน่งและอำนาจใหญ่โตล้นฟ้าได้อย่างภาคภูมิใจ

บุคคลลักษณะนี้ย่อมไม่ยึดติดอยู่กับสาขาวิชา ซึ่งขณะนี้มีการจำแนกแยกแยะออกไปเป็นกิ่งแขนงอย่างกว้างขวาง โดยที่ในใจสามารถรู้ความจริงว่าสิ่งเหล่านั้น

ล้วนเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ประดิษฐ์ ขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์จึงหา
ใช้ของจริงไม่

บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวหากจำเป็นต้องแสดงออกย่อม
สามารถค้นความจริงจากใจ แม้เริ่มจากจุดไหนย่อมสานความจริง
ถึงสิ่งที่ตนต้องการได้ทุกเรื่อง

จึงสรุปได้ว่า ตำราเล่มจริงคือธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในใจของ
แต่ละคนอยู่แล้ว ส่วนการดำเนินชีวิตและทำงานทุกสิ่งทุกอย่าง
ได้อย่างอิสระน่าจะมีผลบันทึกข้อมูลลงในตำราเล่มนี้จากความจริง
ซึ่งตนพบได้แล้ว นอกจากนั้นหากจำเป็นต้องแสดงออกโดย
การปฏิบัติรวมถึงการเขียนหรือการพูด ย่อมค้นหาข้อมูลได้จาก
ใจตนเองร่วมด้วย จึงช่วยให้การแสดงออกสามารถเป็นไปได้
อย่างเป็นธรรมชาติ

อดีต-ถ้าไม่นำออกมาถึงไวมันก็คงลืม

หากมีใครพูดว่า “อดีต-ถ้าไม่นำออก
มาเขียนไวมันก็คงลืม” ฉันคงพูดสวนกลับ
ไปว่า “ก็แน่ละซิ เพราะเธอเป็นคนลืมง่าย
อยู่แล้ว” คำพูดทั้งสองประโยค ถ้ายังไม่
ยอมจนต่อปัญหา คงต้องเก็บมาคิดค้นหา
ความจริงต่อไปให้ถึงที่สุด

หากนำสิ่งที่กล่าวแล้วมาพิจารณา จะว่าถูกมันก็ถูกทั้งสองด้าน ทั้งนี้และทั้งนั้นหากหวนกลับไปทบทวนสิ่งที่เขียนไว้ในข้อเขียนเรื่องนี้ทั้งหมด อย่างน้อยคงสามารถพบความจริงเรื่องหนึ่งว่า ถ้ามีตำราเล่มจริงอยู่ในใจ การคิดจะเขียนลงไว้เพราะกลัวลืมก็ คงไม่จำเป็นเท่าไรนัก

ผู้ที่มีนิสัยลืมง่ายถ้าหวนกลับไปค้นหาความจริงจากอดีต น่าจะพบว่า คนลักษณะนี้ขาดการปฏิบัติจากใจ หากเอาแต่จำมาจากคนอื่น หรือไม่ก็อ่านจากตำราซึ่งเป็นแผ่นกระดาษด้านเดียว แม้ตัวเองคิดว่าจำได้ แต่แท้จริงแล้วมันไม่ได้เข้าไปอยู่ในส่วนลึกของหัวใจโดยแท้ ดังนั้นเมื่อพบสิ่งใหม่ๆ แปลกๆ ซึ่งมีอิทธิพลล่อตาล่อใจ ของเดิมที่ติดอยู่กับเปลือกมันก็หลุดหายไปได้ไม่ยาก

หวนกลับไปนึกถึงหัวข้อเรื่อง **อดีต-ถ้าไม่นำออกมาเขียนไว้ มันก็คงลืม** อีกครั้งหนึ่ง คนประเภทที่จำแบบติดเปลือกคงคิดว่า สิ่งซึ่งตนรู้สึกว่าจะจำได้ ถ้านำมาเขียนลงไว้บนแผ่นกระดาษแล้ว หาก ลืมก็สามารถหวนกลับไปอ่านได้อีกครั้งหนึ่ง เช่นนั้นใช่หรือเปล่า ?

ถ้าใครคิดได้แค่นั้น ฉันใคร่ขอร้องไห้ลองทบทวนดูอีกครั้ง หนึ่ง เนื่องจากตัวเองอดรู้สึกไม่ได้ว่า มันเป็นความคิดแบบผิวเผิน เกินไป

ความจริงแล้วบุคคลผู้เข้าถึงสิ่งซึ่งอยู่ภายในตนเองได้อย่าง ลึกซึ้ง นอกจากนานแค่ไหนก็ไม่มียวันลืม แล้วการนำออกมาเขียน ลงไว้บนแผ่นกระดาษ ก็หาใช่ว่าถ้าลืมคงต้องนำกลับมาอ่านอีก ครั้งหนึ่งไม่ ทั้งนี้และทั้งนั้นเนื่องจากการนำความจริงจากใจตัว

เองออกมาเขียน ย่อมมีผลช่วยให้สิ่งซึ่งมีอยู่แล้ว หยั่งลงสู่ใจ
ตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ดังนั้นการนำออกมาเขียนเพื่อป้องกันลืมน่าจะ
หมายความว่า ปกติดตนเองย่อมลืมนได้ยากอยู่แล้ว เมื่อนำออกมา
เขียนลงแผ่นกระดาษ ก็เท่ากับค้นหาความจริงจากใจของตนเอง
ได้ ย่อมมีผลทำให้สิ่งที่มีอยู่แล้วสามารถหยั่งรากลงลึกซึ้งยิ่งขึ้น
จึงหาใช่เข้าใจได้แต่เพียงว่า หากลืมนเมื่อไรจะมีโอกาสนำเอาสิ่งที่
อยู่บนแผ่นกระดาษมาอ่านอีกครั้งหนึ่งไม่

ดังนั้น แผ่นกระดาษก็คือวัตถุชิ้นหนึ่ง จึงมีสภาพเป็นสิ่ง
รองรับการระบายออก เพื่อย่ำสิ่งที่มียู่แล้วในใจให้มั่นคงแน่นหนา
ยิ่งขึ้นไปอีก

สรุปภาพรวมทั้งหมด

ในเมื่อผู้มีจิตใจเป็นกลางย่อมมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างได้
สองด้าน นอกจากนั้น ยังสามารถหยั่งรู้ความจริงว่าด้านไหนคือ
พื้นฐานของอีกด้านหนึ่ง ณ โอกาสนี้จึงสามารถสรุปภาพรวม
ทั้งหมดได้สองประเด็น คือ

ประเด็นแรก ควรหวนกลับมาทบทวนตัวเองอยู่ตลอดเวลา
โดยไม่ประมาทว่า สิ่งใดก็ตามที่ปรากฏให้ตนมีโอกาสนสัมผัสจาก
ภายนอก ตัวเองต้องกล้าที่จะต่อสู้อย่างทำทหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การต่อสู้เพื่อที่จะเอาชนะใจตนเองให้ได้ ย่อมมีผลเสริมสร้าง

รากฐานจิตใจตนเองให้เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังมีผลช่วยให้คุณสามารถมองสิ่งต่างๆ สู้อนาคตได้อย่างลึกซึ้ง จึงทำให้พบความจริงว่าสภาพแวดล้อม ภายนอกซึ่งมีอิทธิพลวัตถุ ที่ล่อตาล่อใจรุนแรงยิ่งขึ้น น่าจะถือว่าเป็นโอกาสดีสำหรับการคิด ปรับปรุงรากฐานจิตใจให้เป็นผู้รู้คุณค่าตนเองเด่นชัดยิ่งขึ้น

ส่วนอีกประเด็นหนึ่ง ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ ยิ่งเป็นครูบาอาจารย์ ควรจะมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อชนรุ่นหลัง แทนที่จะนำเอาตำรา อันเป็นเพียงสิ่งสมมติมาใช้บังคับหรือบีบบังคับให้ศิษย์ต้องหมกมุ่น เรียนอยู่กับมัน หากรู้สึกตัวเองว่าตนเป็นผู้ใหญ่ จึงควรแสดงความรับผิดชอบโดยการคิดที่จะบรรเทาเบาบางอำนาจซึ่งนำมาใช้ บังคับ เพื่อให้โอกาสคนเหล่านี้เจริญเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีความภูมิใจในตนเอง แทนการกำหนดทิศทางให้ต้องกลายเป็น วัตถุชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งไม่เป็นผลดีทั้งแก่ตนและสังคมร่วมกัน

1 เมษายน 2546

กล้วยไม้

สายใยที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างศาสตร์และศิลป์

เนื่องในโอกาสที่ได้มีการริเริ่มจัดงานแสดงผลการเขียนภาพกล้วยไม้พันธุ์ธรรมชาติซึ่งถือกำเนิดบนพื้นแผ่นดินไทยขึ้น ณ สำนักพิพิธภัณฑ์และวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างวันที่ 1-21 ธันวาคม 2546 เป็นครั้งแรก

นอกจากนั้นยังได้จัดกิจกรรมร่วม อาทิเช่น การบรรยายเผยแพร่ความรู้ในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลายขึ้นที่ สวนกล้วยไม้ระพี สาคริก ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกด้วย

ในการจัดงานแสดงครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเขียนภาพกล้วยไม้จากทั่วประเทศ ส่งภาพผลงานเข้ามาประกวดและทำการตัดสินโดยแบ่งเป็น ระดับประชาชน ระดับมหาวิทยาลัย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษา ดำเนินการตัดสินโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อเช้าวันเสาร์ที่ 25 ตุลาคม 2546 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

กิจกรรมครั้งนี้ได้ถูกกำหนดชื่อไว้ว่า “กล้วยไม้ไทย : เส้นสาย ศาสตร์ และศิลป์” หมายถึงผลงานกล้วยไม้ที่ได้ดำเนินมาแล้วในประเทศสยาม ตั้งแต่ช่วงเริ่มแรกการปูพื้นฐานจนกระทั่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ว่า เมื่อพูดถึงกล้วยไม้ คนทั้งโลกจะต้องหันมามองที่ประเทศสยาม น่าจะมีประเด็นสำคัญๆ แฝงอยู่ในส่วนลึกของการพัฒนาเรื่องนี้มากกว่าการมองอย่างล้อมกรอบตัวเองอยู่เพียงเรื่องกล้วยไม้เท่านั้น

สิ่งแรกหลายคนอาจรู้สึกประหลาดใจและเกิดคำถามว่า **ทำไมฉันจึงเขียนว่าประเทศสยาม?** แทนการใช้คำว่า **ประเทศไทย** ซึ่งเป็นที่นิยมเรียกกันอยู่ในขณะนี้

ชีวิตฉันผ่านพ้นมา 81 ปีเต็มแล้ว นับว่าโชคดีที่มีโอกาสสัมผัสกับช่วงแรกที่ประเทศนี้เคยมีชื่อว่าสยามมาตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์ เพิ่งจะมาเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทยก็ตอนที่หลังการปฏิวัติโดยคนกลุ่มหนึ่งจากการใช้กำลังทหารและประกาศตัวว่าจะเป็นประชาธิปไตย

ในขณะที่ประชาชนคนระดับล่างซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่และมีความหลากหลายอันนับได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของชาติยังไม่มีความพร้อมในด้านการศึกษาซึ่งควรจะมีรากฐานความคิดที่อิสระและเปิดกว้างตามหลักศาสนาพุทธ

นับจากนั้นมาเราก็เกิดปัญหาตามมา โดยที่คนระดับล่างขาดการถูกเหลียวแลเอาใจใส่ด้วยความจริงใจจากกลุ่มบุคคลผู้ถือ

อำนาจรัฐ ทำให้ชาติไทยซึ่งเคยภูมิใจในความเป็นชาติจำต้องถูกรุกรานทางวัฒนธรรมและสูญเสียจิตวิญญาณความเป็นไทแก่ตนเองตลอดมา

การที่ฉันทันตันบทความเรื่องนี้โดยการใช้ชื่อประเทศสยาม ให้อ่านเป็นเรื่องราวของคนหัวโบราณซึ่งปฏิเสธการใช้ชื่อประเทศไทยในปัจจุบันนี้ แม้ในขณะนี้เมื่อมีโอกาสพูดและเขียนฉันก็ยอมรับความจริงที่จะใช้ชื่อประเทศไทย แต่ภายในจิตใต้สำนึกก็ยังถูกฝังไว้ด้วยอดีต ซึ่งคุณสมบัติความเป็นคนย่อมมีผลทำให้ลืมไม่ได้เป็นอันขาด หากใครลืมนอดีตควรได้ชื่อว่า เป็นคนแต่กายส่วนใจเป็นวัตถุ

เมื่อฉันพูดย้ำความสำคัญถึง **ความเป็นคนซึ่งควรมีรากฐานจิตใจเป็นไทแก่ตนเอง** ย่อมสานเหตุผลไปหยั่งรู้ได้ถึงคุณสมบัติของคนส่วนใหญ่ซึ่งควรมีจิตวิญญาณที่อิสระร่วมไปกับการอยู่อย่างประหยัดและใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย นับได้ว่าเป็นสิ่งมีคุณค่าสำหรับทุกคนที่เกิดมาสู่โลก

ทำไมกล้วยไม้ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งของพืชส่วนใหญ่ที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ในเขตร้อนของโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ครั้งหนึ่งเคยถูกคนส่วนใหญ่ในประเทศนี้ มองว่าเป็นพืชทำลายเศรษฐกิจของบ้านเมือง

เนื่องจากยุคนั้นกลุ่มเศรษฐีมีเงินนำกล้วยไม้จากต่างถิ่น ซึ่งมีราคาแพงมาเล่นเป็นของประดับบารมี

สำหรับตนเองและพรรคพวก โดยที่มองอย่างดูถูกดูแคลนว่าคนระดับล่างเล่นไม่ได้ เพราะไม่มีเงิน ส่วนเด็กและเยาวชนเล่นไม่ได้เพราะเป็นมือใหม่ ไม่คู่ควรสำหรับแสดงการเติบโตขึ้นมาเท่าเทียมพวกตน

สิ่งนี้น่าจะมีคำถามจากหลายคนผู้สนใจค้นหาความจริงว่า เหตุใดกล้วยไม้จึงได้เจริญเติบโตขึ้นมาจากสภาพพื้นฐานดังกล่าว จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก แกรมยังเป็นงานอาชีพที่ลงถึงคนระดับพื้นดินอีกด้วย ในขณะที่ค่านิยมของคนยุคนั้นกดทับด้านบนเอาไว้ อย่างหนักแน่น

สิ่งเดียวที่เป็นคำตอบก็คือ ความเข้มแข็งซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจบุคคลผู้ริเริ่มนำปฏิบัติ ส่วนด้านนอกมีความสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน อีกทั้งมีศิลปะในการแก้ปัญหาต่างๆ จากรากฐานจิตใจที่อิสระ โดยที่มุ่งมั่นจะสนองบุญคุณแผ่นดินถิ่นเกิด นอกจากนั้นยังมีบุคลิกภาพที่เกิดจากการต่อสู้กับใจตนเองอย่างหนักมาตลอดเส้นทางสายนี้

ในมุมมองกลับ ปัญหาต่างๆ ที่พบเป็นความจริงได้ช่วยสอนจิตใจให้เป็นผู้มองเห็นโอกาสในการเรียนรู้สัจธรรมอย่างลึกซึ้ง ซึ่งหมายถึงความจริงที่อยู่ในใจตนเองร่วมกับความจริงจากใจเพื่อนมนุษย์และสิ่งอื่นๆ ซึ่งอยู่ร่วมแผ่นดินเดียวกัน

ไม่เฉพาะแต่ในประเทศเท่านั้น หากยังมีผลกระจายไปได้ทั่วโลก ในเมื่อแผ่นดินของแต่ละประเทศอยู่บนหลักการที่คนแบ่งพรรคแบ่งพวก แต่แท้จริงแล้วโลกใบนี้ก็คือแผ่นดินผืน

เดียวกันหมด ผู้มีจิตใจอิสระและเปิดกว้างเท่านั้นที่จะมองเห็นความจริงเรื่องนี้ได้

หวนกลับมาพิจารณาเริ่มต้นจากชีวิตเราแต่ละคน หากภายในรากฐานจิตใจสำนึกได้ว่า ทุกคนเป็นคนเหมือนกัน ชีวิตมนุษย์มีจิตวิญญาณที่อิสระเป็นสัจธรรมขั้นพื้นฐานให้มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการอ่านความจริงจากทุกสิ่งทุกอย่างได้ น่าจะเป็นมาตรการซึ่งถูกกำหนดโดยความจริงจากธรรมชาติ

ดังนั้น จึงสามารถเข้าใจได้ว่า การที่รากฐานจิตใจแต่ละคนมีสภาพแตกต่างกัน หาใช่เป็นเพียงชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานต่างกรรมต่างกาลเวลากันเท่านั้นไม่ หากเป็นเพราะ เงื่อนไขที่เข้าไปแฝงอยู่ในรากฐานจิตใจอย่างเป็นธรรมชาติมีสภาพแตกต่างกัน ถือเป็นเหตุอย่างสำคัญร่วมด้วย

วิญญาณมนุษย์ย่อมมีศิลปะเป็นพลังสำคัญที่สร้างจินตนาการ หากมีโอกาสแสดงออก ไม่ว่าจะเกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใดก็ตาม ย่อมหมายถึง ศาสตร์ ซึ่งเริ่มต้นจากวิญญาณที่อิสระเป็นตัวของตัวเอง ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสิ่งต่างๆ ที่ไม่เหมือนกันได้ หลากหลายรูปแบบ

ดังนั้น หลังกาลเวลาได้เปิดโอกาสให้มนุษย์ปฏิบัติจากความจริงซึ่งอยู่ในใจตนเอง

หากรากฐานจิตใจรักษาอิสรภาพเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ย่อมเกิด
ความเจริญก้าวหน้า ศาสตร์จึงมีการแตกกิ่งก้านออกไปเป็นสาขา
ต่างๆ อย่างหลากหลาย แม้แต่ ศิลปศาสตร์ ก็ควรถือว่าเป็นสาขา
หนึ่งของ ศิลปกรรม ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติที่เกิดจากความจริง
ของของมนุษย์ แต่ละคนที่รากฐานจิตใจแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขซึ่ง
ไม่เหมือนกัน

ทุกสิ่งทุกอย่างหากเกิดจากรากฐานธรรมชาติที่อิสระย่อม
สามารถมองเห็นได้สองด้าน อาทิเช่น บุญและกรรม กรรมหมายถึง
ถึงการปฏิบัติ หากเกิดจากจิตใจที่อิสระย่อมมีอีกด้านหนึ่ง สิ่งนี้ที่
เรียกว่าบุญซึ่งมีผลนำความสุขกลับมาสู่ใจ หรือที่กล่าวกันว่า มนุษย์
เกิดมาเพื่อเรียนรู้ความจริง

แน่นอนที่สุด เมื่อกล่าวถึงความจริงย่อมมีสองด้าน ด้านหนึ่ง
คือความจริงจากใจ ซึ่งธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคน ย่อมแฝงไว้
ด้วยเงื่อนไข ทำให้การแสดงออกสามารถรู้ได้ถึงความแตกต่างที่
อยู่ในใจคนอย่างเป็นธรรมชาติ

นอกจากนั้นความจริงที่อยู่ภายนอก หากนำปฏิบัติจากใจ
จริงย่อมส่งผลสะท้อนกลับมาทำให้รากฐานจิตใจของแต่ละคน
ยังรู้ความจริงจากใจตนเองได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หลักปฏิบัติดังกล่าวถือว่าเป็นพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงของ
ธรรมชาติ และธรรมชาติในที่นี้คือ ธรรมชาติในจิตใจตนเอง อัน
มีเหตุนำไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งมีผลสะท้อนกลับมาทำให้รู้ความจริง
ซึ่งถือว่าเรียนรู้เหตุและผลด้วยตนเอง

ดังนั้น การนำความจริงออกมาใช้ประโยชน์ โดยพลังในด้าน
ศิลปะซึ่งอยู่ในจิตใจของแต่ละคน จึงควรถือว่าเป็นพื้นฐานการ
เรียนรู้ความจริงจากศาสตร์ทุกสาขา เราจึงกล่าวได้ว่า ศาสตร์ทุก
สาขามีรากฐานเป็นหนึ่งเดียวกันหมด จากเหตุดังกล่าว ผู้ที่ศึกษา
ศาสตร์แต่ละสาขา หากยังรู้ความจริงจากศาสตร์สาขาใด
สาขาหนึ่งได้ลึกซึ้งถึงรากฐาน ย่อมสามารถรู้ถึงความจริงได้ทุก
สาขา

แม้แต่ในขณะนี้เราเน้นการเรียนวิทยาศาสตร์ หากขาด
โอกาสที่จะแสดงออกโดยถือศิลปะเป็นพื้นฐาน ผู้ที่เรียน
วิทยาศาสตร์ยิ่งเรียนไปไกลและลึกซึ้ง ย่อมส่งผลให้เป็นผู้ซึ่งมี
รากฐานจิตใจคิดเอาเปรียบธรรมชาติ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมชาติที่อยู่ในรากฐานจิตใจของ
เพื่อนมนุษย์ซึ่งยังไม่เข้มแข็งเท่ากับตน จึงส่งผลทำให้เกิดสภาพ
ในลักษณะที่กล่าวได้ว่า ทำลายสังคมซึ่งแต่ละคนควรมีส่วนร่วม
รับผิดชอบ เพราะความเห็นแก่ตัว

ระบบการจัดการซึ่งคนเชื่อกันว่าเป็นการศึกษา หากขาด
รากฐานธรรมชาติในจิตใจตนเองที่เข้มแข็งเพียงพอ ย่อมสูญเสีย
ความเป็นคนอันเป็นคุณสมบัติที่ควรรักษาไว้ยิ่งชีวิต

ในเมื่อชีวิตทุกคนควรมีคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้ว เป็นพื้น
ฐานสำคัญ ตามที่อุดมการณ์การจัดการศึกษาได้พูดและเขียนไว้ว่า
การศึกษาควรสร้างคนให้เป็นมนุษย์ผู้สมบูรณ์พร้อม แต่ปัจจุบัน

ศิลปะที่อยู่ในรากฐานจิตใจคนส่วนใหญ่ถูกอิทธิพลวัตถุลบทับ
ทำให้ขาดอิสระภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงมองเห็นอนาคตได้ว่า **มนุษย์
มีแนวโน้มที่คิดทำลายล้างกันเองกว้างขวางยิ่งขึ้น**

ดังนั้นแม้จับงานกล้วยไม้ซึ่งเป็นเพียงผลผลิตของปรากฏ
การณ์ลักษณะหนึ่งในด้านวัฒนธรรมของโลก หากนำมาใช้เป็น
เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เรื่องสังขารของชีวิตคน ผู้มีความจริงใจ
ต่อการปฏิบัติโดยใช้ศิลปะเป็นพื้นฐานย่อมถือเป็นแง่มุมหนึ่งของ
การทำหน้าที่สร้าง สรรค์สังคมได้อย่างเป็นธรรมชาติ

บางคนอาจคิดว่ากล้วยไม้เป็นเรื่องเล็ก แต่ก็กล่าวช้าไว้แล้ว
ว่า เป็นเพียงผลผลิตส่วนหนึ่งของโลก สำหรับผู้ที่รู้ความจริงย่อม
รู้ว่ามนุษย์แต่ละชีวิตต่างก็เป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของโลก
เหมือนกัน

นอกจากนั้น บนพื้นฐานความหลากหลายของมนุษย์ ผล
ผลิตแต่ละรูปลักษณะอาจเป็นอะไรก็ได้ หากสอดคล้องกันกับ
จิตใจผู้ปฏิบัติในช่วงเริ่มต้นย่อมช่วยให้รู้เหตุรู้ผล นอกจากนั้น

ถ้ามีรากฐานจิตใจที่อิสระ แต่ละ
คนย่อมมองเห็นโอกาสได้เองที่
จะทำจากใจจริง อีกทั้งสนใจ
เรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านเข้า
มาสู่ชีวิต อันควรถือว่าเป็นชีวิต
หนึ่งซึ่งได้ทำหน้าที่อย่างดีที่สุด
แล้ว

ชีวิตคนที่ตกกระสาหนักถึงอดีต ซึ่ง
 ครอบงำอยู่ในรากฐานจิตใจ ย่อมแปรเปลี่ยนได้
 ดุจสภาพของใบไม้ที่ร่วงลงไปลอยอยู่ใน
 โลกนี้ สัก ย่อมล่องลอยไปอย่างไร
 ก็ดี ทาง ๑๑: เมื่อนำมาพบอันดวง สอดคล้อง
 กันกับสังขารของชีวิตที่กระทำเป็นชีวิต
 จึงควรได้รับพระเมตตาธรรมให้เมตตา
 แก้ว: สมสิ่งต่างๆ ซึ่งเข้าไปรกบดบัง
 เมฆอืดทึบของชีวิตตน ๑๑: สังคม อย่าง
 ต่อเนื่องกันตั้งแต่วัยเยาว์ จนกระทั่ง
 ทั้งสิ้นอย่างมั่นคงอยู่บนพื้นฐานของ
 ได้อย่างภาคภูมิใจ ๑๑: สภาภิรม.

ว.พี สาทิกร.
 ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗.